

TÝNECKÉ LISTY

Měsíčník obce Velký Týnec • XXXV. ročník • Číslo 11/2024 • Cena 10,- Kč

VELKÝ
TÝNEC

- 4 Proběhla renovace obrazů křížové cesty z kaple sv. Matouše ve Vsisku
- 12 V knihovně Velký Týnec to žije
- 15 Týnecký Elvis Presley Libor Konečný
- LŠS Říjnový průlet životem v základní škole
- Přesahy Aristokratka v Československu

EDITORIAL

Milé čtenářky, milí čtenáři, listopad nám sice přináší kratší dny a chladnější počasí, ale u nás v obci i spoustu zajímavých událostí. Těšit se můžete na vystoupení oblíbené zpěvačky Jitky Zelenkové. Děti si mohou užít kouzelné uspávání broučků na zámecké zahradě a závěr měsíce již bude patřit adventu. Pro tvořivé povahy, které chtějí také pomáhat, je připraveno Věncování, kdy můžete ukázat svůj um ve tvorbě adventních věnců. Ty budou na navazujícím Vánočním jarmarku prodány a výtěžek půjde na pomoc dětským onkologickým pacientům. Tento rok se naše obec pustila do zvelebování kaple sv. Matouše ve Vsisku. O rekonstrukci vzácného harmonia jsme psali v minulém čísle. V tomto si můžete přečíst o zajímavých poznatcích restaurátorů, kteří svou péči věnovali obrazům Křížové cesty. Díky jejich práci se nám i pro další generace podaří zachovat krásná umělecká díla. Na našich stránkách najdete také rozhovor s mladou a talentovanou spisovatelkou Theresou Black. Přestože se skrývá za pseudonymem, prozradila nám něco málo ze svého soukromí a o své tvorbě. A protože kultura je nám blízká, představíme vám také mladého a ambiciózního filmového režiséra Matěje Chlupáčka. Jeho snímky rozhodně stojí za zhlédnutí.

Nezapomněli jsme ani na naše nejmenší čtenáře. Listopadové číslo je plné podzimních hádanek, tipů a zábavných úkolů. Své školní projekty a aktivity nám představují nejmladší příspěvatelé do Týneckých listů, žáci týnecké základní školy. Listopad je měsícem určitého zklidnění a stále chladnějších dní, kdy se těšíme na teplo domova. Doufáme, že i přes to si najdete čas zajít s přáteli či rodinou na některou z našich týneckých akcí a že k tomu najdete inspiraci na našich stránkách.

Za celou redakci vám všem přeji krásný listopad!

Vendula Vránová

Foto na titulní straně:
Malé Včelky z MŠ Velký Týnec před svou třídou připravily podzimní výzdobu
Foto: archiv MŠ Velký Týnec

GDPR - „Tímto upozorňujeme čtenáře, že na akcích pořádaných obcí mohou být pořizovány fotografie. Mělo by se tak dít vždy zřetelně označenou osobou. Fotografie slouží jedinému účelu - jako materiál ke zveřejnění, zda daná konkrétní fotografie bude či nebude použita k prezentaci v obecním periodiku, zejména s přihlédnutím k její vypovídací schopnosti ve vztahu k akci, jež byla obcí pořádána. Fotografie takto nepoužité jsou následně skartovány. Pakliže si jako účastník takto dokumentované akce kdokoli z vás nepřeje být objektem fotografování a následného zveřejnění v obecním periodiku, sdělte toto prosím nejlépe osobě fotografa nebo případně zavčas na podatelně obecního úřadu.“

LISTOPADOVÝ ÚVODNÍK

Velevážené čtenářky, vážení čtenáři, tak nám to sluníčko už odlétá. Ta hodina, co nám ji vrátili, ho moc nenasytila. Jen jí tak sezoblo, trochu se prosvětlo ráno a je to zase pryč. Nedá se nic dělat, musíme ho nechat, ať si každé odpoledne zaletí na pár hodin do teplých krajů. Posílí se tam a vrátí se v plné kráse na jaře. Budeme to tady muset nějak vydržet. Však jsou věci, kde nám nechalo svůj otisk pro potěchu a pro radost. To třeba když se chystají jablka do mísy na štědrovečerní stůl. Je třeba je trochu vyleštit, a to si pak vzpomenu na to, jak jsem je trhal. Na milé podzimní slunce, které prosvítalo skrze listy a příjemně hřálo. Ale jsou i onačejší věci, ve kterých se dokáže uchovat, a to dlouhé roky.

Trochu teď odbočím na takovou epickou cestičku. Potřeboval jsem dárek pro jednoho kamaráda a jelikož platí, že člověk nejraději dává, co by sám chtěl dostat, jal jsem se vyhledávat nějaké brandy. U nás se dříve říkalo koňak, ale není to správné, protože pravý koňak pochází z okolí města Cognac v západní Francii, destiluje se z bílého vína a zraje v dubových sudech. Značka a marketingový úspěch z něj činí nápoj na běžné použití finančně nedosažitelný. Volil jsem tedy druhé brandy v řadě. Armagnac. Pochází rovněž z Francie, ale je cenově dostupnější, například šedesátiletý stojí pouze deset tisíc. Tak ten jsem taky ne-

zakoupil. Tříletý je pro běžnou konzumaci tak akorát. Povídat si o dobrých alkoholech je velmi inspirativní, ale bez praktických ukázek to není úplně ono. Nailil jsem si tedy skleničku a zamyslel se nad historií.

Tak například za zrozením armagnacu stojí obyčejná lidská nevraživost. Lobbistické skupiny v Bordeaux si vyměnily, že obchodní říční cesty vedoucí přes Bordeaux smějí sloužit pouze k transportu vína z Bordeaux, a nikoliv z Gaskoňska. To ovšem neplatilo pro destiláty, což způsobilo zvýšený zájem místních vinařů o destilaci. Zdržení v do dávkách nakonec přineslo objev pozitivních účinků delšího ležení v dřevěných sudech. Nutno připomenout, že název pro destilát z vína brandy pochází z nizozemského jazyka - brandewijn. Doslovně přeloženo = pálené víno. Jazykoví nadšenci též využívají překladu ohnivě víno. Jak už jsem se zmínil, té pravé kvality a chuti dosáhne zrání v dubových sudech. Z počátku nechtěně, teď vysoce ceněné. A tady se zaleskně perlička na dně. Ve Francii už vhodné duby začínají docházet, a tak se bednáři vydávají do Česka, aby zde nakoupili vhodné dřevo. Je tedy možné, že když si nalejete nějaké francouzské brandy, tak jeho dominantní chuť pocházejí z dubů, které vrostly na naší půdě. I takto může chutnat domov. Jen té jistoty, že šlo skutečně o naše duby, těžko nabudete. Na vině-

tách se údaje o původu dřeva, ve kterém zrály, neuvádí. Prožít se to ale dá. Ještě jedna věc mne na původu armagnacu zaujala. U jeho kolébky stojí dlouhá cesta ke spotřebiteli a nepřátelské daně. Podobně jako u zrodu černého čaje. Zelený čaj byl v jisté době při dovozu do Velké Británie zatížen vysokou daní. Pro černý čaj, což je vlastně trochu zkompostovaný - odborně řečeno - zfermentovaný zelený čaj, tato daň neplatila. Byl tudíž levnější a záhy si ho řadoví Britové velmi oblíbili. Únava z cesty stojí pravděpodobně i za vznikem oblíbených loštičkových tvarůžků. Někomu se prostě cestou na trh zkazil tvarohový sýr. A pochoutka byla na světě. Chtělo by se říci, že všechno zlé je k něčemu dobré. Při vyslovení tohoto pořekadla je však nutno upozornit na to, že zlo nesmí být pácháno úmyslně. V bibli je jeden takový příběh, který by mohl to dobro viděno zpětně v něčem problematickém osvětlit. Mojžíš prosí Boha, aby mohl spatřit jeho tvář. Ten mu však odpoví, že by ho to zahubilo. Ale protože je dobrým služebníkem, může popatřit na jeho záda. Nějak tak to funguje, když se každý podíváme do své minulosti v přítomnosti. Dnešní průšvih může být zítřejším požehnáním. Požehnání včera, dnes i zítra vám přeje

Stanislav Denk

Zapadající slunce nad Čechovicemi

Petr Hanuška

Odpolední stíny jsou delší a delší. Podzim je tady!

Vendula Vránová,
šéfredaktorka

Petr Hanuška,
redaktor

Stanislav Denk,
redaktor

Vladimíra Hacsíková,
redaktorka

Kamila Grmolenská,
redaktorka

Pavel Peňaška,
grafik

TÝNECKÉ LISTY - Periodický tisk územního samosprávného celku - měsíčník Obce Velký Týnec.

Vydává Obec Velký Týnec, Zámecká 35, 783 72 Velký Týnec 1, IČO 00299669. Ev. číslo MK ČR: E 12522. Ročník XXXIV, číslo 11. Vyšlo 8. listopadu 2024. Cena výtisku 10,- Kč. Adresa redakce: Zámecká 35, 783 72 Velký Týnec 1, e-mail: velkytynec@velkytynec.cz. Šéfredaktorka Mgr. Vendula Vránová Ph.D.

Redakční rada: PhDr. Petr Hanuška Ph.D., e-mail: starosta@velkytynec.cz, Mgr. Stanislav Denk, e-mail: mistostarosta@velkytynec.cz.

Grafická úprava: Pavel Peňaška, e-mail: penaska.pavel@centrum.cz. Tisk: PROFITISK, Chválkovická 5, 779 00, Olomouc.

Poznámka redakce: Uveřejněné příspěvky nemusejí být totožné se stanoviskem redakce.

KRONIKA

Kalendárium

6. října
Traktor sraz Vsisko - Orba 2024
- od 10:00 hodin

12. října
Podzimní týnecký bazárek
- společenský dům - 8:00-11:00 hodin

Knihadýlko - O vlkovi, který vypadl z knížky
- Knihovna Velký Týnec - společenský dům - 15:00 hodin

15. října
Nejčastější hlásky telefonu a jejich řešení
- Knihovna Velký Týnec + Klub seniorů Velký Týnec
+ Senioron, n. o. společenský dům - 16:00 hodin

16. října
Setkání starostů obcí MAS Království
- Zámecká restaurace Velký Týnec - 17:00 hodin

17. října
17. zasedání mikroregionu Království
- Rokytnice u Přerova - 9:00 hodin

18. října
Beseda s autorkami a přednáška o Austrálii
- Šárka Heiková a Jana Jánská - Knihovna Velký Týnec - 18:00 hodin

20. října
Vzpomínka na Hanu Hegerovou
- Obec Velký Týnec - společenský dům - 19:00 hodin

24. října
Seniorský výšlap
- Klub seniorů Velký Týnec a Knihovna Velký Týnec - Hradisko - sraz v 11:00 hodin

25. října
Osłavy 106. výročí založení ČSR s lampiónovým průvodem
- Obec Velký Týnec + SDH Velký Týnec + Skaut Velký Týnec a Čechovice
- Hradisko - 17:30 hodin

30. října
17. zasedání Zastupitelstva obce Velký Týnec
- obřadní síň obecního úřadu - 16:30 hodin - 14:00

Další události

V pondělí 7. října zasedala ve Velkém Týnci rada mikroregionu Království. Mj. členové byli informováni o tom, že na 17. zasedání budou přijaty do svazku obce Rokytnice u Přerova a Nelešovice. V úterý 15. října byla zahájena rekonstrukce povrchů komunikací v ulicích Bystřická, Ke Vsisku a Sokolská. Investorem akce je Olomoucký kraj s finančním příspěvkem obce Velký Týnec. Naše obec také financovala výměnu obrubníků v Bystřické ulici a v části ulice Ke Vsisku. Poděkování letí za všemi trpělivými spoluobčany, které akce limitovala v pohybu. Pochopení nemám pro ty, kteří nerespektovali zákaz vjezdu na čerstvě položený asfaltový koberec. Zákaz vjezdu trval pouhých 10 hodin!!!

Ve středu 17. října proběhlo jednání vedení MAS Hanáckého Království se starosty obcí o dalším programovacím období, v němž je připraveno šest tematických okruhů. Naší obce by se mohlo týkat školství či oprava památek. V poslední fázi před spuštěním má naše obec nové webové stránky. Největší část práce ze strany obce odvedla paní asistentka Ilona Bartáková, které patří velké poděkování. Dne 23. října proběhlo v Grygově jednání rady mikroregionu Království. Hlavním bodem jednání byla příprava rozpočtu mikroregionu na rok 2025 a společného kalendáře na tentýž rok.

Kroniku připravil Petr Hanuška

Petr Hanuška

Společné jednání vedení MAS Hanácké Království a starostů obcí na zámku ve Velkém Týnci

Počasí

Říjnové počasí - stejně jako v posledních letech - bylo teplotně příjemné, bez nějakých teplotních či dešťových výkyvů. Užili jsme si řadu dní se sluníčkem, sem tam bylo zamračeno. Deště bylo pomálu, což jistě vítali lidé, kteří bojují na Jesenicku s následky povodní.

První dekáda. Noc: 4, 10, 8, 8, 9, 9, 4, 7, 15, 15. Den: 17, 12, 14, 11, 11, 13, 15, 19, 19, 18. Druhá dekáda. Noc: 11, 5, 8, 5, 7, 1, 7, 11, 8, 3. Den: 15, 14, 14, 13, 13, 15, 14, 17, 17, 15. Třetí dekáda. Noc: 3, 3, 8, 8, 4, 6, 11, 9, 5, 7, 11. Den: 16, 14, 14, 18, 17, 15, 17, 15, 14, 14, 14.

ocimaturisty.cz

Sdružení obcí mikroregionu Království pořádá pro všechny občany 15. ročník

MIKROREGION
KRÁLOVSTVÍ

Království hraje, zpívá a tančí

Sobota
16. 11. 2024 od 14⁰⁰ hodin
Sokolovna
v Kokorách

Vystoupí:

Hudebně-dramatický kroužek ZŠ Kokory
Folklórní soubor Majetinek
Gymnastky Velký Týnec
Mažoretky Brodek u Přerova
Poupata z Velkého Týnce
Dětská skupina Sedmikrásky
Báječný ženský z Majetína
Národopisný soubor Týnečáci
Kapela Žízeň z Grygova
Duo Bednářovi z Blatce

Vstup volný a občerstvení zajištěno.

Akce se koná za podpory Olomouckého kraje a senátora pana Lumíra Kantora.

Petr Hanuška

Zasedání mikroregionu Království v Rokytnici u Přerova

Restaurování obrazů z kaple svatého Matouše

Kaple sv. Matouše ve Vsisku prochází tento rok nepřehlédnutelnou obnovou. Jednou z prací, která postupuje již od roku 2019, je restaurování obrazů Kří-

žaložení ve 2. polovině 19. století. Od-
kud ovšem tato kolekce obrazů skuteč-
ně pochází, do jakého kostela předtím
patřila a kdo je jejím autorem, není do-
sud objasně-
né. Průzkumy
zaměřené na
způsob pro-
vedení malby
a její materiá-
lovou struktu-
ru však proká-
zaly, že malby
měly původně
pozdně barokní
výraz s ty-
pickým šero-
svitem a s ak-
centem tma-
vého pozadí.
Dnešní vysně-
ní obrazů však
výrazně ovliv-
ňují přemalby
z konce 19.

století, tedy
z doby, kdy byl celý soubor kompletně
opravený. Tehdy nejspíš při jeho pře-
místění vyvstala potřeba, dodat starým
malbám nový půvab. Malíř, který se
oprav chopil, postupoval proti dnešnímu
chápání restaurátorského zásahu po-
měrně razantně. Pojal opravu obrazů
jako revitalizaci a zároveň zdokonalení
všech kompozic. Cestu na Kalvárii tak
přetvořil v jásavějších barvách, s no-
vými tvářemi i tělovými tóny. Barvy
v pozadí přemaloval tak, aby konveno-
valy tehdejšímu vkusu. Takové přístupy
jsou v historii výtvarného umění velmi
obvyklé, a naopak současné názory na

tuto problematiku se nijak zásadně
nestaví pro ani proti odstraňování his-
torických vrstev. Naopak postoje pa-
mátkové péče většinou akceptují a sna-
ží se uchovávat takové stopy času, je-
likož i sebemenší úprava je defacto
součástí života každého uměleckého
díla a příběhu, který tímto způsobem
vypráví.

S čím jsem se při současném restaurování
potýkala asi nejvíc je skutečnost, že na
každém obraze byla přemalbou překryta
i podstatná část originální malby s
nápisem komentujícím každý výjev
Kristova skonu. Tehdejšímu malíři-resta-
urátorovi se nejspíš textová pole na mal-
bách nelíbila, a proto tuto část u všech
obrazů přemaloval. Poznaček, že pod
vrstvou malby se nachází původní ná-
pis, vzešel z rentgenových snímků, na
kterých doslova zářila bílá vrstva spodní
malby. Na základě provedených průz-
kumů i sondáže (tedy malého odkrytí
nepůvodní malby) bylo rozhodnuto tuto
neautorskou vrstvu odstranit a nápis
odkryt. Dalším úkolem při obnově ka-
ždého jednotlivého obrazu bylo zpevnění
a stabilizování všech barevných vrstev,
včetně plátěné podložky. Nutno podot-
knout, že klimatické podmínky v kapli

nejsou ideálním prostředím pro malbu
na plátně a každou zimu, rok co rok, se
stav obrazů zhoršoval. Restaurování má
dnes poměrně jasná pravidla ve volbě
materiálů i postupů. Užívají se speci-
lizované látky s definovanými stárnou-
cími vlastnostmi, které nijak vizuálně
malbu neovlivní, ať jde o konsolidační či
čisticí roztoky, emulze nebo laky. Leč se
jedná o olejomalbu, olejem se dnešní
retušovací barvy nepojí, jelikož rychleji
degradují a obtížně se v případě potřeby
odstraňují. Ztracené nebo odpadlé části
originální malby se doplňují napodo-
bivou akvarelovou retuší, která samo-
zřejmě půvab obrazu nijak neovlivňuje.
Obrazy ať už jsou jakéhokoliv tématu,
účelu nebo provedení, ať jsou staré ne-
bo moderní, jsou tu proto, aby v nás pro-
bouzely city a vtahovaly nás do svého
příběhu. Je velmi působivé, kolik staletí
a událostí naší historie zde tyto obrazy
přetrvaly a žijí dál pro další generace.

Ať jsou vaše dny malované krásnými
barvami!

Eliška Randůšková

Autorka je restaurátorka z Kroměříže

Foto na stránce: E. Randůšková

žové cesty. V letošním roce se s obno-
venou krásou vrací z restaurátorského
ateliéru tři malby. Celý soubor obrazů
čítá dohromady čtrnáct zastavení, z če-
hož je zrestaurováno prozatím pět nej-
poškozenějších a další čtyři boční ob-
razy svatých. Je poutavé, jakou má tato
Křížová cesta sama o sobě historii a ko-
lik nepoznaných tajemství o jejím půvo-
du stále čeká na rozkrytí.

Podle restaurátorských průzkumů se
ukázalo, že tyto malby jsou mnohem
starší než kaple, možná i více jak o sto
let. Dostupné analogie hovoří o tom, že
do kaple byly obrazy přeneseny při jejím

žové cesty. V letošním roce se s obno-
venou krásou vrací z restaurátorského
ateliéru tři malby. Celý soubor obrazů
čítá dohromady čtrnáct zastavení, z če-
hož je zrestaurováno prozatím pět nej-
poškozenějších a další čtyři boční ob-
razy svatých. Je poutavé, jakou má tato
Křížová cesta sama o sobě historii a ko-
lik nepoznaných tajemství o jejím půvo-
du stále čeká na rozkrytí.

Snímky stavu před a po restaurování jednoho z obrazů Křížové cesty, foceno v ateliéru restaurátorky

Postup při pozvolném odstraňování přemalby směsí organických rozpouštědel. Nápis byl přemalován při poslední opravě na konci 19. století.

VŠECHNO NEJLEPŠÍ

V měsíci listopadu blahopřejeme
k významným životním milníkům
těmto našim spoluobčanům

85 let
Anežka Pospíšilová ze Vsiska

Připravuje Radka Tomečková,
matrikářka obce

VZPOMÍNÁME

Vzpomeňte s námi 20. listopadu
na našeho milovaného manžela a tatínka

**pana Miroslava Hlaváče
ze Vsiska**

k jeho nedožitým devadesátým
narozeninám

S láskou vzpomínají manželka Anna
a dcery s rodinami

NAPSALI NÁM

Děkujeme, že pomáháte!

Vážený pane Hanuško, nedávno nám od Vaší obce přišla následující podpora a my jsme Vám za ni velice vděční: 19. 09. 2024 SOS Povodně Česká republika 50.000,- Kč. Díky Vaší obci můžeme pomáhat lidem, kteří to doopravdy potřebují, vážíme si toho. Potvrzení o daru pro finanční úřad Vám pošleme v lednu e-mailem souhrnně za všechny Vaše dary v tomto roce, pokud splňují aktualizované podmínky pro odpočet z daní pro právnické osoby (více v P.S. nebo na webu). Pokud jej potřebujete dříve, neváhejte mi napsat. Dovolte mi ještě jednou a od srdce poděkovat. Díky lidem, jako jste Vy a Vaši kolegové v zastupitelstvu obce, měníme svět k lepšímu. Se srdečným pozdravem

Člověk
v tísni

Rebeka van Overloop
Péče o firemní dárce
Člověk v tísni

Poděkování za podporu

Vážený pane starosto,
děkujeme Vaší obci za podporu naší akce K3-run. Letošního 10. ročníku se za příjemného počasí zúčastnilo 150 startujících, a i díky Vaší podpoře byli všichni spokojeni. Doufáme, že tímto naše spo-

lupráce neskončila a bude pokračovat i v 11. ročníku.

S díky a pozdravem
za organizační výbor
Jan Coufal

OBEC VELKÝ TÝNEC POŘÁDÁ

JITKA ZELENKOVÁ

PŘEDVÁNOČNÍ KONCERT

23/11/2024
19:00

VELKÝ TÝNEC
SPOLEČENSKÝ DŮM

VSTUPNÉ V PŘEDPRODEJI 200 Kč, NA MÍSTĚ 250 Kč

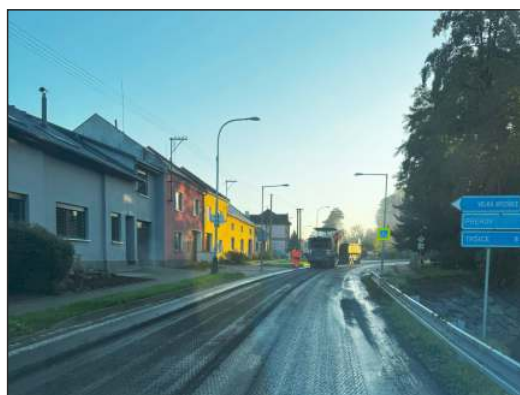
Předprodej řeznictví Ondřej Coufal, Na Kříbě 21, Velký Týnec

DĚKUJEME NAŠIM PŘÍZNIVCŮM

SPONZORI:

3x Jan Coufal

Proběhly opravy třech krajských komunikací ve Velkém Týnci

Nejrelevantnější

Pavla Chytilová Magnová

Můžu se zeptat, co se chystá v ulici Zápotočí a Na Výstavišti? Proč je z Komárova slepá ulice?????

1 d To se mi líbí Odpovědět Zpráva Skrýt

Jan Burle

Pavla Chytilová Magnová podle mě aby tam nejezdil transit

1 d To se mi líbí Odpovědět Zpráva Skrýt

Simona Cahelová

Dobrý den, tedy výjezd z Týnce směr Vsisko a dále Olomouc bude už od úterý 1.10. nemožný? Děkuji

1 d To se mi líbí Odpovědět Zpráva Skrýt

Erik Sigmund

Simona Cahelovápodle mapky už to nebude možné....ale bude možné jet po "novém" sjezdu před benzínkou směr do Olomouce i přijet zpět z Olomouce do Týnce ...

1 d To se mi líbí Odpovědět Zpráva Skrýt

Karolína Alice Dvorská

Simona Cahelová Podle info z obce Týnce zavřeno od 1.10., podle info z obce Grygova zavřeno od 14.10. Takže sami nevíme <http://www.grygov.cz/planovana-uzavirka-vsisko-velky-tyniec/>

1 d To se mi líbí Odpovědět Zpráva Skrýt 1 🗨️

Lucie Fišer

A nevíte jak budou jezdit autobusy?

1 d To se mi líbí Odpovědět Zpráva Skrýt 1 👍

Anna Homolova

a jak se dostaneme na sadovou? kam date tech 100 aut co co nebudou mit kde parkovat. Nedate nam moznost projet knam do ulice a budem parkovat kilometr od toho? jste normalni toto vubec umoznit? co treba aspon kyvadlový system? opravdu na hlavu

6 h To se mi líbí Odpovědět Zpráva Skrýt

Petr Klabačka

Zapeklitá věc. Na Sadové nemohla být širší cesta,aby byla obousměrná,protože by zasahovala do pozemků vlastníků,jak je vidět ta šikana od Vsiska.Ale ti,co tam bydlí,mohou klidně do protisměru,neboť jsou za značkou. Takže parkování je vyřešeno. Horší to mají,co bydlí na ulici Ke Vsisku. Ti budou parkovat u **UP.No** a někteří,místo dvou km do práce,budou jezdit dvacet...

5 h To se mi líbí Odpovědět Zpráva Skrýt 1 👍

Hana Berková

Petr Klabačka přesně,pojedu do Olmika,abych se dostala do Grygova 🙄🙄

RC Čmelda zve rodiče s dětmi
na

USPÁVÁNÍ BROUČEKU

Milé děti,
lucerničky nebo lampionky s sebou
na cestu k uspání broučků. Vyjdeme
od zdravotního v 17:00
střediska

15. listopadu 2024

broučky uspíme na
zámecké zahradě

Komise pro volnočasové aktivity ZO Velký Týnec pořádá:

27. 11. 2024 od 13:00

Společenský dům
Velký Týnec

Věncování

Výroba adventních věnců pro nadaci Šance.

Přijďte na společné tvoření, příjemné posezení a pohodovou atmosféru.

Vyrobené věnce prodáme na vánočním jarmarku, výtěžek věnujeme nadaci Šance na podporu dětské hemato-onkologické kliniky.

Vítané jsou dekorace, které můžete věnovat.

S sebou tavnou pistoli a chuť tvořit.

VELKÝ
TÝNEC

Šance

Vánoční jarmark pro ZŠ Česká Ves a Věncování pro Šanci

Rádi bychom vás pozvali na letošní Vánoční jarmark 2024, který se uskuteční 30. listopadu. Tradičně se budou prodávat adventní věnce a vánoční hvězdy nadace Šance na podporu dětské hemat-onkologické kliniky. Letos jsme se rozhodli, že pomůžeme o trochu víc a že věnce si sami vyrobíme. Naladíme se tak na vánoční atmosféru, užijeme si

příjemné odpoledne a bude nás těšit vědomí, že pomáháme. Věncování je naplánováno na 27. listopadu. Zapojit se můžete přímo výrobou věnců nebo darováním dekorací a svíček. Vánočním jarmarkem nezačínáme jenom krásný předvánoční čas, ale vracíme se i k povodním, které zdevastovaly Jeseníky. Výtěžek z kavárny, pro-

deje punče a dobrovolné příspěvky budou věnované Základní škole Česká Ves na její obnovu. Škola je také využije na školní aktivity, aktivity žáků a vybavení. V přiloženém textu se dozvíte, jak moc byla škola poškozená.

Přijďte si na jarmark pro vánoční náladu, koupit pěkné dárečky a udělat si radost i tím, že přispějete na dobrou věc. Mů-

žete se těšit na vánoční výzdobu a výstavu a zboží od již ověřených nebo i nových prodejců, a také na vystoupení našich místních souborů. My se těšíme na vás!

Zdeňka Soušková

Autorka je členkou Komise pro volnočasové aktivity ZO Velký Týnec

Několik slov o situaci po povodních v Základní škole Česká Ves

V sobotu 14. září ráno zasáhly školu Základní školu Česká Ves ničivé povodně. Zaplaveno bylo celé přízemí, poničeno bylo 12 tříd, 2 místnosti školní družiny i školní klub, učebna dílen a relaxační místnost, a to s téměř veškerým vybavením. V tělocvičně voda sahala až do výšky 2 metrů, byla zničena nářadovna, šatny i sportovní vybavení. Poničena byla také serverovna školy a plynové kotle. Voda zaplavila kompletně celé podzemní podlaží, kde bylo zázemí školníků a veškeré nářadí nezbytné pro údržbu školy. Rozsah škod je obrovský.

V současné době naplno běží příprava školy na rozsáhlou rekonstrukci. V zasažených prostorách se podařilo vybrousit podlahy, oklepat omítky a probíhá zde vysoušení. Do budovy školy se zatím vrátili žáci prvního stupně, kteří mají zázemí v prvním patře. Žáci druhého stupně se vyučují v náhradních prostorách v Jeseníku, které jsou na 3 různých budovách, takže tato situace je organizačně velmi náročná. Od poloviny listopadu by však měla vedle budovy školy vyrůst nová kontejnerová škola od firmy KOMA, kterou bude mít naše škola v pronájmu a bude sloužit k výuce celého 2. stupně. Rekonstrukce školy potrvá pravděpodobně celý rok a tyto náhradní prostory nám umožní vrátit se do naší domovské školy a zajistit dětem kvalitní zázemí i výuku.

Každé pomoci si opravdu vážíme, dodává nám energii k další práci, té nás totiž čeká ještě opravdu hodně. Naše školní motto zní: „Tady rostou!“ A my přesně tak věříme, že naše škola znovu vyroste a bude bezpečným a stálým prostorem pro naše žáky.

Za Vaši pomoc děkujeme!

Kristina Pospíšilová

Autorka je koordinátorkou materiální pomoci, Základní škola Česká Ves

Komise pro volnočasové aktivity ZO Velký Týnec pořádá:

VELKÝ TÝNEC

Vánoční jarmark s výstavou

SPOLEČENSKÝ DŮM VELKÝ TÝNEC

30. 11. 10:00 – 18:00

Jarmark, prodej punče, kavárnička s výbornou kávou a domácím cukrovím, dílnička, výstava výrobků dětí ze ZŠ.

Prodej adventních věnců a vánočních hvězd nadace Šance.

Vystoupení místních souborů.

Výtěžek z akce bude věnován na obnovu ZŠ Česká Ves na Jeseníku.

PRODEJ PUNČE DO 21:00

© 4x Kristina Pospíšilová

Fotovzpomínka na letní seniorské taneční odpoledne

Sezóna Slepíček čili družstva žen v roce 2024

Poslední soutěž letošní sezóny nás čekala 26. října. Jak to dopadlo, nevím, protože článek píše v době redakční uzávěrky, která vždy bývá kolem dvacátého dne v měsíci. Zakončenou však pro letošní rok máme Biomac Hanáckou Extraligu. Tam jsme bojovaly na 12 soutěžích. Nejlépe se dařilo v Dolní Libině, kde jsme obsadily 2. místo. Ten nejméně povedený pokus byl v Třeštině, kde se nepodařilo snad vůbec nic, takže jsme odjízdu s umístěním na 14. příčce.

Poslední kolo tohoto seriálu soutěží se uskutečnilo v Plinkoutě. Týmům se na trati dařilo a padaly krásné časy. Naše družstvo odstartovalo na konec této soutěže a rozhodlo o konečném pořadí ve výsledkové tabulce. Sestřičky stačily na 6. místo a v celkovém hodnocení se můžeme radovat z 5. místa. Slavnostní vyhlášení celé BHE proběhne začátkem listopadu v Dolní Libině.

Olomoucké noční ligy se naše družstvo zúčastnilo pouze tří soutěží. Celkově bereme jen 3 body, které nám stačí na konec výsledkové tabulky.

Tuto sezónu jsme se také zúčastnily 6 pohárových soutěží, z toho 1 je ta naše. Na domácí půdě jsme obsadily krásné 2. místo. V Přáslavicích a Svědlicích to bylo 1. místo. Ve Velké Bystřici a Kožušanech 6. místo, ve Vacanovicích 4. místo.

Jak už je třetím rokem tradicí, tak i v Širokém Dole na Flídr Cupu 2024 se naše družstvo žen opět setká a utká s těmi nejlepšími týmy z celého Česka i Slovenska. Flídr Cup 2024 proběhl již zmiňovaného 26. října. Družstvo našich žen má startovací pozici číslo 14 a celou soutěž bude možné sledovat živě z pohodlí domova u televizních obrazovek.

A jako každý rok, tak i tento vám prozradíme několik novinek. Na začátku roku jsme mezi nás přivítaly Jonáška a o dva měsíce později i Michaelka. To znamená, že už máme téměř celý budoucí mužský tým. Zatím jsou to kuřátka, ale jednou z nich vyrostou velcí kohouti.

Tým žen má nejen nové a nové maminky, ale také i členky. Kačka dovršila věku, kdy může startovat za ženy, přestoupila z mladých hasičů a skvěle doplňuje a reprezentuje náš tým.

Naše sezóna byla opět nabitá soutěžemi a také dosti náročná. My se ale už velice těšíme na tu nadcházející a již nyní přemýšlíme nad tréninky, které zahájíme hned po Hasičském plese 2025, který se bude konat v sobotu 25. ledna. Jste všichni na něj srdečně zváni!

Za tým Slepíček Petra Klabáčková

9x archiv SDH Velký Týnec

ZE ŽIVOTA NAŠICH KNIHOVEN

Týnecká knihovna v novém kabátě

Letní přestávku využila naše knihovna k rekonstrukci výpůjčních prostor. Nově si čtenáři mohou vychutnat kávu s dobrou knížkou v útulné čítárně, nebo se

uvelebit mezi knihami v pohodlném křesle. V reálu vypadá knihovna ještě lépe než na fotografiích! Přijďte se přesvědčit!

3x archiv Knihovny Velký Týnec

Beseda se spisovatelkami

V pátek 18. října dorazila do místního kina vzácná návštěva - spisovatelky Šárka Hieková a Jana Jánská. V první části nám paní Hieková představila své zábavné historky ze života v Austrálii a zodpověděla všechny zvědavé dotazy.

Poté navázaly obě autorky představením svých knih a přečetly krátkou ukázkou. Akcí jsme završili prodejem knih a autogramiádou. Mockerát děkujeme autorkám a všem účastníkům za návštěvu!

3x archiv Knihovny Velký Týnec

Knihadýlko

V sobotu 12. října zavítalo do Velkého Týnce divadlo pro malé diváky - Knihadýlko. Paní Fenyklová nám tentokrát zahrála představení na motivy knihy O vlkovi, který vypadl z knížky. Kromě divadla čekalo na děti spoustu aktivit

spojených s představením (krmení oteřsánka, vaření kaše v hrnečku, cesta kolíčka lesem). Děkujeme za rekordní návštěvnost a těšíme se na Knihadýlko zase v březnu.

Stranu připravila Eliška Tomečková

5x archiv Knihovny Velký Týnec

Beseda pro seniory

V úterý 15. října proběhla na Malém sále beseda pro seniory ve spolupráci se neziskovou organizací SeniorOn na téma Hlášky mobilu. Účastníci se dozvěděli zajímavé a užitečné informace, jak řešit nejrůznější upozornění mobilu. Děkujeme všem na účast!

2x archiv Knihovny Velký Týnec

O problémech je potřeba mluvit, říká spisovatelka Theresa Black

Píšete pod pseudonymem a své soukromí si velmi chráníte. Můžete našim čtenářům přesto o sobě něco prozradit?

Hodně záleží, co by koho zajímalo. Někteří zaujme už jen skutečnost, že píšu pod pseudonymem, někoho, že doma chovám papoušky, někoho mé knihy a proč byly napsány tak, jak byly napsány... Sama o sobě bych řekla, že jsem mladý introvert, který k sobě jen málokoho pustí, ale v knihách je schopen vypsat se ze všeho a dostat ze sebe první poslední.

Používáte pseudonym Theresa Black. Vymyslela jste si ho sama, nebo vás tak někdo nazval a už vám to zůstalo?

Vymyslela jsem si ho sama. Chtěla jsem něco obyčejného, co by úplně nevyčnívalo z davu, něco, co nebude hned odsouzeno čtenáři, kteří nemají rádi české autory, něco jednoduchého a snadno zapamatovatelného. Jméno Theresa je po mé blízké kamarádce a Black, protože se mi to dohromady zkrátka hodilo a v době, kdy jsem pseudonym dávala dohromady, jsem byla zaláskovaná do Siriuse Blacka z Harryho Pottera. A už mi to zkrátka zůstalo. Toto jméno se mi velice vrylo pod kůži, jsem schopna na oslovení „Terko“ reagovat, a to se mému opravdovému jménu vůbec nepodobá. To vše mi dokazuje, že jsem zvolila správně.

Jak jste se dostala k psaní? Pamatujete si na své první výtvořky?

Co si pamatuju, už jako malého sviště mě bavilo si vymýšlet příběhy. Pak jsem se ve škole seznámila se slohovými pracemi a díky skvělé češtinářce jim úplně propadla. O pár let později jsem narazila na Wattpad, který pro mě byl super startovací plochou.

Kromě toho, že vám vyšlo několik knih a povídka ve sborníku, působíte na síti Wattpad, kam lidé přispívají se svými povídkami, romány, novelami. Je to dobré místo pro začínající spisovatele, respektive je to vůbec dobré místo pro všechny, co baví psaní?

Ne. Ano. Jak pro koho. Wattpad má tu

výhodu i nevýhodu, že tam může psát kdo chce co chce. Najdete tam od toxickou nasáklých příběhů po geniální umělecká díla. Velký problém je algoritmus Wattpadu, který nováčkům doporučí ty nejslavnější příběhy (většinou), ale sláva neznamená kvalita. Je to, co se týče čtiva, hodně o hledání a trpělivosti. Ohledně psaní je to super pro ty, kteří třeba jako já potřebují „nakopávače“ k psaní a rádi na svou tvorbu dostávají názor „okamžitě“ a ne až po dokončení knihy, jak je tomu třeba v nakladatelství. Můžete tam dostat skvělou zpětnou vazbu, která vás posune, a já za sebe mohu říct, že mě posunula obrovsky. Ale záleží, zda si poradit necháte nebo ne. Wattpad rozhodně není platforma, o kterou by se měl autor opírat jakožto o úchvatnou praxi k zaujetí v nakladatelství, ale pro posbírání zkušeností je za mě skvělá.

Pamatují si, že jednu dobu to bylo místo, kde člověk našel především fanfikce, např. slavné kapely One Direction, které neměly valnou úroveň, ale jenom proto, že hlavní postavou byl slavný zpěvák, obdržel autor pochvalné komentáře. Zajímavé a originální kousky mezi nimi zapadly. Změnilo se to? Dostane tam člověk konstruktivní zpětnou vazbu?

Jak jsem již psala výše: může tam publikovat kdo chce co chce. Samozřejmě až na věci, které porušují pravidla platformy. Je smutnou realitou, že slavné osobnosti nebo příběhy založené na již vydaných knihách či filmech kolikrát přitáhnou více čtenářů než kvalitní originalita, ale to bych řekla, že je více o čtenářích než o autorech.

Ohledně zpětné vazby je to o tom, kdo jí podává. Zpětnou vazbu může napsat jak skvělý a vypsáný autor, bude k věci, oprávněná a smysluplná, posouvající vpřed, ale rovněž se o kritiku snaží spousta lidí, kteří chtějí jen uškodit, recenzují jen pro nahnání pozornosti a jejich hodnocení vám vůbec nic neřekne, nebo zkrátka nedokážou překousnout, že se něco neodehrálo podle jejich gusta.

Když jsem se dívala, že na vašem profilu je 35 příběhů, a to různých žánrů - od romancí, přes fanfikce až po poezii. Píšete pořád na Wattpad?

Momentálně trpím tzv. autorským blokem čili se psaní moc nevěnuji, ale samozřejmě bych se k němu chtěla vrátit.

35 příběhů je maličko zavádějící, jelikož něco z toho nejsou příběhy, ale třeba soutěže, ukázky z mých publikovaných knih, koncepty, které jsem nedotáhla, ale nápad se mi zalíbil a chtěla jsem na něj znát zpětnou vazbu atd.

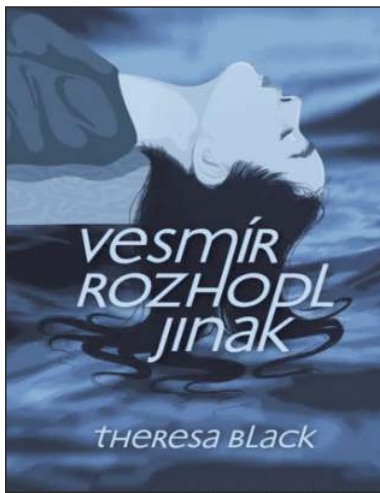
Co vás nakoplo k tomu, že jste publikovala první povídku ve sborníku a postupně začala vydávat knihy?

Nebylo to ani tak nakopnutí jako nabídka. Dělal jsem pro sborník obálku, a když přišla nabídka do něj přispět i povídkou, zkrátka jsem odmítnout nemohla. Konečně by ode mě vyšlo něco černé na bílém, a to se mi našťásto splnilo.

Našlo si vás nějak naklada-

telství na Wattpadu? Nebo jste šla „klasickou“ cestou a nabízela své příběhy. Případně jste šla cestou samonákladu?

Na Wattpadu si mě žádný nakladatelství nenašlo, ale je pravda, že můj profil má nakladatelka občas šmíruje, aby měla představu, s čím ji budu otravovat. Svě příběhy jsem nabízela, ale vzhledem k vytíženosti nakladatelství a malému zájmu o české autory to byl běh na dlouhou trať. Na vyjádření jedné redaktorky jsem čekala přes rok, některá nakladatelství vůbec neodpověděla a někomu se to zkrátka nehodilo do krámu. Každopádně se nakonec zadařilo u maličkého začínajícího nakladatelství, které mým knihám dalo velkou péči a neměnila bych. Hlavně si mohu udělat sama obálky, kecat do spousty věcí, na které by se mě jinde nikdy neptal atd.

Pokud nepočítám Wattpad, tak vaše knihy mají jako ústřední motiv vcelku těžká a temná témata. Vybiráte si je záměrně proto, že chcete prostřednictvím příběhů něco sdělit? Nebo je to proto, že v tu chvíli máte inspiraci a nápad a toto téma se v něm promítne?

Jedna věc je, že mám ráda kontroverzní témata. Pokud mě budete chtít vtáhnout do dlouhatánského rozhovoru, nadhodte trest smrti, kanibalismus, agegap, euthanasii atd. Co se týče duševních nemocí, které v knihách mám, jde o některé z mých zkušeností, na něž je dle mého názoru často pohlíženo jakožto na výmysly, jsou zlehčovány, tabuizovány nebo dokonce zesměšňovány a jelikož se mi to nejví jako dobrý postoj k takto závažným tématům, snažím se to podat z perspektivy nemocného tak, aby se mu mohli ti, kteří s takovým problémem nepřišli do styku, dostat trochu pod kůži. Vidět to z jeho pohledu a prožívat to, co prožívá on. Například v mé novele Vesmír rozhodl jinak mi bylo často vyčítáno, že je hrůzka se sebevražednými úmysly málo citlivá, je jí vše u zadku, neprojevuje emoce, nevypadá to, že by měla deprese, že čekali ubrečenou trosku a tou ona není. Přitom ten, kdo se rozhodne pro takové radikální řešení - samozřejmě ne vždy, co člověk to originál - něco takového cítit vůbec nemusí. Jeho plán mu všechno vyřeší, už ho nebude nic trápit, tak se tím nemusí trápit ani teď. Může se bavit, může to být ta nejpozitivnější osoba, kterou znáte, nebo ten podivín, kterému je všechno jedno. Nebo ano, člověk, který mele z posledního dechu a je to na něm na první pohled vidět. To důležité ale je, že to nevypadá u všech stejně, a i člověk, do kterého byste nik-

dy neřekli, že se může s něčím takovým potýkat, tím může trpět. Mnoho čtenářů mě kontaktovalo s osobním příběhem, s prosbou o radu, pomoc nebo „jen“ s možností se vypovídat, za což jsem velmi ráda a vím, že se knihy dostaly tam, kam měly.

Ráda se zabývám i zlozvyky, které dost často v literatuře nemají své místo, ale do lidských životů zkrátka patří.

Spousta příběhů souvisí i s problémy současnosti, hlavně s generací tzv. sněhových vloček. Myslíte si, že je třeba o těchto problémech mluvit a netabuizovat je? Nebála jste se třeba, že tím, že píšete o kontroverzních a tabuizovaných tématech, že vaše knihy nebude nikdo číst?

Podle mě je o všech problémech potřeba mluvit. Každý by měl mít možnost být vyslechnut a povzbuzen, ať už ho trápí nešťastná láska, finanční problémy, zdravotní problémy, ať už fyzické či psychické, zaměstnání nebo cokoli jiného. Člověk je tvor velice sociální a neměl by být sám - ať už doopravdy či pocitově. To, že o tom píšu, může dát někomu povědomí o tom, že není sám, kdo se s tím pere nebo pral. A to je za mě strašně důležité. Když si vzpomenu sama na sebe, kdy jsem se potýkala s duševními problémy, nejhorší pro mě bylo, že jsem neměla nikoho, kdo by chápal nebo se snažil pochopit, jak se cítím. Proč by měl být sám - ať už doopravdy či pocitově. Proč by měl být tamten za deprese zesměšňován? Jsou to problémy, se kterými se nepotýká jen jeden, ale spousta. Ano, rozhodně se víckrát setkáme se zlomeninou končetiny než s pokusem o sebevraždu, ale to neznamená, že se to neděje. A pokud se to děje, mělo by se to řešit.

Generace sněhových vloček je kouzelný termín. Osobně vidím rozdíly hlavně (ale ne pouze) v tom, že se o tom více mluví a díky internetu, sociálním sítím a většímu zájmu se s takovými problémy více setkáváme. Skutečnost, že se o tom dříve nemluvilo, neznamená, že zde ty problémy nebyly. Jistě někdo má lehčí formu, někdo vážnější - ať už se jedná o cokoli, ale nevyklubalo se to z ničeho nic. Internet a socky v tomto ohledu ale stejně tak obviňuji. Snažíme se dosáhnout ideálům krásy, které na nás vyskakují na obrazovkách, máme problémy s (kyber)šikanou, a já se ani nedivím, že spousta mladých neunesne ty možnosti, z jakých si agresori v dnešní době vybírají. Mají tu „výhodu“ oproti fyzickému napadení, že nejsou vidět. Tedy ne hned.

Není to o generaci, ale civilizaci, a o tom, kam se ubírá. Může za to vývoj technologií a možností, výchova, vzory a nespočet jiného. Ta generace si to nevycucala sama z prstu. Spíš bych se ptala, jak k tomu ty předešlé napomohly, protože jsou na sebe navázané.

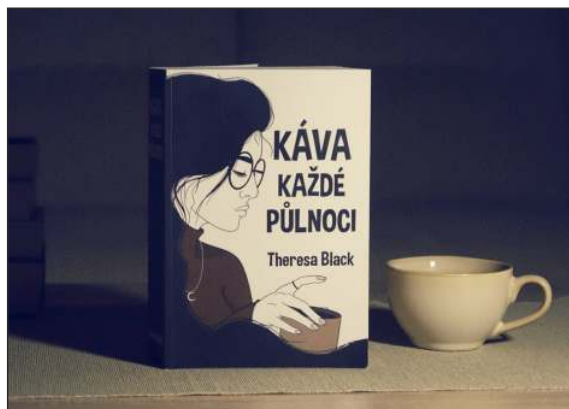
Ozval se vám někdo, že mu vaše knížky pomohly? Nebo že je dobře, že jste „otevřela“ toto téma?

Ano. Dostala jsem nesčetné zpráv, komentářů či recenzí, že jim můj pohled na věc, mé podání problému buďto otevřely oči vůči ostatním, nebo se v tom sami našli. Byly to povětšinou velmi náročné konverzace, ale troufnu si říci, že ještě více než náročné se ukázaly jako velmi důležité.

Jak už jsem zmiňovala, váš první počin byla povídka publikovaná ve sborníku Letní kraťasy. Je v něm jiná než vaše ostatní díla?

Jednak je to povídka a na ty já tolik nejsem. Jsem limitována malým prostorem, na který jen stěží dostanu alespoň polovinu toho, co bych chtěla. Další věc je, že jde o feelgood počin, kde se neřeší žádné vážné téma, chybí napětí a pro mě i hlubší vztah s postavami.

V jednom z článků na internetu jste zmiňovala, že je to prvotina v tom smyslu, že je to první publikované dílo, které vyšlo knižně. Jak dlouho jste se k tomu odhodlávala? Přece jenom je to něco jiného než publikování na internetu...

Neodhodlávala. Přišla ta možnost a já po ní ihned skočila.

Nechci prozrazovat zápletku vaší první vydané knihy nazvané Vesmír rozhodl jinak, aby náhodou něco nevyspoilerovala. Napadá mě, že si člověk musí dát velký pozor na to, aby v případě, že píše o paralelních

vesmírech, aby vše mělo logickou návaznost, aby neměl v příběhu při skákání mezi vesmíry hluchá místa, aby vše dávalo smysl...

Ano, to určitě. Nicméně autoři mají u spousty děl možnost prohlásit: „Je to tak, protože jsem to řekl.“ Proč jsou elfové nesmrtní? Proč si hůlka vybírá svého čaroděje? Proč můj hrdina dokázal vypočítat, kdo je spřízněnou duší mé hrdinky? Protože byl neobyčejně inteligentní, a protože jsem rozhodla, že to tomto příběhu a světě možné je. Vzhledem k tomu, že se nikdo z nás do alternativního světa nepodíval, není žádné správné ani špatné podání. Jediné, co je opravdu důležité, je se držet pravidel, které jsem sama nastavila, abych si neprotivěčila.

V knize jsou jedním z ústředních témat i sebevražedné myšlenky. Když jste pročetla recenze na Databázi knih, ve většině čtenářů zanechal popis těchto myšlenek pachut v puse. Jak náročné bylo pro vás napsat tyto myšlenky tak, aby byly uvěřitelné?

To, že se jim tyto pasáže četly těžko, je pro mě velkým komplimentem, protože se očividně dokázali vcítit do hrdinky a do toho, co takový člověk prožívá. Uvědomili si tu tíhu, a to byl jeden z cílů knihy. Zjistili, že nejde o touhu po pozornosti nebo neví, po čem. Přesto si myslím, že je to hodně slabý čaj, není tam ani pětina toho, čeho by být mohla. Psát myšlenkové pochody člověka,

kteří zvažuje sebevraždu za tak obtížné nepovažují, protože jsem tento stav sama kdysi zažívala. Vracela jsem se k tomu, jak jsem myslela a jak jsem se cítila, jak jsem co vnímala a jak jsem často ke všemu byla absolutně lhostejná.

Váš druhou knihu si pamatují, protože jsem na ni kdysi narazila v knihkupectví a překvapilo mě, jaká je to tlustá - má přes 500 stran. Co je pro vás lepší - vypsat se a napsat obsáhlou knižku, nebo napsat krátkou novelu nebo povídku?

Mám ráda prostor na vyjádření se. Z tohoto důvodu se neangažuji do psaní povídek. Ráda si s postavami hraju, nechávám je procházet různými situacemi, vytvářím si k nim vztah a to samé ráda dopřeji čtenáři. Mám jednu novelu o 200 stranách, druhou o téměř 600 a román o 500. Každý příběh má délku takovou, jakou jsem nepotřebovala já, ale on.

Ústředním tématem je mentální anorexie. Někde jsem se dočetla, že jste si touto nemocí prošla. Promítlá jste některé své zkušenosti do knihy?

Ano, čerpala jsem pouze ze svých. Nikde jsem si nic nenačítala, chtěla jsem to mít autentické, a ne jako výcuc z příručky. Spoustu anorektiků počítá kalorie, to já třeba nikdy nedělala, a tak to nedělala ani má hrdinka. Každá myšlenka, každá rozvaha, rozhodnutí či jednání ohledně PPP jsou vzpomínkou na to, co se honilo v hlavě mně a co jsem prováděla já.

Někteří lidé považují psaní za terapii a uvádějí, že když se vypsalí ze svého problému, ulevilo se jim. Měla jste to podobně?

Částečně ano. Kávu každé půlnoci jsem začala psát, když jsem s PPP procházela, a právě jsem trpěla tím, že jsem si o tom neměla s kým popovídat, aniž bych dostala odpověď typu: „To je z toho, že koukáš do telefonu. Málo sportuješ. Vymýšlíš kraviny!“ a jiné. Doufala jsem, že tímto příběhem lidé se stejným problémem budou vědět, že něco takového podobného neprožívají sami. Terapií bych to ale úplně nenazvala. Nevyléčilo mě to. Za nějakou dobu po „uzdravení“ jsem do toho spadla znovu a dokonce i párkrát potom. Je to běh na dlouhou trať, ale o to důležitější je každou výhru počítat.

Když na chvíli odbočím - máte ráda kávu? Proto jste ji zvolila do své knihy?

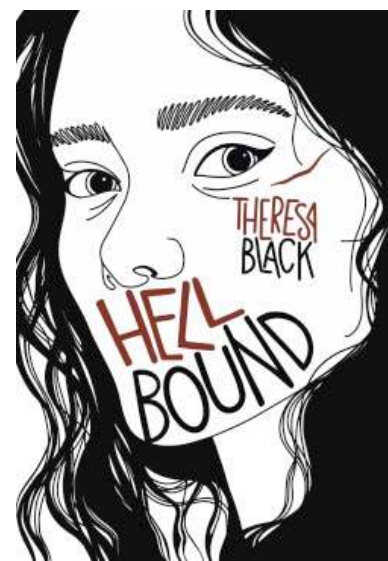
Ano, jsem velký milovník.

Váš zatím poslední kniha pojednává o zakázané lásce a velkém věkovému rozdílu. Po přečtení anotace přesto nemůžu zařadit knihu žánrově - jedná se o thriller, o fikci, o detektivku?

Fikce je všechno kromě odborné literatury, takže ta je zde rozhodně. Stejně tak thriller a z detektivky by se asi taky něco našlo. Nejde rozhodně o thriller, jak si jej každý představí. Ze začátku jsou to spíše detaily, útržky, v jinnak vcelku pohodovém čtení, kterých si někdo všimne a někdo zase ne. Více se tento žánr rozjíždí tak v polovině, kdy stoupá napětí a čtenář neví, co dalšího čekat.

Komu byste své knihy doporučila? Kdo naopak nebude vaše publikum?

Každému, kdo by chtěl něco netradičného, možná temného, ale především plného emocí. Zkrátka čtení, o kterém

budete přemýšlet ještě nějakou dobu po přečtení poslední stránky.

Mé knihy rozhodně nebudou pro ty, kteří chtějí feelgood atmosféru a děj ubírající se jasným směrem.

Vystudovala jste grafiku. Využíváte ji u svých knih? Děláte si návrhy na obálky?

Ano. Všechny knihy mají obálku ode mě a stejně tak jsou mnou vysázené.

Ve volném čase ráda čtete. Jaký je váš oblíbený autor?

Oblíbeného autora nemám, max E. A. Poea, spíše oblíbené knihy.

Je nějaká kniha, kterou byste doporučila přečíst každému?

Ty mě samozřejmě! Ne, nemám takovou knihu. Pokud mi někdo řekne, co by se mu líbilo, doporučit se pokusím, ale co člověk, to jiná chuť. Moje doporučení může být stejně tak skvělé jako otřesné.

Upřednostňujete české nebo zahraniční autory?

Neupřednostňuji. Přečtu si, co mě zaujme.

Píšete i to, že ráda čtete knížky svých kolegů. Děláte i nějakou korekturu, „mentoring“ co se týče psaní?

Mentoring úplně ne, ale beta čtenáře ano. Mám názor většinou na všechno, takže se o něj ochotně podělím, ale nejsem člověk, který by říkal, jak to musí nebo nesmí vypadat. Ráda se pokusím pomoci, ale více fandím autorově necenzurovanému projevu. Opravit se to dá vždy.

Kromě toho ráda chováte exotické ptactvo, hlavně papoušky. Objevují se v některé z vašich knih? Neplánujete o nich napsat nějaký příběh?

O nich ne, ale motiv ptactva se u mě sem tam vyskytne. Třeba hlavní hrdinka Kávy každé půlnoci má doma havrana.

Nakonec má oblíbená otázka - prozradíte nám, na čem právě pracujete a na co se můžeme těšit?

Momentálně nepracuji na dílech, ale k tomu se k nim vůbec vrátit. Každopádně nápady jsou. Mám zde novelku z českého prostředí, trilogie řekněme lehce „dark romance“, další thriller, fantasy, které píšu se svou kamarádkou a knižní kolegyní a jiné.

Ptala se Eliška Tomečková
Autorka je knihovnicí v Knihovně Velký Týnec

PRÁCE S FOTKAMI

ÚTERÝ 12. LISTOPADU OD 16:00
MALÝ SÁL SPOLEČENSKÉHO DOMU

BESEDA JE VĚNOVÁNA FOCENÍ A NATÁČENÍ VIDEÍ A JEJICH NÁSLEDNÉMU SDÍLENÍ - IDEÁLNÍ PŘÍPADA NA VÁNOČNÍ MOMENTKY!

V RÁMCÍ BESEDY SI PODÍŠEME, JAK MŮŽEME POMOCÍ MOBILNÍHO TELEFONU FOTIT A NATÁČET VIDEA, POSLÉZE SI ŘEKNEME JAK MŮŽEME POŘÍZENÉ FOTKY UPRAVOVAT. V ZÁVĚRU BESEDY SI UKÁŽEME, JAKÝMI ZPŮSOBY MŮŽEME FOTKY SDÍLET A KOMUKOLIV POSÍLAT.

KNIHOVNA VELKÝ TÝNEC **Klub seniorů Velký Týnec** **SENIORON NEZISKOVÁ ORGANIZACE**

Písně Elvise Presleyho mám prostě rád, říká Týnečák Libor Konečný

Na dnešní článek do Týneckých listů jsem se moc těšila. Na otázky totiž bude odpovídat chlapec, kterého znám od jeho dětství, a vůbec by mě nenapadlo, že máme stejný zpěvácký idol – Elvise Presleyho.

Ráda sleduji pořad Česko Slovensko má talent, a když se představil Libor Konečný z Velkého Týnce u Olomouce, což zdůraznil dvakrát a rázně, zbystrila jsem a nevěřila vlastním očím. Z toho chlapčka se stal krásný mladík s úžasným talentem. Dovolte tedy, abych vám představila našeho Týneckého Elvise.

Liborku, jsem ráda, že tě mohu představit. Pro mnohé musím upřesnit, že ses narodil v Týnci, jsi tedy čistokrevný Týnečák a bydlíš Na kopci (na Blatákovém). Je to tak, že?

Ano, je to přesně tak, jak říkáte. Mám to tady velice rád. Ve Velkém Týnci jsem navštěvoval mateřskou školu a poté od 1. do 9. třídy Základní školu Milady Petřkové.

Že máš obrovský talent je vidět, ale kdo tě v něm podporoval?

Od dětství mě ve zpěvu podporuje celá moje rodina, hlavně táta, jelikož jeho rodiče byli herci v operetě v Divadle Oldřicha Stibora v Olomouci v Hodolanech.

Je obdivuhodné, že ty, ač tak mladý, máš vzor v Elvisovi. Dnes tě spousta mladých ani neví, kdo to byl. Uznávají spíše kapely, které už zase ani já kromě Kabátů neznám.

Jeho písně poslouchám od dětství. Zalíbily se mi natolik, že jsem se je rozhodl

zpívat pro potěšení lidí, kteří tohoto krále rock and rollu milují stejně jako já. Rád bych tyto elvisovky zpíval na různých kulturních akcích, na svatbách, plesech nebo narozeninách. Chci, aby Elvis stále žil!

Kdy tě napadlo zúčastnit Česko Slovensko má talent?

Na Česko Slovensko má talent se dívám již nějaký rok, ale až letos jsem se rozhodl, že se soutěže zúčastním, jelikož mé okolí mi říkalo, abych to zkusil. Jsem moc rád za tuto zkušenost.

Prozrad' nám něco ze zákulisí. Kdo tě pobavil, kdo byl příjemný, a ba naopak, s kým by ses už nemusel vidět?

Podle mě byli všichni skvělí. O nikom nemohu říct nic špatného. Bylo to su-

per stát na prknech, co znamenají svět.

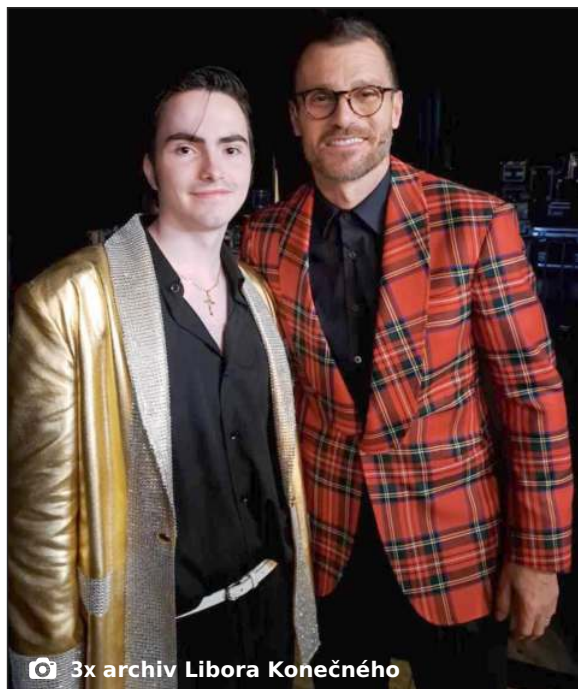
Liborku, myslíš si, že by bylo možné tě pozvat na různé akce, které v Týnci organizujeme?

Na tuto otázku mám jedinou odpověď. Ano, bylo by mi velkou ctí, jelikož jako rodilý Týnečák bych moc rád kdykoliv pro Velký Týnec vystupoval.

Já ti tisíckrát děkuji za dnešní rozhovor, za čas, který jsi mi věnoval. Ze srdce ti přeji, aby se ti splnily všechny tvé sny. Když si člověk něco přeje a jde za svým, vždycky se mu to vyplní.

*Za rozhovor poděkovala
Vlasta Coufalová*

Autorka je zastupitelka obce a předsedkyně Komise pro sociální záležitosti ZO Velký Týnec

3x archiv Libora Konečného

Edith Piaf z Prahy Dana Chytilová zpívala hity Hany Hegerové

VELKÝ TÝNEC

EDITH PIAF Z PRAHY
Vzpomínka na nekorunovanou královnu československého šansonu.

Hanu Hegerovou
DANA CHYTILOVÁ - dáma, která má písně Hany Hegerové doslova pod kůží, v doprovodu písní, kteří dlouhá léta Hanu Hegerovou osobně na koncertech doprovázeli. Kontrabasista VIT FIALA a kytarista ZDENĚK FÍŠER. Tuto dvojici doplní na trio neméně zkušený pianista RADIM LINHART.

VELKÝ TÝNEC - 20. října 2024
Velký sál Společenského domu od 19 hodin

Cena vstupného: 70 Kč v předprodeji, 150 Kč na místě v den koncertu
Předprodej v Izealství Ondřeje Coufala od 11. 10. 2024

4x archiv Dany Chytilové

Zájezd seniorů do Hustopečí

Ve dnech 30. září až 4. října se uskutečnil seniorský zájezd na jižní Moravu do Hustopečí. Plný autobus zájemců dal dohromady pan Přemek Tejmer z Velkého Týnce, Čechovic, Vsiska, Brodku u Přerova a z Olomouce.

Program na celou dobu pobytu naplánoval a s Přemkem zajistil náš oblíbený již známý řidič pan Martin Zeman se svou milou paní Moničkou. Oba již s námi podnikli seniorský zájezd, vzájemně jsme si padli do oka, a proto pro nás pan Martin zajistil další akci v krásném kraji jižní Moravy. A program byl bohatý.

Denně ráno po snídani jsme vyjžděli autobusem na poznávací výlety a na večeri se vraceli do ubytovacího areálu, který se nacházel přímo v areálu plantáže s vinnou révou. Během celého pobytu jsme toho viděli a prožili opravdu hodně. Jen se zmíním o výčtu některých míst, která jsme navštívili.

Bylo to samotné město Hustopeče, cesta přes chráněnou krajinnou oblast Pálavu do Archeoparku Pavlov, dále do Mikulova. Neminuli jsme zajímavou rozhlednu v Kobylí, templářské sklepy v Čejkovicích, krásný zámek v Miletíně.

Samozřejmě jsme nemohli opomenout náš skvost zámek Lednice se svými rozsáhlými zahradami, návštěvu Strážnice. Další zastávkou byl Uherský Ostroh, také Petrov a staré malované sklepy Plže.

Po večeri nechyběla naše společenská setkání, kdy se zpívalo, tancovalo, prostě bylo veselo. Každý večer byl naplánovaný program. Také jeden z nás, Pepa Čechák, nezapomněl vzít s sebou kytaru, dokázal hrát jednu písničku za druhou, a to byla paráda, spát se nikomu nechtělo. S písničkou se prostě mládně a my jsme ten pocit měli.

Byly to prostě krásně prožité společné dny. Sešla se super prima parta lidí! Děkujeme Přemkovi, že nás dal dohromady, děkujeme manželům Zemanovým za úžasný program a vstřícný přístup k nám všem.

Všichni jsme si to užili. Byl to vydařený zájezd, protože nám bylo spolu moc hezky. Těšíme se na takové další zážitkové poznávací akce.

Věra Fialová

Autorka je členkou Klubu seniorů Velký Týnec

archiv Klubu seniorů Velký Týnec

Setkání Hanáků v Nákle a Příkazech. Srbové u nás

Hanácký folklorní spolek uspořádal 28. září v Nákle a Příkazech 15. ročník „Setkání Hanáků“.

Hanáků se sjelo opravdu hodně, asi kolem 650. Vedoucí souborů byli přivítání obcí Náklo a Příkazy na faře v Nákle. Potom krojovaný průvod prošel přes Náklo do Příkaz, kde se na dvou pódíích konala přehlídka vystoupení folklorních souborů. Jako hosté se představil také náš milý hostující soubor ze Srbska z města Vršac. Hanácký den byl bezvadný. Hanáci ve svých krojích rozzářili celou obec. Navíc nám přálo krásné počasí, den byl jako malovaný, a také organizace byla stoprocentní.

Spolek Česká beseda ze Srbska k nám do Velkého Týnce zavítal na třídní výměnný pobyt. Jejich dětský folklorní soubor, v němž vystupují děti ve věku 10 až 13 let, se představil svým tanečním vystoupením u nás dvakrát. Jednak na setkání Hanáků a také ve Velkém Týnci u příležitosti osmdesátých narozenin pana Richarda Pogody. Na přání oslavence vystoupil i pěvecký soubor Týnečáci se svým pásmem písní za

doprovodu našeho kapelníka Jana Malíčka.

Pro srbské přátele z České besedy jsme připravili na celé tři dny bohatý program. Nechyběl ani velmi vydařený a srdečný družební večer. Společná setkání členů České besedy ze Srbska a členů souboru Týnečáci již mají svou tradici. Vytvořila se mezi námi milá pevná přátelství a vždy se všichni rádi setkáváme.

Organizace celého třídního pobytu srbských hostů byla pečlivě připravována. Nebylo jednoduché vše zajistit, zkoordinovat, a proto jistě patří dík všem, kteří přiložili ruku k dílu. Zejména velké poděkování patří panu místostarostovi Standu Denkovi.

A co říci závěrem? Prožili jsme společně krásné dny, našim srbským přátelům se u nás líbilo a určitě naše přátelství zůstanou navždy v našich srdcích.

Věra Fialová

Autorka je členkou Národopisného souboru Týnečáci

DUCHOVNÍ SLOVO Vzpomínka na věrné zemřelé

Vzpomínáme-li na naše zemřelé, znamená to, že jsme je neodepsali, že na ně myslíme a že je nepovažujeme za mrtvé, že věříme a vyznáváme, že žijí. Není to tak samozřejmé, že to vyznáváme. Člověk různým způsobem před smrtí utíká a snaží se na ni nemyslet. Jestliže na své mrtvé myslíme, může nás to zbavovat strachu před smrtí a přinášet do našeho života světlo.

Společensví se zemřelými se sice připomíná při každé mši svaté, ale jednou za rok – 2. listopadu – má tato skutečnost zvláštní místo. Tváří v tvář hrobům našich zemřelých vyvstává otázka: Co vlastně po smrti platí? Co má svou cenu? Ne to, co člověk má a za čím se tolik pachtí, ale to, co čím je uvnitř. Všechno ostatní ztrácí svou cenu, protože, jak říká Písmo svaté, ve smrti stojí člověk nahý před Božím soudem. Všechno, co ho obklopovalo, už mu není nic platné. Ale důležitější než to, co ve smrti odpadá, je to, co zůstane. Jak zase říká Písmo svaté, co zůstává, je láska, ta nikdy nepřestává. Co člověk z lásky vykonal a vytrpěl, tím Bůh formuje jeho definitivní podobu pro věčnost. V tomto smyslu je každý člověk jedinečný a nezaměnitelný!

Pokud jde o funkci, je každý člověk nahraditelný, ale v tom, co právě tento člověk – tedy každý z nás – má být, není nahraditelný nikdo. Každý má dostat jednou od Boha svou definitivní nezaměnitelnou a nenahraditelnou podobu.

Stát se právě tím, kým ho Bůh chtěl mít, na koho od věčnosti myslel a kdo má pak v nebi za to Boha chválit a oslavovat.

Náhrobky zemřelých jsou projevem úcty k našim mrtvým. Kříž na nich umístěný je znamením naší naděje, která sahá i za práh smrti, protože Pán Ježíš podstoupil smrt za všechny.

Smrt nebude mít poslední slovo, hrob není konečnou stanicí. Slovo Krista zmrtvýchvstalého má moc probudit všechny k životu. Život s nimi nám ukázal jejich dobré vlastnosti, ale jejich slabé stránky a promrhané hříbný. Boží slovo nám i přesto dává naději, když říká: „To nám uklidní naše svědomí.“ (1 Jan 3,20) A když máme starost o naše mrtvé my, tím spíše má o ně starost On. Společensví s našimi zemřelými nám může v našem životě pomáhat, přispívat k jeho opravdovosti, čistotě a hloubce. Ukazuje nám, k jaké velikosti jsme povoláni. Písmo svaté o tom mluví v obrazech: Až se rozpadne naše pozemské obydlí, máme v nebi připraven věčný domov. Do země se klade tělo slabé, vstane však silné. Při myšlence na naše zemřelé nám

svítí tato naděje. Zemřelí nám také pomáhají, abychom měli správná měřítka na svůj nynější život.

Proto je dobré, když máme mezi nimi ty, na které často vzpomínáme. Oni nám mohou pomoci ukázat správnou cestu. Některým z nich vděčíme za mnoho, rodičům a přátelům, kteří nás připravovali na život, vřelým, kteří pro nás v životě něco znamenali. Je dobré si občas položit otázku: Co si teď o nás pomysleli? Měli nás rádi, když žili mezi námi a když teď vidí mnohem víc.

Co by se jim asi na nás líbilo a co ne, co by nám především přáli? A jestliže nám naše svědomí nic nevyčítá, oni nám ukazují cestu vzhůru. Oni se už vymanili z pout sobectví, která nás ještě spoutává, a povzbuzují nás, abychom i my čím dál tím víc přecházeli už teď ze smrti do života, když budeme mít vzájemnou lásku. Protože jak píše sv. Jan ve svém 1. listě (3,14): „...každý, kdo nemiluje, zůstává ve smrti, ale kdo miluje své bratry a sestry, přešel už ze smrti do života.“ Toto Boží poselství mějme na paměti, zvláště když vzpomínáme na všechny zemřelé a vyprošujeme jim, aby je Bůh přijal do místa občerstvení, světla a míru. My jim v tom můžeme pomoci, když se za ně budeme modlit, když se zúčastníme mše svaté, abych jejich očistování bylo co nejkratší.

Páter Václav Haltmar,

farář Církve římskokatolické Velký Týnec

2x Pavel Peňaška

Aktuality z Olomouckého arcibiskupství

Kněžský seminář pořádá adventní duchovní obnovu pro mladé muže

Ve dnech 29. listopadu až 1. prosince 2024 se v Arcibiskupském kněžském semináři v Olomouci uskuteční adventní duchovní obnova VIR, zaměřená na rozlišování povolání. Pro mladé muže od 17 do 35 let ji povede ostravsko-opavský biskup Martin David. Zůstávají již jen poslední volná místa, ale hlásit se lze i v případě, že se kapacita naplní: v tom případě je i pro další účastníky otevřen sobotní program.

ARCIBISKUPSTVÍ OLOMOUCKÉ

„Slovo VIR neoznačuje původce nakažlivé nemoci či zhoubný počítačový program, ani se nejedná o žádnou zkratku. Význam musíme hledat v latině, kde toto kratičké slůvko nese význam ‚muž‘. A není náhodou, že je od něj odvozen také výraz virtus neboli ‚ctnost‘, tedy dobrá vlastnost, která šlechtí každého muže,“ vysvětlují název duchovní obnovy pořadatelé.

Na rekolekci jsou zváni všichni mladí muži od 17 do 35 let, kteří hledají cestu k prohloubení modlitby, ale nevědí, jak na to, a chtěli by udělat další krok. Ti, kdo jsou ochotni na krátký čas zanechat svých každodenních povinností, aby se mohli věnovat meditaci, modlitbě a du-

chovním věcem. Třídenní program jim nabídne příležitost pro ztišení a setkání s Kristem a své místo v něm má rozjímání nad Písmem, lectio divina, adorace, promluvy a podněty k osobnímu rozjímání a také příležitost k duchovnímu rozhovoru či svátosti smíření. Další informace a přihlášky je možné získat na webové adrese www.knezskyseminar.cz/vir.

Jak směle evangelizovat, ale nevyhořet? V polovině listopadu odpoví Konference o evangelizaci

Ve dnech 15. a 16. listopadu 2024 se uskuteční v Pastoračním středisku Praze-Dejvicích další Konference o evangelizaci. Hlavním hostem je Marcin Zieliński z Polska, známý svou charismatičtější osobností a velkým zápletem pro evangelizaci. Přijede svědčit o radosti, víře, ale také o rizicích a výzvách, které evangelizace přináší, a jak v ní vytrvat, ale nevyhořet. „Vnímáme, že mnoho lidí v naší zemi hledá. Je třeba jim vyjít naproti a přinášet jim radost z Boha,“ zvou organizátoři na dva dny plné inspirace, sdílení a modlitby. Akce, kterou pořádá Komunita Blahoslavenství a Nadační fond Credo pod záštitou České biskupské konference, nabídne mnoho inspirativních workshopů, kulatý stůl, mše svaté a modlitební večery.

Program je určen pro všechny věřící, aktivní laiky, zástupce společenství, pastorační pracovníky, kněze, ale i další, kteří mají zájem rozvíjet evangelizační službu. Mládež do 18 let má účast

zdarma. Motto letošního VI. ročníku zní: „V horlivosti neochabujte, duchem budete horliví, služte Pánu.“ (Řím 12,11). „Církev je tu proto, aby evangelizovala a my všichni věřící jsme jako Ježíšovi učedníci zváni k tomu, abychom převzali zodpovědnost za lidi okolo nás, kteří se s Bohem ještě nesetkali,“ uvádí vedoucí přípravného týmu P. Vojtěch Koukal. „Tam, kde vnímáme zodpovědnost za druhé, rosteme. Tam, kde zodpovědnost postrádáme, naše společenství slábne,“ pokračuje s tím, že evangelizace není důležitá jen pro ty, kteří skrze ni zahlédnou Boží lásku, ale je zásadní také proto, abychom my sami zažívali radost z Boha.

Kulatý stůl s hosty z Čech, Moravy i Slovenska

Páteční program bude zahájen kulatým stolem nazvaným: „Jděte a hlásejte“. O svých zkušenostech s evangelizací i o aktuálních výzvách v církvi budou diskutovat: vedoucí kurzu Alfa v ČR Veronika Filipová, Veronika Lišková z nadačního fondu Credo, P. Vojtěch Koukal z Komunity Blahoslavenství, františkán P. Jakub Sadílek a slovenský lídr Pavol Strežo. Prostor bude i na dotazy.

Workshopy a duchovní program

V pátek i v sobotu proběhne celkem deset workshopů na různá témata, které nabídnou praktické nástroje a podněty pro všechny účastníky. Povedou je hosté, kteří mají zkušenosti s evangelizací rozličnými způsoby – Klára Němcová seznámí účastníky se svou evangelizací

na sociálních sítích, P. Jakub Sadílek představí františkánské misie, Pavol Strežo bude mluvit o důležitosti smíření, které vede k jednotě, a vedoucí Charis Pavla Petrášková o tom, jak každý z nás může svědčit. P. Vojtěch Koukal a P. Kamil Obr zdůrazní velký význam živých společenství při obnově naší církve. Veronika Filipová představí projekt „Tajemný host“, lídr společenství Projekt ON z Valašských Klobouk Rostá Šerý bude mluvit o zkušenostech se službou mladých. Na konferenci budou přítomní i komunity jako je Chemin Neuf, nebo Sant'Egidio, která je známá svou službou lidem na ulici. Celý program doprovodí modlitbou chval kapela Gedeon worship. Hlavními celebranty mší svatých budou plzeňský biskup Mons. Tomáš Holub a pražský arcibiskup Mons. Jan Graubner. Obě mše bude možné sledovat v přímém přenosu TV NOE.

V závěru konference zvou organizátoři na modlitební program Mosty víry s zehnaním národu, který proběhne v kostele Panny Marie Sněžné na Jungmannově náměstí v Praze. Slovem bude přítomně doprovázet Marcin Zieliński, modlitbu chval povedou kapely Gedeon worship a Trinity worship.

Na konferenci v Dejvicích je třeba se přihlásit předem, kapacita sálu je omezena. Mládež do 18 let má účast zdarma. Všechny informace a přihláška jsou na webu www.evangelizace.cz a www.credodnf.cz.

Soud rehabilitoval faráře Toufara umučeného StB

Krajský soud v Hradci Králové 10. října 2024 rehabilitoval kněze Josefa Toufara za nezákonné zatčení a vazební stíhání v roce 1950. P. Josefa Toufara, jehož jméno je spojeno s tzv. číhošťským zázrakem, ve vazbě umučili příslušníci komunistické Státní bezpečnosti (StB). Návrh na Toufarovu soudní rehabilitaci podal krajský státní zástupce.

Iniciátorem podnětu k Toufarově soudní rehabilitaci byl zakladatel brněnského Muzea českého a slovenského exilu 20. století Jan Kratochvíl. Podnět státnímu zastupitelství zpracoval advokát Lubomír Müller, který se zabývá rehabilitacemi lidí utlačovaných komunistickým režimem. Protože Toufar neměl žádné potomky či sourozence, kteří by mohli návrh soudu podat, učinil tak jako oprávněná osoba státní zástupce.

P. Josef Toufar (1902–1950) se stal asi nejznámější obětí pounorového komunistického tažení proti církvi v Československu. Zemřel po krutém mučení ve vazbě na následky prasklého žaludečního vředu. Venkovský farář z obce Číhošť na Havlíčkovobrodsku se do hledáčku StB dostal poté, co se v prosinci 1949 při mši v jeho kostele údajně několikrát pohnul kříž na hlavním oltáři. Dodnes neobjasněný úkaz se podle dobových svědectví později opakoval. Toufara zatkl a trýznili, dokud 22. února 1950 nepodepsal protokol, v němž se k činu přiznal.

Na následky krutého zacházení tři dny po vynuceném přiznání přes veškerou

pěči lékařů zemřel. „Dělali jsme všechno, co bylo v lidských silách, ale toho člověka nebylo možno zachránit. Byl neobvykle surovým způsobem utlučen k smrti. Řekl bych – jasná vražda!“ řekl v roce 1968 jeden z operatérů František Mauer.

Toufar byl v tajnosti pochován do společného hrobu v pražských Dáblích, příbuzným jeho smrt oznámili až v roce 1954. V listopadu 2014 byly exhumovány jeho ostatky, jejichž identitu potvrdila analýza DNA, a v červenci 2015 byl umučený kněz pohřben v číhošťské farnosti.

Krajský soud v Hradci Králové rehabilitoval faráře Toufara za nezákonné zatčení a vazební stíhání v roce 1950. Návrh na Toufarovu soudní rehabilitaci podal krajský státní zástupce, iniciátorem podnětu k soudní rehabilitaci byl zakladatel brněnského Muzea českého a slovenského exilu 20. století Jan Kratochvíl. Podnět státnímu zastupitelství zpracoval advokát Lubomír Müller, který se zabývá rehabilitacemi lidí utlačovaných komunistickým režimem. Protože Toufar neměl žádné potomky či sourozence, kteří by mohli návrh soudu podat, učinil tak jako oprávněná osoba státní zástupce.

Toufar se narodil 14. července 1902 v Arnolci na Jihlavsku, na kněze byl vysvěcen až v 38 letech. Jako farář působil nejprve v dnes už zaniklé obci Zahradka na řece Želivce, v roce 1948 byl přeložen do Číhošti. Půl metru vysoký kříž na tamním hlavním kostelním oltáři se

údajně několikrát pohnul při mši o třetí adventní neděli roku 1949. Toufar si tehdy ničeho nevšiml, neboť stál k oltáři zády. O události se dozvěděl s několikaletým zpožděním od farníků. Dodnes neobjasněný úkaz, který se později podle svědků několikrát opakoval, vzbudil pozornost mezi věřícími a církevními hodnostáři, ale také u Státní bezpečnosti.

Komunisté se rozhodli využít události k diskreditaci církve, v níž spatřovali překážku na cestě ke kolektivizaci venkova. Vyšetření zázraku dostala za úkol takzvaná Instruktažní skupina StB, která 28. ledna 1950 Toufara zatkla a poté se ho snažila ve valdické věznici na Jičínsku přinutit k přiznání, že pohyb kříže zinscenoval. O údajném spiknutí nechal režim také natočit propagandistický film. Měl v něm hrát i Toufar, ale jeho špatný zdravotní stav to nedovolil. StB v dokumentu představila kladkostroj, jak se ale později ukázalo, žádný z mechanismů buď nemohl fungovat nebo by byl na oltáři jasně viditelný.

Událost s údajně pohyblivým křížem v Číhošti se dodnes nepodařilo přesvědčivě vysvětlit. Případem se po roce 1989 obsáhle zabýval mimo jiné Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunistického režimu (ÚDV). Ani ten ale nepřišel s jednoznačným vysvětlením. „Můžeme se jenom dohadovat, zda akci dopředu nepřipravila státní moc, tedy zda nešlo o provokaci StB na objednávku KSČ. Víme však, komu celý případ Číhošť prospěl. Číhošť byla využita KSČ k zintenzívnění útoků proti katolické církvi, proti věřícím i proti Vatikánu,“ uvedli autoři publikace ÚDV vydané v roce 2001.

StB využila kauzu také k procesu s cír-

kevními představiteli. Krátce po zatčení Toufara skončil ve vězení také žilivský opat Vít Tajovský a zatčení nebo internace čekala také většinu opatů a vyšších církevních hodnostářů v republice. Tajovský byl již v prosinci 1950 ve vykonstruovaném procesu odsouzen ke 20 letům vězení. Režim v témže roce vyhostil papežského nuncia a přerušil diplomatické styky s Vatikánem, začala likvidace řeholních řádů.

Po roce 1989 byl za podíl na fyzickém týrání kněze Toufara odsouzen vedoucí tehdejší vyšetřovací skupiny StB zaměřené na takzvaný číhošťský zázrak Ladislav Mácha. V listopadu 1999 tehdy sedmadesátiletého bývalého příslušníka StB pražský městský soud poslal s konečnou platností na dva roky do vězení. Po několika odkladech kvůli zdravotnímu stavu nastoupil do vězení až v lednu 2002, po roce byl po odpykání poloviny trestu podmíněně propuštěn. Svého činu Mácha nikdy nelitoval, zemřel v září 2018 ve věku 95 let.

Osud pátera Toufara a dalších kněží stíhaných komunistickým režimem připomíná v Číhošti od roku 1990 památník u kostela Nanebevzetí Panny Marie. Literárně případ zpracoval mimo jiné Jan Zahradníček ve skladbě Znamenání moci či Josef Škvorecký v románu Mirákl z roku 1972. V roce 2004 připomněl takzvaný číhošťský zázrak a tragický osud tamního kněze také televizní film režiséra Jaromíra Polišenského s názvem In nomine patris, Toufarovu životu se věnuje i publicista Miloš Doležal. Katolická církev chystá jeho blahověstí a mluví se i o možnosti prohlášení za svatého.

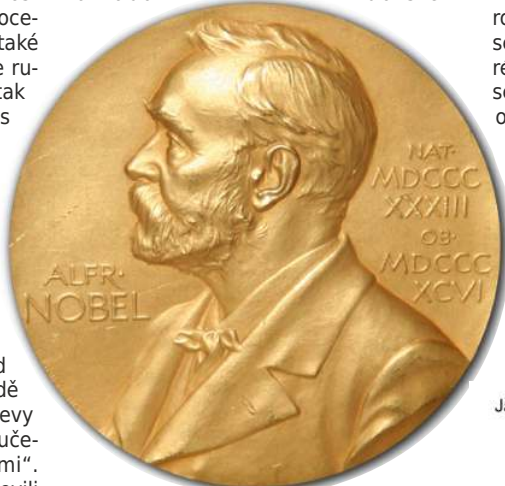
PŘÍRODA KOLEM NÁS

Nobelovy ceny 2024 - ve znamení umělé inteligence

Začátkem října proběhlo udílení nejprestižnějších vědeckých ocenění Nobelových cen za rok 2024. Tato událost je bedlivě sledována a budí zájem o oceněná témata nejen u odborníků, ale také u široké veřejnosti. Protože se naše rubrika nebojí ani složitějších témat, tak si v listopadové Přírodě okolo nás krátce představíme letošní Nobelovy ceny za „fyziku“ a „chemii“. Obě tyto ceny mají navíc společného jmenovatele, kterým je v poslední době poměrně často skloňovaný termín „umělá inteligence“ (anglicky Artificial Intelligence, označovaný zkratkou AI).

Nobelova cena za fyziku získali americký vědec John J. Hopfield a britský vědec působící v Kanadě Geoffrey E. Hinton za „zásadní objevy a vynálezy, které umožňují strojové učení s umělými neuronovými sítěmi“. Zjednodušeně řečeno, tito vědci objevili metody, které položily základy v dnešní době široce využívaných metod strojového učení - tedy naučili počítače „myslet“. Myšlení uvádíme v uvozovkách, protože se o pravé myšlení (zatím) nejedná. Nicméně tito vědci stáli u zrodu takzvaných neuronových sítí, kdy si počítače ukládají velké množství informací, které si převádí do komplikovaných datových struktur, jakýchsi paměťových krajín a následně s nimi dále pracují. Jednoduše si to lze představit tak, že na základě obrázků psů a koček si tato síť vytvoří různé obrazy paměťových krajín a statistickou analýzou obrovského množství takovýchto krajín získá představu o tom jak v řeči pixelů vypadá pes a jak kočka. Následně pak bude tato síť kočky a psy schopna nejen rozeznávat, ale dokonce vytvářet jejich nové obrazy nebo videa. Anž bychom si to uvědomovali, tak tyto principy již běžně používáme. Na jejich základě fungují internetové vyhledávače, automatické překladáče textu, sociální sítě (např. Facebook, Instagram, X/Twitter), nabídky ve streamovacích službách

(Netflix, YouTube, Spotify), hlasové služby, rozeznávání obličejů na telefonech a řada dalších

Nobelova cena

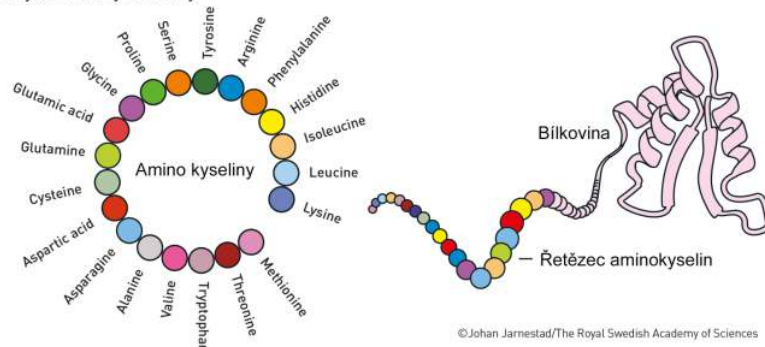
aplikací. V posledních letech se také objevily velmi pokročilé verze virtuálních asistentů založených na tzv. rozsáhlých jazykových modelech (anglicky Large Language Models), které umožňují složitou komunikaci, vícevrstvé vyhledávání nebo poměrně složité logické operace. Jejich nejznámějším příkladem je ChatGPT společnosti OpenAI, ale těchto modelů existuje celá řada a jejich vývoj jde velmi rychle kupředu. Pokud je ještě nepoužíváte, tak vaše děti už určitě ano, zeptejte se.

Pokroky na poli umělé inteligence byly naprosto klíčové pro objevy, které vedly k udílení letošní Nobelovy ceny za chemii. Tuto cenu získali biochemik David Baker z USA a dva počítačová vědci Demis Hassabis a John M. Jumper z laboratoří Google DeepMind ve Spojeném Království za „počítačový design proteinů“. Proteiny neboli bílkoviny, jsou základními stavebními kameny živé přírody a v lidském těle tvoří například svaly, chrupavky, membrány, enzymy,

protilátky atd. Jsou proto i důležitou složkou naší potravy a nejvíce jich najdeme v mase, vejcích, mléce a mléčných výrobcích nebo luštěninách. Proteiny jsou sestaveny z 20 druhů aminokyselin, které jsou poskládány v přesném pořadí za sebe, někdy i do velmi dlouhých řetězců o stovkách až tisících aminokyselin. Řetězec aminokyselin je pak nutno složit do určité 3D struktury, která umožňuje správnou funkci daného proteinu spočívající především v interakcích s dalšími proteiny nebo jinými molekulami. Příkladem jsou myosiny, proteiny, které se shlukují do provazců a vytvářejí tak svalová vlákna. Určení struktury proteinu se

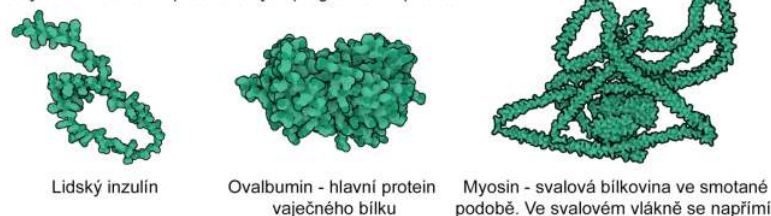
čistého proteinu, ten zkrystalizovat a krystaly podrobit ozařování rentgenovým zářením, které umožní vytvořit elektronový otisk proteinu, ze kterého je následně vypočítána mapa elektronových hustot a odvozen atomární model. Díky databázi struktur proteinů vypočítaných z krystalových modelů a využití počítačů začalo být možné alespoň některé proteinové struktury předpovídat výpočetně, i když často s poměrně velkou dávkou nejistoty. Průlom nastal až se zapojením umělé inteligence a vytvořením počítačového modelu AlphaFold (2021). Tento model dokázal se zapojením umělých neuronových sítí to s čím se neúspěšně potýkaly předchozí gene-

Jak jsou tvořeny bílkoviny

©Johan Jarnestad/The Royal Swedish Academy of Sciences

Příklady struktur bílkovin predikovaných programem AlphaFold.

Rozluštění struktury bílkovin pomocí umělé inteligence

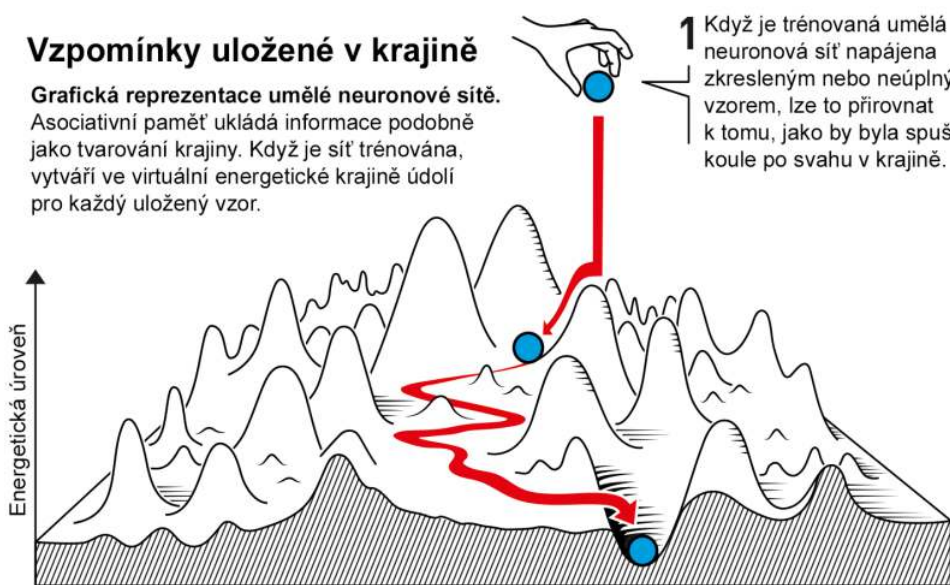
donedávna provádělo pomocí metody rentgenové krystalografie. Jedná se o nesmírně složitý a pracný postup. Nejprve je nutno připravit dostatek

race vědců - s vysokou přesností předpovídat proteinovou strukturu. To najednou umožňuje poměrně jednoduše analyzovat 3D strukturu víceméně jakéhokoliv proteinu, pro který známe aminokyselinovou sekvenci. Důsledky jsou nedozírné. Tyto programy by mohly pomoci odhalit podstatu některých nemocí a tím nás přiblížit jejich léčbě, například návrhem léčiv, která budou lépe cílit na určitý protein. Dále umožní návrh zcela nových umělých proteinů, které se v přírodě nevyskytují a mohou být využity jako různé biosensory nebo posíláči pro cílené doručení léků v medicíně. Kromě zlepšení lidského zdraví tyto modely pomohou také ve šlechtění rostlin, potravinářství a řadě dalších oborů pracujících s biologickým materiálem. AlphaFold a podobné modely tak rychle posouvají hranice lidského poznání a biomedicínských aplikací a umožňují to, co by ještě před pár lety vypadalo jako science-fiction. Přišlo to rychleji než jsme čekali, a my děkujeme Nobelovu výboru za milé připomenutí a AI programu ChatGPT za přepisy některých anglických textů do češtiny. Umělá inteligence je tady a ovlivňuje naše životy více než si připouštíme. Nakonec posíláme gratulace držitelům cen, přejeme všem mnoho radosti z vašich osobních objevů a jdemě zalít kytky, protože to umělá inteligence zatím ještě neumí.

Aleš a Petra Pečinkovi

Vzpomínky uloženy v krajině

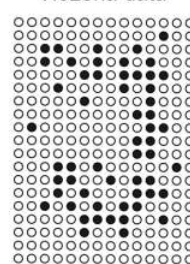
Grafická reprezentace umělé neuronové sítě. Asociativní paměť ukládá informace podobně jako tvarování krajiny. Když je síť trénována, vytváří ve virtuální energetické krajině údolí pro každý uložený vzor.

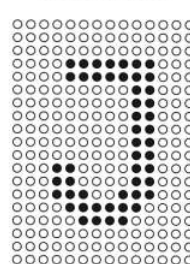
1 Když je trénována umělá neuronová síť napájena zkrusleným nebo neúplným vzorem, lze to přirovnat k tomu, jako by byla spuštěna koule po svahu v krajině.

2 Koule se kutálí, dokud nedosáhne místa, kde je obklopena stoupáním. Stejným způsobem se umělá neuronová síť pohybuje směrem k nižší energii a nalezne nejbližší uložený vzor.

Vložená data

Zpracovaná uložená data

Mercedes-Benz Trucks na veletrhu IAA

V minulém čísle jsme vám slíbili reportáž z mezinárodního veletrhu užitkových vozidel IAA Transportation 2024, který proběhl v září v Hannoveru. Také jsme přinesli zprávu, že v rámci veletrhu byl mezinárodním truckem roku 2025 vyhlášen náš eActros 600, což je velký úspěch. Pojďme se tedy nyní podívat na hlavní novinky naší značky, které mohli návštěvníci veletrhu nejen vidět na našem stánku, ale řadu z nich i vyzkoušet při testovacích jízdách přímo z výstavní haly.

Na stánku Mercedes-Benz v hale 19/20 hannoverského výstaviště návštěvníci mohli vidět nejen eActros 600 v provedení tahač návěsů, ale i podvozek 6x2 s mrazírenskou nástavbou. Dalším exponátem byl Actros L, tedy vozidlo s klasickým naftovým pohonem a s kabinou ProCabin – to je kabina z eActrosu 600, použitá téměř identicky na dieselové vozidlo. Zákazníci si mohou Actros L s novou kabinou již objednávat, výroba začne ještě letos. Dalšími exponáty pak byl elektrický komunální speciál eEonic a v neposlední řadě prototyp GenH2 Truck s vodíkovým pohonem palivovými články.

Actros L

Zásadně inovovaný model Actros L, který na veletrhu IAA Transportation slavil svou výstavní premiéru, dostává kabinu řidiče ProCabin. Ta se vyznačuje futuristickým vnějším designem, optimalizovanou aerodynamikou i mnoha

Actros L - pracoviště řidiče

komfortními prvky. Vozidlo disponuje hospodárnými motory, vysokou úrovní jízdní dynamiky a nejnovějšími asistenčními systémy. Prodloužení přední partie a další aerodynamická opatření přinesly snížení spotřeby paliva až

Actros L

palivovými články. Vývojový tým společnosti Daimler Truck obdržel při této spolupráci cenné poznatky z provozu nákladních vozidel poháněných zkapalněným vodíkem v reálných podmínkách. Současně získá jasné představy o požadavcích zákazníků, které může následně zohlednit při vývoji sériově vyráběné verze.

a provoz elektrifikovaných dep speditérů, ale také průmyslových podniků. Součástí nabídky je mimo jiné Fleetboard Charge Management, který umožňuje komplexní přehled všech interakcí mezi nákladními vozidly s akumulátorovým elektrickým pohonem v vozovém parku a firemními nabíjecími stanicemi, Charging Card, jež umožňuje bezhotovostní nabíjení na cestách, a financování nabíjecí infrastruktury.

Daimler Truck ukazuje výhled na softwarově definovaná vozidla

Kromě dekarbonizace dopravy zaměřuje Daimler Truck pohled do vzdálenější budoucnosti také v oblasti digitální transformace a na cestě k softwarově definovaným užitkovým vozidlům hodlá převzít vůdčí roli. Nejnovější generace nákladních vozidel, reprezentované například modely eActros 600 a Actros L, disponují již evolučně vylepšovanou mechatronickou architekturou, která dokáže zpracovávat data až 20krát větší rychlostí než dosud.

Softwarově definovaná vozidla budou nabízet na míru střížené aplikace, jak od společnosti Daimler Truck, tak i od zákazníků a nezávislých poskytovatelů, s novými funkcemi pro nákladní vozidla a autobusy, které dalece převyšují současný stav – především z hlediska bezpečnosti, komfortu a hospodárnosti. Základ pro realizaci této vize vytvoří plánovaný společný podnik společností Daimler Truck a Volvo Group. Cíl spočívá ve společném vývoji platformy pro softwarově definovaná vozidla, jež se stane pro užitková vozidla průmyslovým standardem, a tím potenciálně i pro další partnery a zákazníky.

Připravil David Chleboun,
Daimler Truck ČR

Tři tahače, tři různé pohony - nafta, elektrina, vodík

eActros 600

Podrobné informace o světové premiéře tohoto modelu jsme přinesli v loňském listopadovém čísle Týneckých listů. V letošním čísle 8 jsme informovali o trans-evropském testu na více než 15000 km, který tato vozidla v červnu zdárně dokončila s rekordně nízkou průměrnou spotřebou 103 kWh na 100 km. Nyní se dočkáme zahájení výroby modelu eActros 600 – do konce tohoto roku bude ve výrobním závodu ve Wörthu vyrobena první série vozidel, na která již čekají zákazníci. eActros 600 se má stát rozhodujícím modelem pro co nejrychlejší dekarbonizaci dálkové dopravy, na níž připadají dvě třetiny lokálních emisí CO₂ ze silniční nákladní dopravy. Vysoká kapacita sady akumulátorů, více než 600 kilowatthodin, umožňuje spolu s novou, mimořádně hospodárnou elektrickou hnací nápravou z vlastního vývoje dojezd 500 kilometrů na jedno nabití a za určitých podmínek může tento dojezd být i výrazně překonán. Model eActros 600 bude schopen s jedním dobitím ujet za den výrazně více než 1000 kilometrů, což umožní nabíjení během legislativou předepsaných přestávek pro odpočinek řidiče – za předpokladu dostupnosti nabíjecích stanic.

o 3 procenta. Pro některé verze bude dostupný i nově optimalizovaný hnací řetězec, tvořený převodovkou G291-12 a zadní nápravou se stálým převodem 2.278, který zajišťuje nejen znatelně vylepšený pocit z jízdy především při zrychlování ve stoupáních, nižší rychlost při manévrování, a také tišší a příjemnější jízdu díky nižšímu provoznímu otáčkám při rychlosti 80 km/h, což navíc přispívá k dalšímu snížení spotřeby paliva.

GenH2 Truck

Vystavené vozidlo je držitelem rekordu, kdy na jednu náplň nádrží na kapalný vodík ujelo 1047 km. Po intenzivních testech na zkušební polygonu a na veřejných silnicích se vozidla Mercedes-Benz GenH2 Truck nyní nacházejí v pokročilé fázi vývoje, takže mohou být již nasazována při plnění různých úkolů v každodenním logistickém provozu. Daimler Truck nedávno zahájil zkušební provoz pěti vozidel Mercedes-Benz GenH2 Truck ve službách společností Air Products, Amazon, Holcim, INEOS a Wiedmann & Winz. Uvedení zákazníků tak mají již nyní možnost získat během přibližně jednoleté zkušební fáze praktické zkušenosti s dopravou zajišťovanou nákladním vozidlem poháněným

TruckCharge

Daimler Truck se zahájením veletrhu IAA uvádí v Evropě novou značku TruckCharge, která zákazníkům po zakoupení elektrického nákladního vozidla zajišťuje jednoduchý a ziskový přechod na elektromobilitu. Společnost pod názvem TruckCharge soustředí komplexní nabídku v oblasti elektrické infrastruktury a nabíjení elektrických nákladních vozidel, tzn. poradenství, infrastrukturu

Testovací flotila vodíkových tahačů GenH2 Truck

Tvořivé odpoledne SRPŠ

Ve středu 16. října proběhlo letošní páté tvořivé odpoledne pořádané SRPŠ. Na jaře a na podzim je tvoření zaměřené na výrobu tematických dekorací. Tentokrát jsme maminkám udělali radost a vyrobili krásné podzimní věnce na ozdobení vstupních dveří. Děti měly k dispozici různé druhy věnců a materiálů na jejich výzdobu. Díky různorodým nápadům vznikly krásné podzimní věnce.

Těšíme se na další setkání, které proběhne v klubovně v Čechovicích 13. listopadu, kdy si vytvoříme krásné obrázky pomocí výtvarné techniky pískování. Podrobnější informace najdete na Facebooku SRPŠ.

Lenka Novotná

Autorka je zastupitelkou obce a členkou SRPŠ při ZŠ Milady Petřkové

8x archiv SRPŠ Velký Týnec

Letem školním světem

Časopis ZŠ Milady Petřkové Velký Týnec - listopad 2024

ADAPTÁK

V měsíci září se opět letošní žáci šestých tříd zúčastnili adaptačního pobytu. Třídy 6. B a 6. C na adaptační kurz k hradu Bouzov vyrazily v termínu 4. - 6. září, třída 6. A pak ke konci měsíce září, a to v termínu 23. - 25. Byli ubytováni na tři dny v penzionu Valáškův Grunt v Bouzově Kozově. Lektři ze Sdružení D si pro ně připravili na celý pobyt detektivní program. Z dětí se stali pomocníci detektiva Jana Pernera. Spousta her vyžadovala vzájemnou spolupráci, při které se žáci lépe poznávali. Také měli možnost lépe poznat své nové třídní učitele a paní asistentky.

Večerní hra u svíček

Všichni dostali papír s tužkou, potom jsme hledali, kdo má místo například jedna. Když všichni měli plno, vyšli jsme ven a každý si vzal svou židli. Instruktoři nám řekli, že máme dát ke každé svíčce dvě židle. Všechny židle byly nachystány, mohlo se začít. Řeklo se číslo jedna a hledali jsme spolužáka, kterého jsme měli na papíře napsáno. Kuba vždy řekl, o čem si máme povídat, třeba čeho se bojíme. Měli jsme na to krátkou dobu, ale vždy jsme se něco nového o spolužácích dozvěděli. Když program skončil, každý řekl, jak se nám celý tento program líbil. Mně se tento program velice líbil. Kuba vzal svíčky a dal je na cestu. Řekli nám: „Kdo chce, tak může jít na stezku odvahy.“ Ten, kdo nechtěl, tak měl čekat před hotelem, kam vedla i stezka odvahy.

Když všichni byli před hotelem, chodili jsme na pokoje a udělali jsme si večerní hygienu. A šli spát.

Veronika Koutná, 6. A

Povídání u svíček

Na adaptačním kurzu se mně nejvíc líbila hra u svíček. Hráli jsme ji večer venku, kde byly zapálené svíčky a rozmístěné židle. Tato hra spočívala v tom, že každý si napsal 15 čísel se jmény svých spolužáků. A podle těchto čísel jsme se potom svolávali do dvojic. Každá dvojice si sedla na židle vedle svíčky, u které jsme si povídali o zadaném tématu. Např. co jsme dělali o prázdninách. Hra mě bavila proto, že jsem se dozvěděl spoustu nových věcí o svých spolužácích.

Václav Žádník, 6. A

Lesní cesta se škraboškou

Když jsme dorazili na místo, kde jsme strávili celé dva dny, šli jsme se s třídou projít do lesa. Kuba řekl: „Šli jsme do lesa proto, že si nasadíme škrabošky a půjdeme lesem poslepu.“ Dohodli jsme se na znacích, které budeme používat při chůzi poslepu. Když byla zvednutá ruka, museli jsme něco překročit, když jsme zmáčkli ruku, měli jsme stát

a pokrčení znamenalo, že musíme něco podlézt.

Vydali jsme se na krátkou cestu lesem. Najednou jsme se rozdělili po jednom a nahmatávali si tenký špagát odvázaný

kolem stromů. V cíli na nás čekala tajná věc, kterou všichni obdrželi a pak ji použili tak, jak si mysleli. Po ukončení aktivity se sundaly škrabošky a vychutnalo se překvapení.

Aktivita byla pro mě velice zábavná. Moc jsem si to užila.

Laura Vilímková, 6. A

Na adaptáku se mi líbilo, protože tam byla zábava

Prima bylo, jak jsme chodili se škraboškou poslepu, drželi se za ruce, měli jsme domluvené signály kvůli překážkám...

Na adaptáku byl prima poslední výlet, procházkovali jsme kolem Bouzova...

Užila jsem si moc chvíli, kdy jsme jako tým měli ztvárnit scénu, která došlo ke zločinu. Použit jsme mohli stůl, židličky, telefon, hrníček...

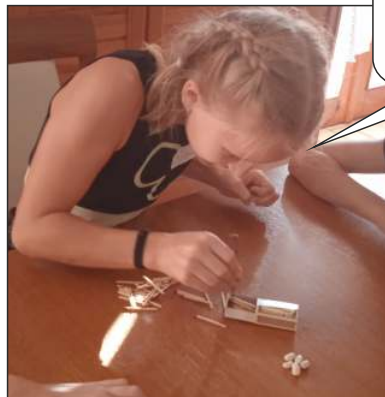

Hodně jsme si povídali a seznamovali se. Měli jsme velké pokoje. Spousta legrace byla i na pokojích...

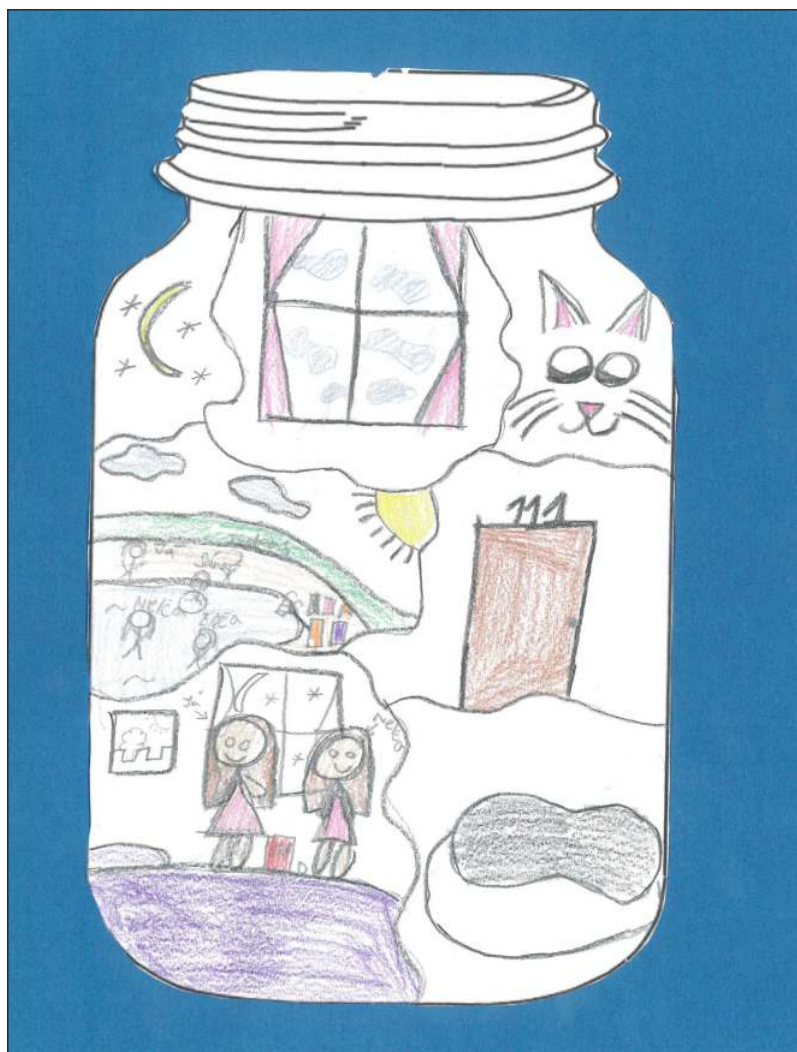
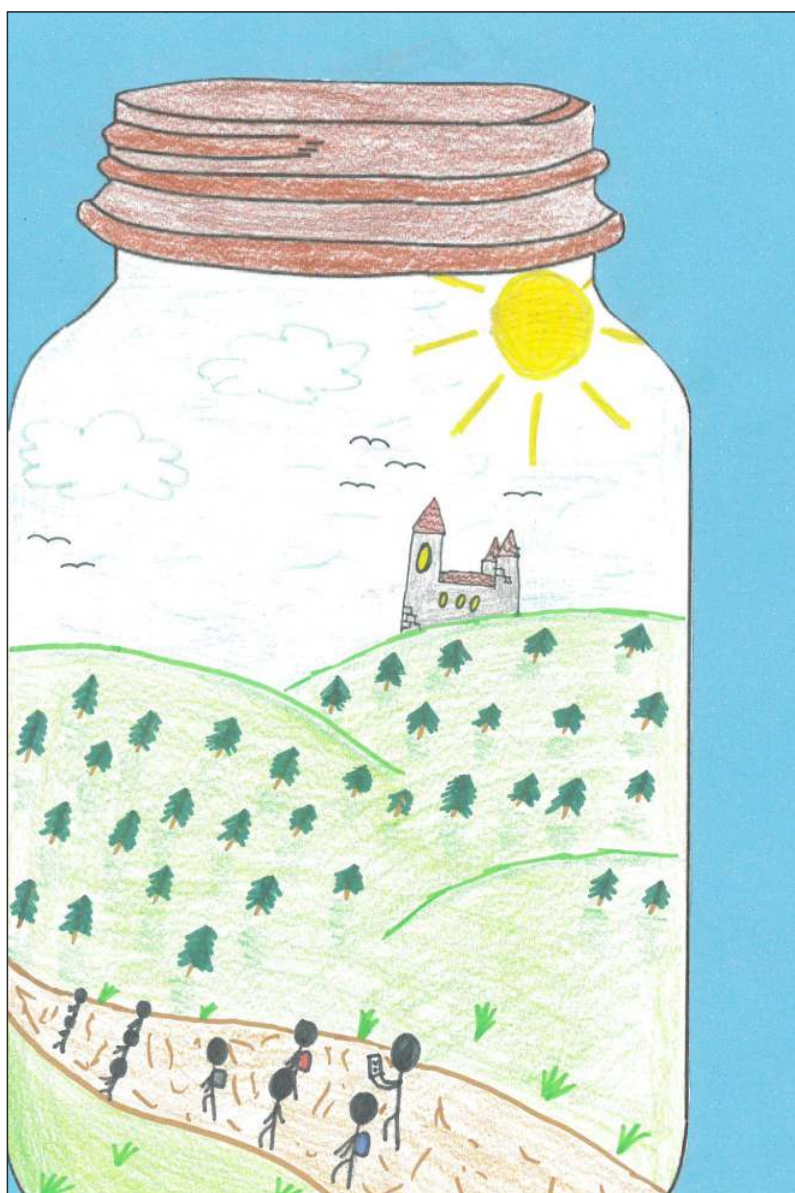
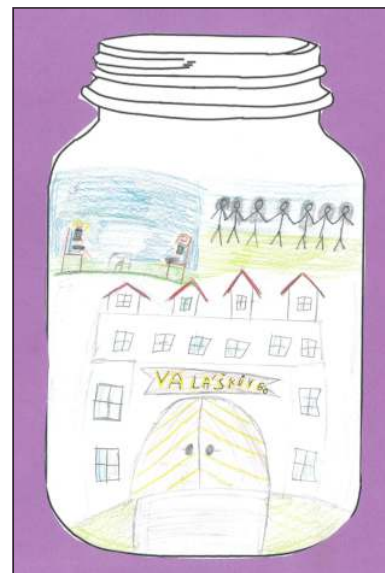
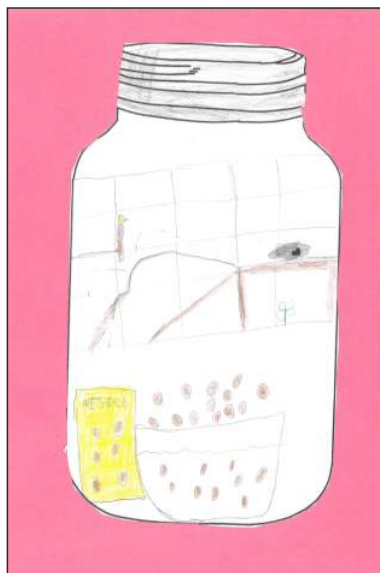
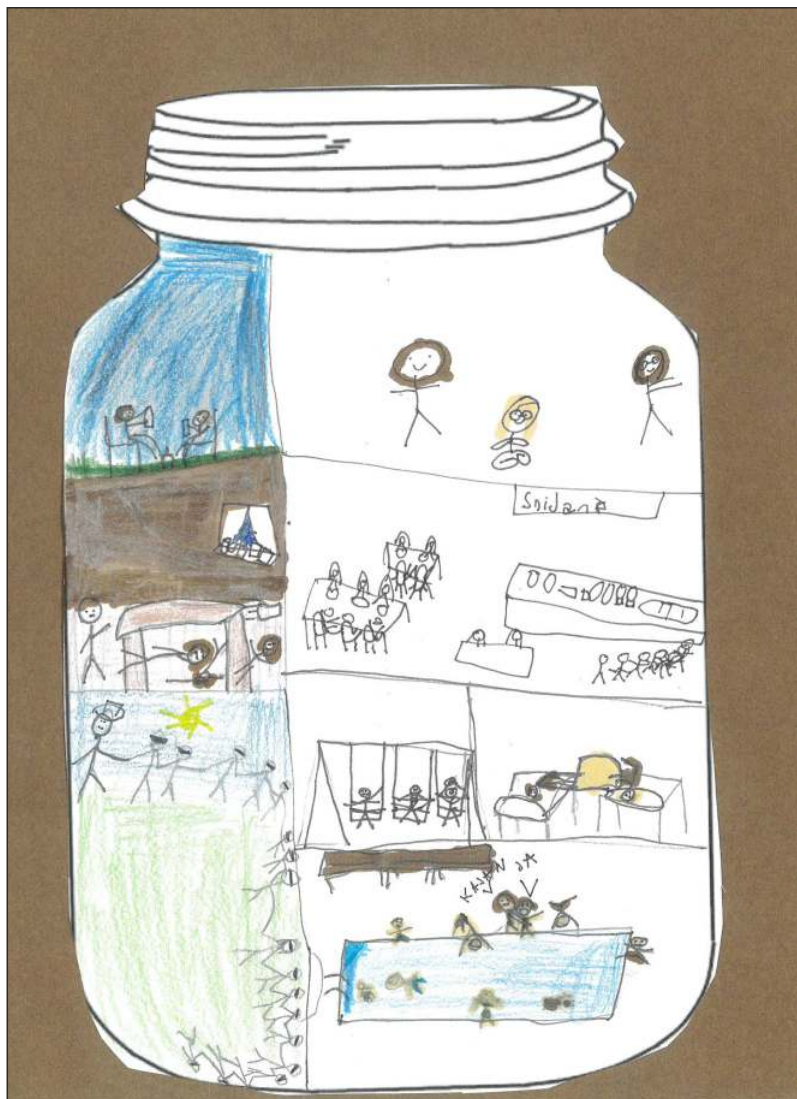

Prima bylo, jak jsme stopovali padouchy

Bavilo mě hrát sirky o fazolky. Nejrychlejší rekord v poskládání sirek do krabičky byl šestnáct sekund

Zavařujeme zážitky z adaptáku

ANGLICKÉ DIVADELNÍ PŘEDSTAVENÍ

Peter Black

Měli jste v životě někdy smůlu, která se vám lepila na paty? Tak přesně takové potíže totiž trápily hlavního hrdinu anglické divadelní hry jménem Peter Black, které se žáci sedmých a devátých ročníků zúčastnili. V pondělí 7. října zavítali do olomouckého kina Metropol. Nebylo to poprvé, co jsme se nechali zlákat nabídkou zlínského divadelního centra, které připravuje kvalitní, vtipné a pro děti atraktivní cizojazyčné divadlo. Hra volně navazuje na stejnojmenné divadelní představení z loňského roku a vypráví příběh Petra Černého, který jako člověk z ulice hledá novou práci a smysl života. Prochází sérií profesí, při kterých podstupuje těžké zkoušky vlastní osobnosti a možností.

Představení Peter Black opět nabídlo vše, co mělo mít – vtip, spád, poučení, téma k zamyšlení a samozřejmě vhodnou angličtinu. Žáci si pochvalovali, že skoro všemu rozuměli, což je pro ně doajista velkou motivací se dál v angličtině vzdělávat. Těšíme se zase příště...

Vešli jsme do divadla, usadili se a představení mohlo začít.

Černý Petr byl mladý muž, který se živil rozdáváním katalogů a novin. Po čase však potřeboval více peněz. Noviny už nestačily. No a tak si začal hledat novou práci.

Jen tak tak stihl doběhnout na úřad. Paní sekretářka právě končila s rozdáváním volných míst v různých zaměstnáních na onen týden. Petr si vyprosil poslední místa na zkoušku - kominíka, práci v au-

tomyčce, v obchodě jako security, v domově důchodů jako dobrovolník, ve stěhovací službě a nakonec jako výpomoc v knihovně.

Jako první vyzkoušel kominictví. Vylezl se svým instruktorem na střechu a najednou zjistil, že má strach z výšek. Instruktorem poskakoval po hraně střechy jako gazela a Petr tam málem zkolaboval, protože se bál výšek. Petrovi kominictví vůbec nešlo, a tak se přesunul do automyčky.

Když se oblékl do firemního oblečení a gumáků, vyslechl si instrukce a mohl se pustit do práce. Chvilí čekal. Helemese! Už přijíždí Petrův první zákazník. Je to bohatý muž v drahém autě. Petr po důkladném mytí auta vrací vítězoslavně klíče majiteli. Bohatý pán se jde podívat na kvalitu Petrovy práce. Nasupeně přibíhá s tím, že Petr zapomněl zavřít okna. Ještě ten den je Petr propuštěn.

Vydává se tedy do obchodního centra, na pozici hlídače. Postává u regálu s polévkami, obrátí se na něj pán s otázkou,

jaká je jeho nejoblíbenější polévka. Zatímco Petr odpovídal, strkal si pán do kapsy potraviny. Byl to zloděj. Petr zabaven řečí si tohoto nevšiml. Mezitím zloděj odešel jakoby nic. Majitel centra podle kamerových záznamů zjistil, že se v obchodě krade. A také, že Petr viníka nechytil. Dostal tedy opět výpověď. Další den nastoupil tedy v domově důchodců, práce dobrovolníka jej ale nebyla.

Ten to má ale těžké, což? Zkusil práci i jako stěhovák. Jenže při stěhování drahého piana ho jeho spolupracovník rozbil a oba zůstali mžikem bez práce.

Tak do šestice a naposledy. Knihovna. Petr se tam vydal vrátit vypůjčené knihy a přitom poprosil o práci. Když knihovnice vykoukla zpoza starého vysokého regálu, Petr se zamiloval. Byla drobná postava, měla blondaté vlasy a krásný obličej. Petrovi se práce v knihovně líbila, a tak tam s milou knihovnicí zůstal. Mně osobně se představení líbilo. Bylo legrační.

Alžběta Brabcová, 7. B

JOHN and MARY

Čtvrtá a pátá třída se zúčastnili divadelního představení v kině Metropol v Olomouci. Celým kinem šel slyšet dětský smích. Bylo to sice v angličtině, ale aby tomu všemu děti rozuměly, překládali to do češtiny. Bylo to velice zábavné a vtipné. Bylo to o Jeníčkovi a Mařence, v anglickém překladu JOHN and MARY. Trvalo to skoro tři vyučovací hodiny.

Protože za námi seděly většinou děti z jiných škol a kopaly nám do sedačky, tak jsme si to tak neužili. Ale jinak to bylo super!

Viktorie Brieslingerová
a Alice Marková, 5. A

BURZA PRÁCE

V úterý 15. října 2024 se konala Burza práce. Jelo se autobusem od školy do Olomouce na výstaviště Flora, kde se sešly deváté ročníky základních škol, lidé, kteří hledají zaměstnání, i veřejnost...

Žáci středních a vysokých škol tam představují své školy, poradí vám, jaké obory studovat, které profese jsou žádané, a jak to na jejich škole chodí. Rozdávají letáky s podrobnostmi ohledně určitých škol a máte i možnost si nějaká povolání vyzkoušet. Jsou tam i ukázky povolání v akci, např. hasiči, jak rozřezávají sklo na autě, výcvik policejních psů, prezentace vězeňské služby a přednáška Univerzity Palackého v Olomouci. Žáci a studenti mají i možnost soutěžit o různé ceny. Myslím si, že Burza práce je dobrá akce, místo, kam zajít, když si vybíráte povolání. Hodně se toho dozvíte a přijdete na něco, co byste třeba vůbec neřekli, že vás bude bavit.

Monika Řezníčková, 9. B

SPORTOVNÍ OKÉNKO

Malá kopaná

Dne 15. října proběhl v rámci odpoledního vyučování turnaj žactva v malé kopané. Na umělé trávě, na hřišti u základní školy ve Velkém Týnci, se spolu utkali žáci druhého stupně. Družstva byla rozdělena podle toho, kde hráči bydlí. A tak se utkaly proti sobě Velký Týnec, Grygov, Krčmaň + Majetín a „zbytek světa“. Každý tým hrál tři utkání.

A jaká byla pravidla? Neplatí postavení mimo hru, hráči se střídají hokejově, brankář vyhazuje rukama, družstvo má

samozejmě jednotné dresy. Co do počtu hráčů číselně 5 + 1 (tým mohl mít až čtyři náhradníky), jednalo se o výběr žáků 6. – 9. tříd z jednotlivých obcí, hrálo se 1 x 9 minut.

První se umístil Velký Týnec se sedmi body, za ním tým Krčmaň + Majetín s pěti body, třetí pozici obsadilo družstvo hráčů z Grygova s body čtyřmi, smíšený tým byl čtvrtý.

Fotbal nás bavil a toto odpoledne jsme si moc užili!

Roman Kadlec, 9. B

Soutěž smíšených štafet

V měsíci října proběhla i soutěž smíšených štafet 4x60 m v atletice.

V kategorii **6. – 7. tříd** máme pro tento školní rok následující pořadí:

1. místo *Josef Dostál, Michal Dušek, Tereza Joklová, Tereza Dostálová*
2. místo *Martin Ferianček, Vilém Žádník, Sára Polášková, Simona Stratilová*
3. místo: *Denis Maholiak, Matyáš Kolmáš, Leona Spurná, Šárka Andryšková*

V kategorii **8. – 9. tříd** to pak vypadá na prvních třech pozicích takto:

1. místo: *Roman Kadlec, Tobiáš Novotný, Elise Maya Iqbal, Karolína Chytilová*
2. místo: *Šimon Kundrt, František Kovář, Iva Talašová, Alžběta Soušková*
3. místo: *Miroslav Brančík, Peter Botko, Sofie Vytásková, Adéla Rubačiková*

Dopravní výchova

V úterý a ve středu 15. - 16. října proběhla preventivní akce v Domově dětí a mládeže Šternberk pro děti čtvrtých tříd zaměřená na pravidla silničního provozu. Děti absolvovaly čtyřhodinový výklad základních pravidel silničního provozu doplněný o názorná videa a fotografie. Děti během akce řešily možné krizové situace na dopravních komunikacích. Na jaře děti čeká druhá část programu. Po splnění písemného testu a praktických jízd se mohou stát držiteli řidičského průkazu na jízdní kolo.

Přírodovědný klokan

Ve čtvrtek 17. října 2024 poměřili žáci své znalosti (z fyziky, biologie, chemie, matematiky a zeměpisu) v soutěži Přírodovědný klokan. Soutěžilo se ve dvou kategoriích. Naši žáci osmých a devátých tříd v kategorii Kadet řešili 24 úloh, na vypracování měli 40 minut.

Nejúspěšnější řešitelé:

1. místo *Miroslav Brančík*, 9. A
2. místo *Pavel Schmidt*, 9. A
3. místo *Adam Urbánek*, 8. B

Loni první tři místa obsadila samá děvčata, letos opak samí chlapci. Pěkně se nám to prostrídalo. Každopádně děkujeme všem zúčastněným za plné nasazení při soutěži a věříme, že budou stejně úspěšní i v jiných soutěžích.

POZDRAVY Z PRVNÍHO STUPNĚ Opékání špekáčků v družině

Ve čtvrtek 24. října proběhlo ve školní družině podzimní opékání špekáčků. Opékání se zúčastnily třetí, čtvrté a páté třídy. Počasí přálo a všem moc chutnalo.

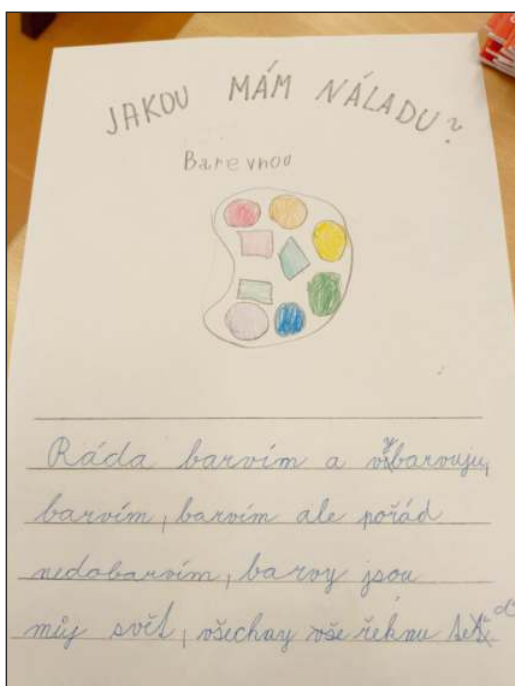
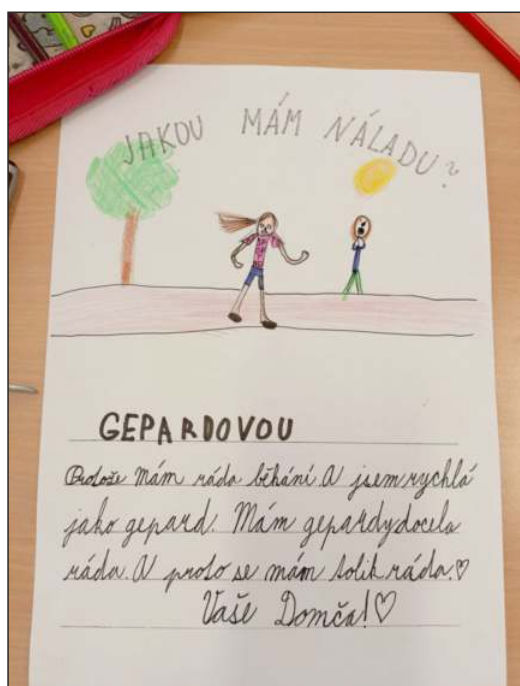
Čtení s knihoběžkou

V měsíci říjnu navštívila paní Petra Danihelová se svou stonožkou Knihoběžkou všechny druháky a třetáky. Paní Danihelová je knihovnicí v Grygově, letos získala ocenění Nejlepší venkovský knihovnik Olomouckého kraje, k čemuž jí i my gratulujeme, její láska ke knihám z ní úplně sálá. Pro děti připravuje různé čtenářské programy, na kterých se u nich snaží probudit zájem o čtení, svým zápaem se do jejich srdíček snaží předat tu pomyslnou „zážehovou“ jiskru. Aby si dítě zamilovalo čtení, musí objevit TU PRAVOU knihu = ten správný klíč, který otevře dveře touze listovat v knize další. U někoho vítězí komiks, dobrodružství, u někoho knihy o zvířatech, kluci si rádi čtou o fotbalových hráčích, někdo má rád strašidelné příběhy nebo fantasy...

Program u druháčků byl zaměřen na motivaci ke čtení, třetáci se seznámili s knihami o pocitech a náladách, které

jsou vhodné nejen ke čtení, ale také k přemýšlení, povídání, díky svým nádherným ilustracím k prohlížení a dokonce i tvoření. Program nebyl zaměřen jen na povídání si o knihách, ale jeho důležitou součástí byla hra, při které děti pracovaly se svými emocemi jako jsou radost, smutek, vztek, pohoda, zamilovanost, spokojenost. Z té byly úplně nadšené a stala se součástí našich warm-up aktivit. Za sebe i za děti mohu prohlásit, že byl program velice pěkně připravený a těch 45 vyučovacíh minut tentokrát uběhlo rychleji než obvykle. Paní Danihelová věnovala do naší školní knihovničky jednu z knih, která děti zaujala, tu si mohou kdykoliv zapůjčit domů. Mockrát děkujeme a těšíme se na další spolupráci.

Knihy o pocitech a náladách vhodné k prohlížení, čtení, povídání, přemýšlení i tvoření:

CESTOVATELSKÉ OKÉNKO

Babí léto v Hostýnských vrších

Nastal podzim. Dny prozářené sluncem vystřídaly časté plískanice či ranní mlhy. Pavoučci spřádají sítě z babího léta a stromy se oděly do zářivých barev podzimu, jejichž odstíny by snad nenamíchal ani slavný malíř. Musím uznat, že podzim umí krásně čarovat. My si jeho kouzla můžeme užít někde na výletě v přírodě. A nemusí to být vůbec daleko. Co třeba Hostýnské vrchy?

Málokdo ví, že Hostýnské vrchy patří k daleko významnějšímu horstvu, a to Beskydům. Od nich se sice Hostýnky liší

nižší nadmořskou výškou, ale i přesto mají svým návštěvníkům co nabídnout. Nedaleká hornatina s rozlohou 291 km², je z velké části zalesněna a jejím nejvyšším vrcholem je Kelčský Javorník s výškou 864 m n. m. Daleko známější je ovšem 736 m vysoký vrch Hostýn s věhlasným poutním místem, které dalo jméno celému pohorí. A co víc, vrchy dokonce skrývají i malebnou zříceninu hradu Obrňany.

Mým nejoblíbenějším místem celého pohorí je právě Svatý Hostýn s bazilikou

Nanebevzetí Panny Marie, křížovou cestou od famózního slovenského architekta Dušana Jurkoviče, rozhlednou založenou samotným císařem pánem a vodní kaplí, pod kterou vyvěrá léčivý pramen. Právě k němu se váže i legendární pověst o Tatarech. Psal se rok 1241, kdy Tataři vpadli na Moravu a drancovali celý kraj. Byli to velice krutí bojovníci a místní lidé před nimi s hrůzou prchali do hostýnských lesů, kde v horách hledali úkryt. Trpěli však nedostatkem vody, a proto se modlili k Panence Marii. Ta

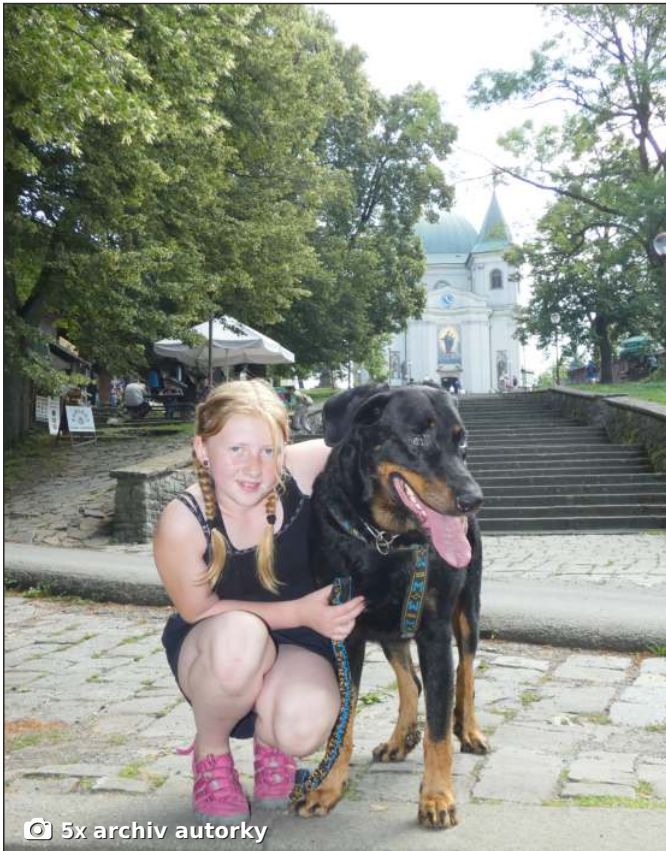
modlitby vyslyšela, načež pod vrcholem vytryskl pramen vody. Poté přišla obrovská bouře, jejíž blesky vypálily tatarské tábor a Tataři raději odtáhli pryč. Na tuto událost lidé dodnes vzpomínají. Jeho připomínkou je i symbol Sv. Hostýna, a to Panna Maria Svatokopecká s Ježíškem, který v dlaní svírá svazek blesků. Panně Marii je zasvěcena zdejší, nádherně zdobená bazilika, stojící určitě za návštěvu. Velkým oživením vrcholu Hostýna je pak i Rozhledna císaře Františka Josefa I.. Ten se osobně zúčastnil položení základního kamene dne 1. 9. 1897 a povolil, aby rozhledna nesla jeho jméno. Účel i podoba vyhlídkové věže se v průběhu století měnila. Zajímavostí je, že v letech 1957-1971 sloužila jako stanice pro přenos televizního signálu a po tuto dobu byla veřejnosti nepřístupná. To se však změnilo v červenci roku 1987, kdy se opět otevřela turistům. Současná výška rozhledny je 15 m a je z ní krásný výhled nejen na rodnou Hanou, ale i na Beskydy. Ať už si na Hostýn uděláte výlet nebo ne, pamatujte, že je nejvýše položeným a nejnavštěvovanějším poutním místem České republiky, mimoto nabitý pozitivní energií. Můžete k němu vystoupat jak z Bystřice pod Hostýnem, tak z Chvalčova či Rusavy. I když je každá cesta jiná, všechny mají své krásy a kouzla. Stejně jako pohled na baziliku Nanebevzetí Panny Marie se schodištěm lemovaným dřevěnými stánky se svatými obrázky, anděličky, růženci, přívěsky či hračkami. A můj nejnovější suvenýr z Hostýna? Přece cukrový růženec!

Pro ty z vás, kteří se raději toulají přírodou bez davů turistů, je přímo stvořený Kelčský Javorník. Pro jeho odlehlou a několika kilometrovou vzdálenost od civilizace zde panuje klid i v turistické sezóně. Cest na něj vede několik a vězte, že na každé z nich se pěkně zapotíte. Budete však odměněni krásnými výhledy do strmých údolí či na vzdálené obrysy beskydských velikánů. Na nejvyšším vrcholu Hostýnských vrchů vás čeká milé překvapení v podobě 35 metrů vysoké rozhledny. Za pěkného počasí odtud můžete vidět nejen Sv. Hostýn, ale i Jeseníky s Pradědem, Králický Sněžník, Beskydy s Lysou horou, hrad Buchlov či Bílé Karpaty. Vyhlídková věž je docela mladá, otevřena byla teprve nedávno, a to v září roku 2015. Její vzhled má symbolizovat sluneční hodiny a k dechberoucím výhledům musíte vystoupat 156 schodů. V blízkosti rozhledny pak můžete spatřit památník, připomínající letickou havárii z 25. 4. 1961, kdy tu zahynul pilot se čtyřčlennou posádkou.

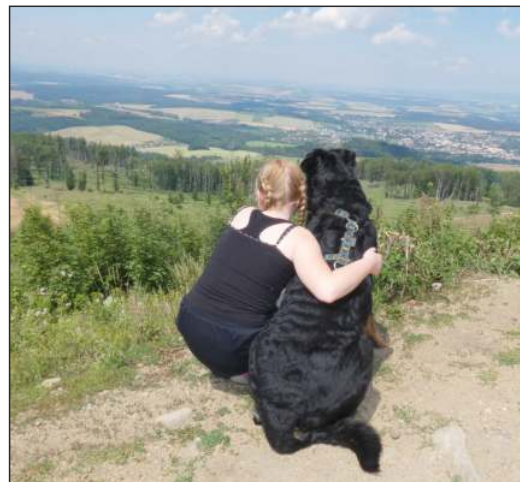
Pokud máte rádi historii, určitě stojí za zmínku i zřícenina gotického hradu Obrňany. Ten byl založen r. 1365, ale nikdy nedošlo k jeho dokončení. Svým vzhledem se prý podobal hradu Trosky a ve své době sloužil jako správní centrum panství. Dlouho byl také považován za nejvýše položený hrad na Moravě. Dnes se z hradu dochovaly jen zbytky obvodové zdi s věží.

Hostýnské vrchy nepatří k velkým pohorím, ale nabízí toho opravdu hodně. Na jejich úpatí můžete navštívit třeba Valašský orloj v Držkově, zříceninu hradu Lukov, První dřevěnou zoo v Ostratě... a především krásnou přírodu nejen pro turisty - i ty čtyřnohé, ale i cyklisty a v zimě třeba lyžaře.

*Krásné podzimní toulky
přeje Leontýnka*

5x archiv autorky

ZE ŽIVOTA MATEŘSKÉ ŠKOLY

Podzim je tu!

Podzim je období, kdy příroda hraje všemi barvami a nabízí nespočet možností pro kreativní aktivity s dětmi. Ve školce jsme se rozhodli využít tohoto kouzelného času a společně s dětmi sbíráme podzimní plody a listy.

Každý den se vydáváme na procházky, kde děti nadšeně sbírají kaštiny, žaludy, šišky a barevné listy. Tyto přírodní poklady následně využíváme k různým tvořivým činnostem. Vyrábíme z nich zvířátka, věnce a koláže, což nejen rozvíjí dětskou fantazii, ale také jemnou motoriku.

Podzimní tvoření je pro děti nejen zábavou, ale i cennou lekcí o přírodě a jejích proměnách.

Už je tady zase podzim a přinesl nám s sebou nejen spoustu deštivých dní, ale také krásné chvíle babího léta. Ty si s dětmi z MŠ užíváme při dlouhých vycházkách do Chlumu a za humna. Pozorujeme změny v přírodě a povídáme si o novém ročním období. V lese jsme si nasbírali také žaludy a kaštiny, které využíváme při pohybových nebo didaktických hrách či tvoření. Děti si podzimní tvoření ve školce užívají naplno. Vyrobity si krásné draky z papíru, listové koláže nebo figurky z přírodních materiálů, které nám nyní zdobí budovu mateřské školy. Každé roční období má něco do sebe a s dětmi si je umíme užít naplno.

Třída Berušky

Veronika Egerová

© 11x archiv MŠ Velký Týnec

Ježčím krokem, celým rokem...

Ve dnech 17. a 18. října navštívila paní Pacovská naši školku se svým výukovým programem „Ježčím krokem, celým rokem“. Děti dostaly odpověď na otázky: Kde se vzaly bodliny a k čemu slouží? Jak vypadá ježčí obydlí? Jak velký musí ježek být, aby přežil zimu? Kolikrát za minutu se ježek nadechne během zimního spánku? Bylo vyvráceno všeobecně známé vyprávění o ježkovi a jeho pochutnávání na jablíčkách. Děti zjistily, že ježek si naopak pochutná na drobném hmyzu, ale dokáže spořádat i vajíčka, a dokonce i hada. Kromě zajíma-

vého a poučného povídání se naučily básničku, vykreslily obrázek a nakonec se dočkaly i živého ježka (ježek bělobřichý). Ten se nás zpočátku trochu bál a pěkně na nás „vrčel“, ale protože děti dokázaly být úplně potichoučku, nakonec se nám předvedl. Děti viděly jeho krmení – snědl červíky, a dokonce si jej odvážlivci mohli i pohladit. Program dětí velmi zaujal, nabyly nových vědomostí o ježkovi a jeho životě.

Kolektiv učitelek mateřské školy

Podzim ve Včelce

Měsíc říjen je další podzimní měsíc, který děti ve školce Včelka poznávaly všemi smysly. Na procházkách se děti procházely po obci a okolí mateřské školy, pozorovaly podzimní krajinu a sbíraly podzimní plodiny, jako jsou šišky, kaštiny, žaludy a podzimní barevné listí, se kterými si poté hrály a vyráběly výrobky. Barevné listí jsme s dětmi použili při tvoření výrobku houby v lese, se šiškou jsme dělali pokus a s kaštaný procvičovali počítání, ale také jsme je použili jako ulitu při výrobě šneka.

ovoce a zelenina pěstují. Zpívali jsme společně písně „Šel zahradník do zahrady“, „Cib, cib, Cibulenko“, „Měla babka“ a „Šla Nanyňka do zelí“ a další lidové písně. Nejvíce děti zaujalo tvoření výrobku „sklenice s jablky a hruškami“, kdy děti obtiskovaly jablka a hrušky, ale nechybělo také dlabání dýní. Prožitek z podzimního měsíce říjen děti také vyjadřovaly recitací podzimních básní o zvířatech z lesa.

Adéla Galásková
Autorka je učitelka MŠ Velký Týnec

Děti se v tomto měsíci učily také poznávat druhy ovoce a zeleniny a jejich sklizeň. Udělali jsme s dětmi i ochutnávku ovoce a zeleniny a při procházkách jsme pozorovali zahrádky místních obyvatel a děti měly možnost zkoumat, jak se

Drakiáda v Mateřské škole Suchonice

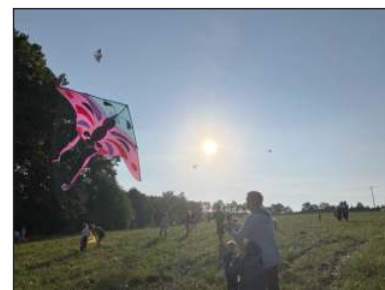
K podzimu neodmyslitelně patří pouštění draků. Naše Mateřská škola využila krásného slunečného počasí babího léta a ve čtvrtek 19. září vyrazila na hřiště u sokolovny, kde proběhla tradiční drakiáda.

Pro děti byla připravená stezka, při které měly za úkol splnit dané úkoly a přijít na tajenku. Poté se děti přesunuly na hřiště, kde na ně čekaly různé sportovní aktivity – skákání v pytlech, překážková dráha, slalom, skákací panák, kop na cíl a další aktivity.

Vítr nás v tento den nezklamal, a proto samotné pouštění draků nesmělo chybět. Ve vzduchu se střídali různí draci. Nad hlavami se rozprostřela pestrobarevná podívaná. Nechyběly ani sladké odměny a medaile za skvělé letecké výkony.

Akci jsme završili opékáním špekáčků. Tímto děkujeme všem rodičům a dětem za účast. Všichni jsme si společně odpoledne naplněné příjemnou atmosférou moc užili a těšíme se na další společné akce.

Za tým MŠ Suchonice
Denisa Dostálová

POHÁDKA

Jak ježek hledal listy

Podzimní vítr šuměl v korunách stromů a odfoukával poslední barevné listy. Byl začátek listopadu a mnoho listnatých stromů bylo holých. Červené listy z hrušni už zhnědly a ležely na zemi. Malé žluté lístečky bříz se třepotaly mezi zelenými jehnědami. Větší lípové listy se tiše snášely k zemi. Zářivě žluté i krásně červené javorové listy už také ztrácely svůj půvab. Sesychaly pod stromy. Stromy se připravovaly k zimnímu odpočinku. Také zvířátka hledala úkryt před blížící se zimou. Jen ježek Funílek ještě neměl svou hromadu listů, kde by mohl být ukrytý v teplém pelíšku, až přijdou mrazy. Ťpal mezi barevnými listy a chtěl mít pro sebe ty nejhezčí. Ani ho nenapadlo, že listy ztratí své krásné barvy. Všechny nakonec zhnědnou, uschnou a jejich pestré odstíny nenávratně zmizí. Funílek chodil, rozhlížel se do korun stromů a rozumoval: „Vyberu si místočko, které mi budou ostatní ježčkové závidět!“ Když končil měsíc listopad a ježek Funílek stále bloudil pod mohutnými stromy na kraji parku, potkal večer černou vránu. „Co tu děláš, ježku?“ podivila se vrána. „Proč si už nehřeješ svůj domeček z listů?“ „Ále, já jsem si ještě nenašel žádné pěkné barevné bydleníčko,“ přiznal se po pravdě ježek Funílek. Vrána Tonička jen udiveně zaklapala zobákem. A hned ježkovi vysvětlila: „Nic nehledej a koukej zalézt pod pořádnou hromadu uschlého listů. Nebo tady nastýdneš a zmrzneš. A listů už stejně usychá. A žádné veselé barvy nemá!“ Ježkovi se její napomenutí moc nezamlouvalo a tiše si šuškal: „Ale já

nechci ještě spát! Chci najít barevné listy a mít nejkrásnější domeček.“ Fííí! Fouknul silně vítr. A ježkovi se zdálo, že slyší jeho řeč: „Fííí, fííí a fííí, kdy to ježek pochopí? Budu foukat, budu vát... Ježek už má v listí spát. Fííí, fííí a fííí, kdy to ježek pochopí!“ Teď už se ježček trochu

polekal. Pospíchal rychle k nejbližšímu stromu a pěkně poprosil: „Stromečku, strome, jak se jmenuješ? A kolik listů mi dneska daruješ?“ Mohutný dub se podíval dolů a odpověděl: „Vezmi si mých hnědých listů, kolik chceš. Ale spěchej, spěchej, ať venku nezmrzneš!“ Ježek poděkoval a vzal si pořádnou náruč listů. Nosil další a další dubové listy na hromádku, aby se mohl dobře zahrabat pod velkou kupu. Obešel i ostatní listnaté stromy. Buky, lípy a javory. Břízy, jeřáby a jasan. Při hledání listů mu pomohl i vítr. Přifoukal pro ježka Funílka velikánskou hromadu, aby marnivý ježek mohl

přespat dlouhé zimní chumelenice. Funílek zalezl do listů a tiše si broukal: „To jsem rád, že už mám domeček na spaní!“

Úkol: Ježek Funílek je už šťastný, že má svůj domeček z listů na spaní. A vy si teď,

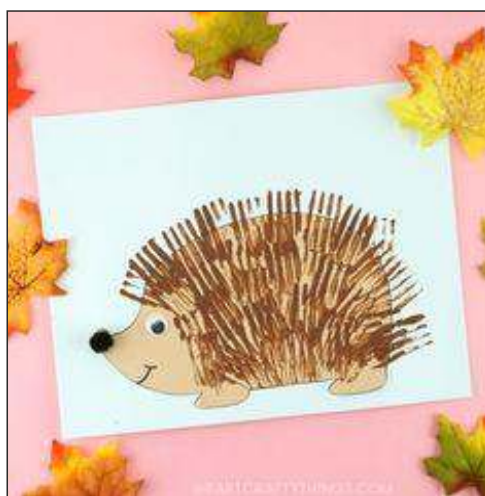
děti, můžete ježčka Funílka vymalovat. Určitě bude rád za krásné barevné podzimní listy, po kterých od začátku podzimu toužil.

Rubriku připravila Vladimíra Hacsiková

Ježek pětkrát jinak

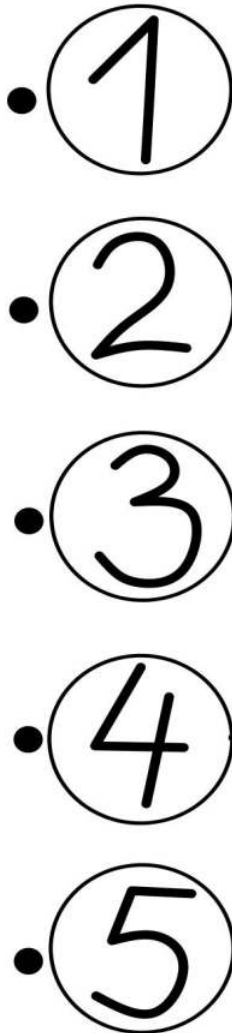
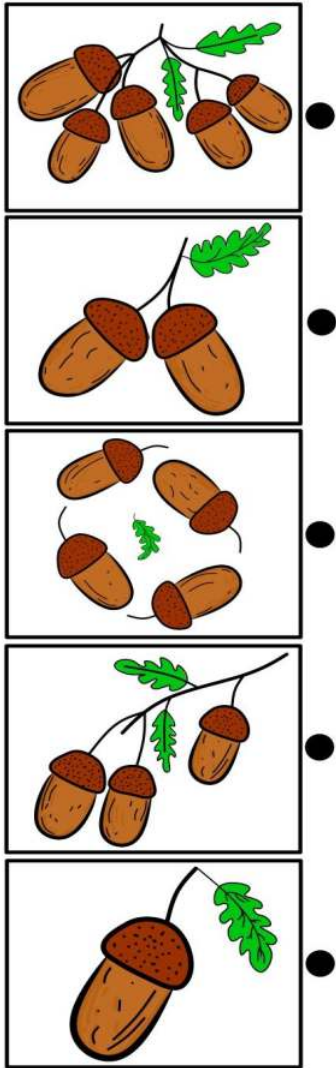
Pro podzim typické zvířátko - JEŽKA - si můžete vyrobit z dostupných materiálů. Z borové šišky a modelíny. Z barevných papírů - děti si procvičí lepení a stříhání. Bodliny lze znázornit také tiskem pomocí vidličky. Lepit můžete různé přírodniny, které nasbíráte na vycházce.

LISTOPADOVÁ BÁSNÍČKA

Proč je tady listopad?
Musí všechny listy svát.
Čas teď plyne trochu líně,
mlha bloudí po krajině.
Vítr z horských údolí,
slétl dolů do polí.
Mraky táhnou nebe k hlíně
a když mrak je veliký,
spustí vodní žebříky.

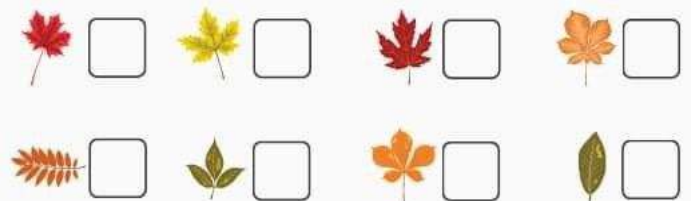
Spoj správný počet žaludů s číslem

Najdi 6 rozdílů

Spočítej barevné listy

ĚTSKÉ STRÁNKY

Vybarvi dráhu padajícího listí:

LISTOPADOVÁ VÝZVA

KOLIK TOHO STIHNEŠ ZA LISTOPAD?

NAMALUJ OBRÁZEK A NĚKOMU HO DARUJ	NAPIŠ DOPIS PRARODIČŮM A POSÍLÍ HO	UDĚLEJ SI PROCHÁZKU V LESE	LUPEČ JABLEČNÝ KOLAČ	UDĚLEJ SI VEČER DOMA STEZKU ODVAHY
NAPIŠ KRÁTKÝ PODZIMNÍ PŘÍBĚH A NĚKOMU HO PŘEČTI	POZORUJ HVĚZDY	NAUČ SE NOVOU PĚSNIČKU	VYROB NĚCO Z PŘÍRODNIN	PŘEČTI KNihu
NAPIŠ DOPIS JEŽEŠKOVĚ	ZATANCUJ SI NA SVOU OBLÍBENOU PĚSEŇ	OŘEZEJ SI PASTELKY V POUZDŘE	SLEDUJ ZÁPAD SLUNCE	UDĚLEJ SI FOTKU S RODIČI
ZAJTRAJ SI S RODINOU STOJNÍ HRU	NAJDI FOTKU, NA KTERÉ JSI MALÝ, A POVĚDEJ SI O NĚ S RODIČI	UKLÍD SI PSACÍ STŮL	ZACVIČ SI RÁNO	NAPIŠ S VĚCÍ, VE KTERÝCH SE CHCEŠ ZLEPŠIT
ZALIJ DOMA KVĚTINY	NASYPEJ ZRNĚ PÍKŮM	SLOŽ ORIGAMI	POPOVĚDEJ SI ONLINE S KAMARÁDY	POUŠŤEJ DRAKA

vydejte se do přírody a sbírejte ZVUKY PODZIMU najdete je všechny!

bubnování deště
Doma za okny, venku pod deštníkem nebo v lese - koncert dešťových kapek zní pokaždé trochu jinak. Poslouchejte rozdíl mezi jemným deštěm a průtrží mračen.

Co říká vítr
Vítř má mnoho podob, od vánku až po vichřici. Ševelí, šepotá, šustí, šumí, hučí, duje, hvízdá, kvílí, fíčí nebo burácí. Slyšíte ho právě teď?

šustění listů
Jak to zní v korunách stromů, když jsou listy suché a křehké a narážejí o sebe ve větru? Jak zní lístek, který dopadne na zem? Poslouchejte zvuky pod nohama, když jdete po cestě plné opadanych listů.

bum! co to spadlo?
Kaštan, žalud, ořech nebo klacík? Seberte spadlé přírodniny ze země a hrajte s nimi jako na hudební nástroj. Ťukejte rytmy, bubnujte, klepejte, louskejte. Potichu, nahlas, rychle, pomalu.

ptačí zpěv
Ve ztlahlé podzimní krajině ptačí hlas obzvláště vyniká. Poslouchejte rytmy sýkorky (tví-tit), švitoření vrbáčků (čim-ča-ra-ra) nebo melodický zpěv červenky. Umíte je rozpoznat? Jaké další znáte?

kdo to tape?
Skrz stromy bez listů můžeme snadno pozorovat a poslouchat zvířata, která se neukládají k zimnímu spánku - například veverky, srnky, lišky nebo divočáky. Pšš, ať je nevyrušíte!

ticho
Tolik zvuků kolem nás! Lze vůbec najít úplné ticho? Zkoumejte, kde jste tichu nejbližší - doma pod peřinkou, v lese nebo na palouku?

máte pod čepicí
Když mrzne a fouká, narazíme přes uši čepici nebo kapuci a vnímání okolních zvuků se rázem změní, jsou tlumenější a měkčí. Je to příjemné?

www.nastrazusi.cz © Eva Jamníková

SOUTĚŽNÍ KŘÍŽOVKA PRO DĚTI

	11	15	6	8	1
1	3	6	10	13	14 15
2	4	7	8	9	11
5	12				
5	5	13	4	2	3
13	14	7	10	9	

ZIMNÍ SPÁNEK

Dva medvědi leží pod stromy a jeden povídá: „Jednou bych vynechal zimní spánek a chtěl bych vidět kdo tam...“ dokončení v tajence”
Podaří-li se vám tajenku vyluštit, zašlete nám její znění do redakce na e-mail sekretariat@velkytync.cz a my ze zaslanych odpovedí vylosujeme vítěze.
Správnou tajenku z minulého čísla (Opři se o něco jiného) zaslal a vítězem se stal Roman Bundil z Velkého Týnce. Gratulujeme!

Anna Homolová úspěšně reprezentovala na mistrovství Evropy!

Velice náročnou, ale přesto úspěšnou sportovní sezónu v silových sportech má za sebou občanka Velkého Týnce Anna Homolová. Teprve sedmnáctileté Anně se povedlo v letošním roce kvalifikovat hned na dvě mistrovství Evropy. První evropský šampionát, kterého se zúčastnila, proběhl již v květnu tohoto roku a jednalo se o Mistrovství Evropy

do 17 let v silovém trojboji, dřepu, mrtvém tahu a tlaku na lavici. Anna startovala v disciplíně dřep ve váhové kategorii do 52 kg, kde svým výkonem 95 kg vytvořila nový světový rekord a svou kategorii ovládla. K úžasu všech přítomných zvítězila Anna svým výkonem i v absolutním pořadí všech zúčastněných bez rozdílu vah. Velký Týnec se tak může pyšnit svou vlastní mistryní Evropy.

Hned v červnu tohoto roku odletěla Anna i na Mistrovství Evropy do 17 let v olympijském vzpírání. Ve váhové kategorii do 49 kg zvládla zvednout v trhu 48 kg a v nadhozu 63 kg, což jí dalo dohromady výsledek 111 kg v olympijském dvojboji. Tímto výkonem obsadila 11. příčku. Kromě kontinentálních úspěchů se Anně letos povedlo na Mistrovství ČR mužů a žen zvítězit ve váhové kategorii do 49 kg a stala se tak nejmladší vítězkou tohoto šampionátu.

Mockrát gratulujeme a přejeme mnoho úspěchů v následující sportovní přípravě. Velké díky patří také Obci Velký Týnec za podporu a finanční příspěvek, který zajistil hladký průběh sportovní přípravy a má svůj podíl na těchto úspěších.

S úctou Jan Kolář

2x archiv Anny Homolové

TJ Sokol Velký Týnec hledá nového správce fotbalového areálu.

Jedná se o práci časově závislou na tréninkových a hracích termínech jednotlivých družstev.

Koho hledáme:

- osobu s kladným vztahem k fotbalu a ke sportu
- osobu časově flexibilní – vzhledem k práci o víkendech
- aktivní, vitální a akční duchodce (nemusí být)
- osoba pracovitá, zodpovědná a spolehlivá
- osoba manuálně zručná

Náplň práce:

- průběžná údržba areálu a hracích ploch (travnaté plochy, umělý povrch)
- úklid a údržba budovy šaten a tribuny
- praní dresů
- drobné opravy
- obsluha zavlažování hracích ploch v období vegetace
- příprava hracích ploch dle hracích plánů jednotlivých družstev
- důležitá osobní účast o víkendech v rámci utkání - především mistrovských
- spolupráce s výborem oddílu kopané - hlášení poruch nebo nutných oprav apod.

Nabízíme:

- finanční odměnu - nutné osobní jednání

Předpokládaný termín nástupu: co nejdříve.

Bližší informace poskytnete: Robert Prečan, telefon: 777 105 959.

V případě zájmu o tuto práci volejte na uvedený kontakt.

SUDOKU

5	4		2				1
						8	
		3	1	9			7
		5			6		
	5		7		3		
	7			6			
1		8	9	2			
	9						
8			4		5		2

VELKÝ TÝNEC	Velmi krátké vlny	Kód Irska	Tajenka 2	Šedivá	VELKÝ TÝNEC	Pobídka	Ta i ona	Tajenka 3	Palivová směs	Linolea
	Leštidlo na boty (zastar.)					Vynálezce dynamitu				
	Hmyzožravec					Zmenšití objem Ruské sídlo				
	Na srdeční straně					Nestaře (obráceně) 0,9144 metru				
VELKÝ TÝNEC	Název písmene L	Části obrazu Základní číslovka					Domácky Alena Cizí muž. jméno			
	Vysoké karty (Slovensky)					Samočinný počítač			List v atlasu	Domácky Otakar
	Porost se stromy					Potají Část zemské kůry				
	Někde (knižně)					Přemýšlet Dámský klobouk				
	Výmlat (zastar.)					Druh dřeviny Angl. píseň				
VELKÝ TÝNEC	Jedna obuv	Zakladatel Tróje Slepíčí slabika					Nitrid tantalu Obyvatel Sardinie			

Autorem výroku v tajence listopadové křížovky je Molière (1622-1673).

Tajenka z říjnového čísla zní: Moudrý si všimne všeho, hlupák si o všem dělá poznámky. Správnou odpověď zaslal a výhercem se stal pan Pavel Kolář z Velkého Týnce. Gratulujeme.

Správné znění tajenky zašlete poštou, e-mailem nebo ho zatelefonujte na Obecní úřad Velký Týnec, Zámecká 35, 783 72, Velký Týnec, telefon.: 585 151 111, e-mail: sekretariat@velkytynec.cz a to do konce aktuálního měsíce.

VELKÝ TÝNEC	VELKÝ TÝNEC	Opice z Madagaskaru	Tajenka 1	Informační technologie	VELKÝ TÝNEC	Komíhání	Bílý kruh bezpečí Zástup		Šikmá			Patřící Anně	Odborné články
VELKÝ TÝNEC	Římsky 56 Otázka 2. pádu								Cizokrajný plod Šířka (básn.)				
	Člen kmene indoevr. původu					Muž. jm. (21.9.) Jednotka el. napětí			Britský herec Hugh Jednotka objemu				
	Babička (z něm. nářečně)			Ejhle Alkaloid čaje a kávy			Konec závodu Zn. gon. funkce (sinus)			Písečný přesyp Chvalozpěv			
	Houšťka					Vlasová úprava PC zkr. Input Output Register				Německý s Am. herec a zpěvák (Dean)			
	Rozsudky					Římsky 3 Pohled (kniž.)			Trapiči				
VELKÝ TÝNEC	Nástroje k sečení trávy	Upředené vlákno Plod luštění				Vedoucí Stínadel Nepodajné			Plevelná rostlina Domácky Dagmar			Sloven. mužské jméno	Chem. značka india
	Chobotnatec				Označení kamionů Paráda			Domácky Edward Spor		Spojka Nicolas (zdrob.)			
	Obyvatelka Ruska			Instinkt SPZ Rokycan			Projekt Výraz překvapení			Am. herec James Ukazovací zájmeno (ono)			
	Ryba v potoce					Nedodržovat příkázání				Jeden z prvních počítačů apple			Pomůcka Dean, Hymn, Ílos, Oma, Omlat, Puc, Reed, Rmen, Sal, Tein, Toka, Víd, Vois, Vont
	Zn. Yukon		Oč			Einsteinovy iniciály		Slovensky jak		Zkratka pro autonomní oblast			

ZA PLOTEM

CO SE DĚJE ZA HRANICEMI NAŠÍ OBCE

Přehled kulturních akcí ve Velké Bystřici v měsíci listopadu

martina netíková
duše sochy

výstava potrvá do 17. 11. 2024

galeriezet je otevřena od pondělí
do pátku 8.30 - 17.00 hodin,
v sobotu a neděli zavřeno

www.galeriezet.cz

galeriezet Město Velká Bystřice

Výstava regionálních tvůrců

17. - 24. 11. / orlovna /

XX. ročník výstavy amatérských výtvarníků a fotografií z Velké Bystřice a okolí. Vernisáž 17. 11. 16-18 hod. Při vernisáži vystoupí velkobystřický chrámový sbor. Otevřeno 18. - 23. 11. od 15 do 18 hod., 24. 11. od 9 do 17 hod. Vstupné dobrovolné.

Svatomartinské slavnosti

17. 11. / KD Nadační Velká Bystřice / ne 16:00 - 17:30

Zveme vás na svatomartinská vína, husí a kachní speciality, lampionový průvod v čele se sv. Martinem na koni, svatomartinské představení a ohňová show

Program:

15:00 h | Zámecké náměstí
Zahájení prodeje svatomartinských vín a specialit, komentovaná degustace

17:00 h | točna u Kovárny

Lampionový průvod v čele se svatým Martinem na koni

17:30 h | amfiteátr

Svatomartinské představení, ohňová show

18:20 h | amfiteátr

Ohňostroj

Výstava podzimních prací žáků Masarykovy ZŠ v podloubí KD Nadační. Benefiční prodej skleniček.

Akce cyklu Hanácký rok v Bystřici. Koná se za finanční podpory Olomouckého kraje a pod záštitou hejtmána Olomouckého kraje.

17. 11. / KD Nadační / ne 16:00 - 17:30

Bokomara trio

- koncert folkového uskupení

17. 11. / KD Nadační / ne 18:00 - 20:00

Sbohem, zůstávám!

- premiéra divadelního představení

Osvětová beseda Velká Bystřice si pro vás dovolila namíchat koktejl dvou kulturních akcí v jednom. Sváteční nedělní odpoledne 17. listopadu odstartujeme hod. koncertem folkového uskupení Luboše Javůrka Bokomara trio. Po něm budeme pokračovat v 18 hod. premiérou komedie Sbohem, zůstávám! od Isabelle Margault a Daive Cohen

Předprodej vstupenek v KIC Velká Bystřice, vstupenky na premiéru budou prodávány na konkrétní místa. Vstupné: Bokomara 100 Kč, divadelní představení 150 Kč, společná vstupenka na obě akce 200 Kč.

Sdružení obcí mikroregionu Království pořádá
fotografickou soutěž pro všechny své občany

KRÁLOVSTVÍ OBJEKTIVEM OBČANŮ KRÁLOVSTVÍ

Vyhlášeny jsou dvě kategorie:
1. POLE A ZAHRÁDKA
2. JAK SE ŽIJE V KRÁLOVSTVÍ

- 17. ročník -

- autorem je občan mikroregionu Království
- fotografie velikosti A4 musí být vytištěny na fotografickém papíru
- fotografie musí být pořízeny na území mikroregionu Království
- jeden občan může do soutěže přihlásit až 4 snímky v každé kategorii
- na zadní straně musí být každá fotka označena jménem autora, adresou, mailovou adresou a místem pořízení snímku

Fotografie můžete odevzdat na kterémkoli OÚ mikroregionu Království do 31. října 2024

Vernisáž a vyhlášení výsledků se uskuteční v neděli 17. listopadu 2024 ve 14:00
v Kulturním domě v Cisařově

Vítěze vybere komise Sdružení obcí mikroregionu Království. Vítězové převezmou na vernisáži hodnotné ceny! Akce se koná za finanční spolupráce Olomouckého kraje.

PŘESAHY

11
24

do světa historie a kultury

Chlupáček
Jirků
Boček
Jareš
Fiker
Přidal
Špirit
Putna
Hanuška
Ševčíková
Vránová

55 minut s Matějem Chlupáčkem

Děti vychovává celá vesnice

Žijeme v zlaté éře seriálu a on tedy režuruje a produkuje jednu sérii za druhou: Iveta, Pozadí událostí, To se vysvětlí, soudruzi, Dcera národa. A co má Matěj Chlupáček v plánu, až tato divoká streamovací vlna opadne? „Možná natočím Jamese Bonda,“ směje. „Jo, Bonda bych rád.“

Spisovatel Karel Havlíček Borovský zanechal národu nejen svoje dílo, ale i dceru, pubertální Zdeňku. Osud sirotka si vezmou na starost čeští obrozenci, kteří z něj chtějí vytvořit dokonalý symbol něžnosti české kultury...

Anotace nového českého seriálu, jehož šest epizod je od poloviny října v kompletní sestavě k vidění na Canal+, je výstižná a ironie jen lehce patrná. Stačí však pár minut strávit před obrazovkou společně s nahlučným Františkem Palackým, panovačným Františkem Ladislavem Riegrem či roztomile vypočítavým Františkem Augustem Braunerem, sledovat je při jejich pravidelném obrozeneckém schůzování a je to jasné: režisér a producent Matěj Chlupáček netrpí respektem k národním mýtům, nemá strach z historiků, ani z filmových kritiků. „Mám rád tohle zrcadlení. Když se současná témata odrážejí v něčem, co už známe z minulosti,“ vysvětluje svou metodu.

Kdy jste slyšel poprvé o Zdeňce Havlíčkové? Předpokládám, že to nebylo ve škole.

To máte pravdu. Dlouho jsem netušil, že někdo takový vůbec existoval. Poprvé jsem o Zdeňce uslyšel, když mně a Maje Hamplové, s níž v naší produkční společnosti Barletta dělám na většinu projektů, přinesl Honza Hřebejk jeden scénář. Napsala jej Lucie Vaňková a Honza říkal, že je výborný a že by se nám taky mohl líbit.

Proč to nechtěl Jan Hřebejk sám natočit?

Myslím, že Honza tehdy neměl producenty, kteří by to s ním chtěli dělat. Nebylo to taky zrovna malé sousto, předpokládalo to výpravny a drahý celovečerní film, což nás také dost odrážovalo. Jenže pak jsme si ten scénář přečetli a nadchli se. Viděli jsme to ovšem ne jako celovečerní film, ale příběh rozsekáný do žánrovějších, menších úseků, v ideálním případě třicetiminutovek. Na tom jsme se shodli a pak

dobrých pět let ten scénář s Lucií přepisovali, upravovali a obcházeli televize.

Nikdo neprojevil zájem?

Na Nově se to moc líbilo, ale ještě neexistovalo Voyo a jejich tehdejší rozpočet nebyl vůbec k diskuzi. Podobně to dopadlo i jinde, ale pak jsme narazili na Báru Mudrovou a Ladu Dobrkovskou z Canal+. Do projektu se zamilovaly a rozhodly se do něj investovat. Vytvořili jsme tedy poměrně zvláštní koprodukcí, přičemž Česká televize si od nás koupila práva na televizní vysílání, Canal + zůstal u satelitu a VOD.

Musím přiznat, že mi Dcera národa na Canal+ přišla trochu handicapovaná tím, že ne každý Čech tuhle platformu sleduje. A pro Francouze je zase ten veskrze český příběh dost složitý, nerozluštitelný. Kdy bude seriál tedy vysílat Česká televize?

Někdy od ledna příštího roku. Nicméně za Canal+ jsem moc vděčný, šel do toho s námi a teď dělá předvoj na VOD, kde sledují seriály mladší lidé. Zároveň se Dcera národa díky němu dostává nejen k Francouzům, ale i dalším zahraničním divákům. V České televizi ji pak uvidí posléze i konzervativnější, mainstreamovější divák. Kdo ví ovšem, jak to takový divák vezme.

Satira, jež se trefuje do národních mýtů, jej může dost naštvat.

Je to možné. A nevdá. Už teď, z aktuálních ohlasů je zřejmé, že seriál hodně lidí provokuje a naštvává, hodně lidí ale také baví, obzvláště ty mladší.

Mám tomu rozumět tak, že jste došli k závěru, že starší generace nemá ráda nadsázku? Já se dobře bavila nad všemi epizodami.

Tak jste jako moji rodiče. Když řeknu, že Dcera národa baví hlavně mladé lidi, rozčilují se, proč jejich generaci vylučujeme. Dobře, beru to tedy zpět. U diváků v tomto případě nejde o věk, ale spíš o osobní založení, rozhled, smysl pro humor, vkus. Mimochodem – náš pohled na obrozence je satirický, částečně komediální, ale proč by neměl být? Podívejte se na to, jakým způsobem se dnes řídí státy či politická hnutí. Úplně nevěřím tomu, že to někdy bylo jinak, že by se dříve dokázali semknout jen skutečně ti nejchytřejší a společně třeba vy-

© Martin Stranka

Matěj Chlupáček Letos oslavil teprve třicátiny, ale už přes 16 let se zabývá filmem. Jeho první celovečerní byl thriller Bez doteku, v kinech měl premiéru v roce 2013. „Ve čtrnácti jsem natočil s kamarády dva krátké filmy, pak jsem si ale usmyslel celovečerník, což znělo jako totální nesmysl. Rodiče z neznámých důvodů nebyli ale proti a podpořili mě. A tak jsem se odstěhoval v šestnácti z Liberce do Prahy,“ vysvětluje a hned připomíná setkání se slovenským kameramanem Alexandrem Šurkalou. „Koukal jsem na HBO na Terapii, kterou udělal se Zelenkou. Strašně se mi to líbilo. A tak jsem mu poslal e-mail, že bych mu chtěl nabídnout film. Přečetl si scénář a kývl. Myslel si přitom, že pomáhá klukovi, co má za sebou FAMU, až po natáčení se dozvěděl, kolik mi je. Každopádně ten film svým řemeslem a kontakty povýšil na profesionální snímek, který má sice miliony chyb, ale vizuálně se moc nelišil od toho, co v Čechách v té době vznikalo.“

Pro mladého režiséra byla tato spolupráce zásadní. A ač evidentně netrpí nedostatkem odvahy a sebevědomí, za osudové považuje i setkání s Norbertem Auerbachem, někdejší prezidentem United Artists, který stál třeba u zrodu bondovské série, produkoval Růžového pantera nebo Rockyho. „Norbert patřil do rodiny, která se podílela na výstavbě Barrandovských ateliérů a těsně před válkou utekla do Ameriky. On se tam vypracoval na filmového magnáta, který radil třeba i prezidentu Reaganovi. Po sedmdesátce se vrátil do Prahy, pomáhal Václavu Marhoulovi na Barandově a taky hrál golf s mým tátou. Když mi bylo asi tak jedenáct, vzal mě za Norbertem na chatu a já tam několik hodin poslouchal ten neuvěřitelný příběh. Bylo to jako Forest Gump s Járou Cimrmanem zkombinovaný v reálném životě Norberta Auerbacha. Nic pro něj nebylo nemožné. Říkal, že se můžete narodit v nejmenší vesnici támhle pod kopcem a za pár let vymýšlet Jamese Bonda.“

Takže možná dojde i na Jamese Bonda? Matěj Chlupáček se rozesměje. Právě se vrátil z cesty po severní Anglii, kde v jednom hotelu objevil malé kino. Zrovna tam dávali Skyfall. „Zase jsem si připomněl, jak krásný je to film. Jo, ta bych strašně rád – dělat Bonda.“

tvořili národ. Myslím, že politici vždycky byli a budou trochu polomentálové, vždycky politika byla a bude takové babišovskofialovskymbartošovské patláni. Podle mě to tak dělali i obrozenci a my se na jejich činy a jednání díváme optikou teenagerky Zdeňky Havlíčkové, která chce žít úplně obyčejný šťastný život a takhle parta jí do toho hodí vidle.

Takže, co si dnes o dceři Karla Havlíčka Borovského myslíte vy sám? Kdo byla?

Myslím si, že to byla chytrá dívka a rebelka. Z podstaty bytí. Nebyla to Karolína Světlá, jež se snažila o osvětu, psala knihy, bojovala do jisté míry za práva žen. Zdenka nebyla nositelkou žádné zásadní myšlenky, jen chtěla žít podle svého. Někteří filmoví kritici nám vytýkají, že jsme ji vylíčili jako dvojzřměnou postavu, která se chce jen zamilovat a vdát se. Ale co je na tom špatného? Urážlivého? Ne každá žena touží přece měnit historii. Neříkám, že takové ženy nemám rád, taky o nich rád točím a třeba postava Heleny v mém filmu Úsvit chce rozhodně měnit aspoň společenské konvence, ale Zdeňka takové ambice nemá. Je ráda sama sebou.

Co na to historikové?

Scenáristka primárně vycházela z knihy Dcera národa? Tři životy Zdeňky Havlíčkové, kterou napsala historička Milena Lenderová. Ta také do jisté míry působila jako konzultantka scénáře, byla při jeho vzniku velmi nápomocná, i když bych nerad tvrdil, že by se za něj postavila, anebo že souhlasí s tím, jak jsme sérii natočili.

Historie se dá uchopit různými způsoby. Vy jste se rozhodl přes ni filtrovat názory a postoje současného člověka, současné dění, proto herci mluví dnešní češtinou, proto i moderní hudba a další atributy.

Já mám rád, když se současná témata odrážejí v něčem, co už známe z historie. Přitom si člověk uvědomí, že 152 let, které nás dělí od doby, kdy Zdeňka umřela, je vlastně hrozně krátký čas. Jen tři generace! Když si představím, že moje prababička žila v podobných podmínkách a muži se k ní podobně chovali...? Sílené, vlastně nepředstavitelné. Zrcadlení současnosti skrze minulost mě zajímá hodně, zatímco současnost mě moc nebaví. A když už, tak mám rád stylizaci, posun do vnitřního světa hrdinů, jak to bylo třeba v Euforii.

A jak to máte se seriály a filmy? Čemu dáváte přednost?

Kinofilm je něco, za co jsou lidi jednorázově ochotni utratit 300 korun. Když půjdou s rodinou, přáteli, tak jde i o tisíc, dva tisíce. To znamená, že když já se rozhodnu natočit film, divákům vlastně říkám: „Stojí to za to!“ V době Netflixu, HBO, Disney +, Canal + a dalších platform není ovšem jednoduché lidi zvednout z gauče. Musí to být událost.

Chápu to správně, že tedy filmu věnujete víc sil než seriálům?

To bych úplně neřekl. Dávám stejně množství práce všemu, co dělám, ale film je prostě film a musí mít potenciál na velké plátno.

© archiv CANAL+

S Majou Hamplovou na place filmu Úsvit

A když to porovnáme finančně? Kolik dnes, v časech post covidových a válečných musíte sehnat milionů na jeden film? A kolik potřebujete pro seriál?

Film Úsvit stál 85 milionů a Dcera národa se vším všudy necelých 50 milionů. Seriál o šesti epizodách jsme točili 27 dní, dvouhodinový film 36 dní. O náklady na Dceru národa se přitom podělily Canal+, Česká televize a naše produkce, jejím prostřednictvím pak Státní fond kinematografie, zatímco u filmu to vždycky skládáte z mnohem více zdrojů. Musíte dávat dohromady malé částky skrze fondy, televize, koproducenty, soukromé investory, a to i v různých zemích. Bylo vlastně výjimečné, že Úsvit vznikl pouze ve dvoustranné koprodukcii, většinou takhle drahé filmy jsou výsledkem spolupráce tří, čtyř národů. My jsme si ale v tomto případě přáli, aby to byl opravdu jen česko-slovenský film. Jinak se zahraničním spolupracím nebráníme, naopak je strašně rádi pěstujeme. A do budoucna chceme v tomto směru ještě růst. Například seriál To se vysvětlí, soudruzi vznikl v koprodukcii s Německem, za dva týdny má premiéru na jejich státní stanici ZDF.

Jak se vám komunikuje se soukromými investory u nás či v zahraničí? Mají vůbec ještě chuť podporovat kinematografii?

Rozpočet Úsvitu jsme z poloviny pokryli z peněz od fondů a televizí, druhá polovina byla ze soukromých zdrojů. Film je ovšem obecně komplikovaně odvětví, protože málokdy vydělá peníze zpátky. To vědí všichni – i investoři. Čas od času sice narazíte na někoho, kdo je opravdu velmi laskavý a má rád film, v našem případě to byl třeba Serge Borenstein, belgický podnikatel žijící roky v Praze. Ten nám hodně pomohl. Každopádně vždy je třeba investora nadchnout pro tu konkrétní věc, najít pojitko mezi ním a filmem. Myslím, že nikdo už nedá peníze, aby někomu jen tak pomohl. I kdy... Situace se nečekaně změnila

v srpnu, kdy Vlny a Zapisník alkoholičky vidělo dohromady přes milion diváků. Milion je výhra! A v létě? Obrovská výhra. Ty dva filmy, ať už si o jejich kvalitách myslím cokoli, ukázaly, že nejen ztřeštěné komedie, i ale i dramata dokážou vydělat peníze, což jistě posílí chuť byznysmenů investovat do českého filmu.

Takže film je stále dobrý byznys? Určitě.

A seriál?

Seriál je v dnešní době větší byznys než film. Tak to vidím já. Upozorňuji však, že spolu mluvíme ve zlaté éře historie seriálu, v tom úplně nejzlatějším období. V posledních letech vzniká ohromné množství seriálů a strašně moc streamerů po celém světě. Nicméně si myslím, že i přes tu všeobecnou „nadvýrobu“, je stále ještě v Česku docela málo produkcí, které to umí dělat kvalitně, na mezinárodní úrovni. Upřímně? Myslím si, že je tady maximálně deset produkcí, kterým bych já, jako televizní streamer,

archiv CANAL+ Benedikt Renč

chtěl říct: „Tady máte nápad, anebo pošlete mi nápad, a my vám dáme 100

milionů na to, abyste natočili seriál.“ Všeobecně ale platí, že je to moc dobrá doba na tenhle byznys, skvělá doba na filmy a seriály.

Neděsí vás ta ohromná nadprodukcce? Nedevaluje kvalitu?

V něčem děsivé to je, souhlasím. Býval jsem typ diváka, který viděl všechny nové filmy, všechny seriály. Měl jsem a chtěl jsem mít absolutní přehled. Dnes chodím tak třikrát týdně do kina a snažím se být na všech premiérách, ale ze seriálů už stíhám sotva 10 procent. Minulý rok bylo v Americe odvysíláno nových 516 seriálů, což je fakt už extrémní množství. Potřebovala byste 100 životů, kdybyste třeba chtěla odkoukat celý obsah Netflixu.

Takže se dá očekávat, že divák dříve nebo později bude prostě zahlcen, totálně přesycen.

Mnoho lidí už popisuje stejný syndrom. Večer zapnete streamovací platformu, strávíte hodinu vybíráním a pak jdete spát, aniž byste se na něco podívala, protože se nedokážete rozhodnout. A i když jsou algoritmy postaveny tak,

aby vám doporučovaly snímky, které by se vám osobně měly nejvíce líbit, stejně je toho tolik, že se blbě vybírá. Popravdě, nevzniká sice tolik snímků, které skutečně určují trend či zaručují nejvyšší kvalitu, ale ještě existují a stojí za pozornost. Problém je v tom, že člověk se k nim musí prokousat přes les blbostí.

A tak po masovém okouzlení přijde vystrízlivění a my ty streamovací platformy prostě vypneme?

Myslím, že teď jedeme na vlně, která časem opadne, a to i ekonomicky. Až někdo za pět, deset let zreviduje všechny ty miliony, možná se ukáže, že to není až tak profitabilní byznys. Že všechny ty vyrobené seriály a filmy sice zvyšují hodnotu konkrétních společností, ale že se investované peníze nevracejí. Filmy často nejsou dobré, jde o obsah, ale ztrácí se umění. A tak se ta bublina nafukuje, nafukuje, až praskne. A pak se to možná zase vrátí zpátky na začátek, zpátky k několika silným titulům v kině, několika seriálům na streamovacích platformách.

Co mezitím plánuje dělat Matěj Chlupáček?

Teď připravujeme tři seriály, tři celovečerní filmy, další animovaný snímek Kristiny Dufkové. Ten první – Život k sežrán – měl v úterý premiéru v českých kinech. Je to náš velký projekt, který vznikl 13 roků, od mých osmnácti. Mám z toho filmu velkou radost, protože hned v úvodním kole hodně bodoval: vyhrál první cenu v Annecy, na nejprestížnějším festivalu animovaného filmu na světě. To nás vystřelilo ke světovým prodejům, o snímek se stará společnost Goodfellas, což je jeden z největších evropských sales agentů a už máme prodaných 20 zemí a nominaci na „evropského Oscara“. Je to hrozně hezká zkušenost. U všech našich projektů hodně klademe důraz na strategii, usilujeme o to, aby se film dostal do zahraničí, ale paradoxně to úplně nejvíce zatím vyšlo se snímekem, u kterého jsme na nic netlačili a nechali to „jen tak běžet“.

Nespočívá právě v určité bezprostřednosti i recept na úspěch?

No... recept na úspěch. Dnes se strašně moc lidí snaží, chtějí být filmaři a uspět v mladém věku. Mně se to v určité míře zřejmě povedlo. Proč? Nechci říct, že rozhodují náhody, ale spíš správné místo, správný čas, správný moment. Nikdy bych si netroufal říct, že jsem si to všechno vydobyl vlastní umem a odhodláním, protože si myslím, že pracovitých lidí je na světě strašně moc. Ale bohužel ne všichni mají to štěstí.

Irena Jirků

Autorka je novinářka,

šéfredaktorka časopisu Finmag

Rozhovor vyšel v Hospodářských novinách

Jiří Langmajer, Antonie Formanová, Maja Hamplová, Matěj Chlupáček

KNIHA, O KTERÉ SE MLUVÍ

Aristokratka v Československu

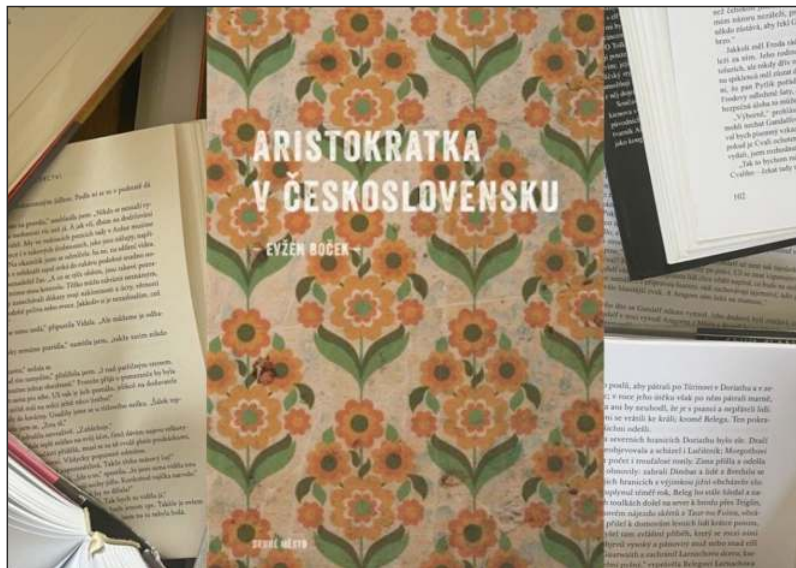
Evžen Boček

V červnu 1983 měl náš kastelán Josef — slovy paní Tiché — nervy nadranc. Po sedmileté rekonstrukci se totiž měla Kostka znovu otevřít návštěvníkům, což pro něj byla událost srovnatelná s Apokalypsou. Pár týdnů před zahájením nové sezóny dosáhl duševní vyrovnanosti svého jmenovce Josifa Vissarionoviče Stalina, který se ke konci svého života lekal i vlastního odrazu v zrcadle a v bludišti Kremlo prý přespával pokaždé v jiné místnosti, aby ho nikdo nenašel a ve spánku nezabil. Na rozdíl od paranoidního sovětského generalissima se ovšem Josef neděsil soudruhů z politbyra, ale turistů, kteří ho každou noc ve spánku pronásledovali, ačkoliv nocoval na nejroztodivnějších místech zámku, aby nočním můrák co nejvíc ztížil pátrání. Marně. Ať zalehl, kde chtěl, stejně se mu o nich zdálo.

todivními důvody, proč je zámek zavřený. V Josefově kanceláři se dodnes dochovaly tyto exempláře:

- ZAVŘENO! NETEČE VODA
- ZAVŘENO KVŮLI UCPANÝM ODPADŮM
- ZAVŘENO KVŮLI VÝSKYTU MASOŽRAVÉ DŘEVOMORKY
- Z TECHNICKÝCH DŮVODŮ ZAVŘENO
- ZAVŘENO KVŮLI ŽLOUTENCE
- ZAVŘENO Z HYGIENICKÝCH DŮVODŮ
- ZAVŘENO KVŮLI DERATIZACI V ZÁMECKÉ KUCHYNI
- ZASEKL SE ZÁMEK NA HLAVNÍ BRÁNĚ
- ZAVŘENO KVŮLI VÝSKYTU PARANORMÁLNÍCH JEVŮ
- ZAVŘENO KVŮLI ZKOUMÁNÍ PARANORMÁLNÍCH JEVŮ AKADEMII VĚD

Po incidentu, kdy při pokusu o zlodání téměř třímetrové zamčené železné

Jednou za ním celou noc chodili a ptali se, kde jsou záchody a kolik se za ně platí, jindy se musel fotit s brigádou socialistické práce z jakési šroubárny, jejíž členové do objektivu ječeli sýýýr, často ho pronásledovaly školní výlety nebo zájezdy odborářů, a po jedné zvláště divoké noci v loveckém salónu komtesy Dory, kdy ho ve snu naháněla okresní organizace Československého svazu žen, na sebe strhl ze zdi hlavu vodního buvola a převrátil zebra, takže bezprostředně po probuzení si myslel, že se ocitl v Africe. Většinou usínal až dlouho po půlnoci, budil se zmáchaný potem, jako by noc strávil v sauně, a dost často mival problém odlišit sen od skutečnosti, takže se po zámku pohyboval přískoky.

Když paní Tichá tvrdí, že „kluk byl zralý na blázinec“, tak asi není daleko od pravdy. Na tomto místě ovšem budiž řečeno, že kluk byl zralý na blázinec zřejmě už od narození. Jednak kvůli genové výbavě, jelikož jeho otec prý byl „magor jak javor“, který by hravě dokázal psychicky „rozdrbat“ i buddhistický klášter, jednak díky dost netradičnímu dětství, které se svým otcem, jenž nenáviděl lidi a zejména turisty tak, že většinu času trávil se svým potomkem v zámeckých katakombách, kde Josef v podstatě vychodil základní školu. Ti dva žili jak upíři, kteří vylézali až po soumraku, protože sluneční světlo, a s ním spojená lidská aktivita, je znepokojovalo stejně jako normálního člověka pohled na atomový hřib po jaderném výbuchu.

O letních prázdninách, kdy davy návštěvníků připomínaly hladové pochody za velké hospodářské krize, se proto dost často „zapomněla“ odemknout hlavní brána a pro kverulanty se na ni zavěšovaly vysvětlující cedule s roz-

brány vyřezla zasloužilé člence Svazu československo-sovětského přátelství kyla velikosti velbloudího hrbu a z vrcholu ji museli evakuovat požárníci, dostal Josefův otec důtku za porušení pracovní kázně, ačkoliv soudruhům z výboru lidové kontroly drze tvrdil, že památkově chráněnému zámkovému mechanismu z osmnáctého století každodenní odemýkání nesmírně škodí, přičemž citoval výrok Vladimíra Iljiče Lenina o ochraně kulturního dědictví, který ovšem dotyčný vůdce světového proletariátu nikdy nevyslovil. Jako kompromisní nápravné opatření se pak občas brána otevřela, ale většinou zůstávala stejně zamčená a jako vstřícný krok se k ní přistavoval rozhrkaný žebřík, aby „mufloni zažili na dovolené aspoň trochu adrenalinu a zároveň se oddělilo zrno od plev“ — tedy aby na Kostku nelezl kdekjaký znužený ignorant, ale jenom skuteční fajnšmekři. Mimochodem, výraz „mufloni“ označující návštěvníky hradů a zámků vymyslel právě Josefův otec, řečený Starý bubák, protože turisté se prý chovají stejně jako ti rohatí přežvýkavci — pohybují se ve stádech, pořád jenom žerou, nesrozumitelně bečí, všechno pošlapou, blbě čumí a jejich inteligence je na stejné úrovni.

O Josefově matce se neví nic, protože paní Tichá přišla na Kostku až ve chvíli, kdy Josef už jezdil v katakombách na dětské historické tříkolce z devatenáctého století, která ještě neměla pneumatiky, ale železné obruče, což mu na psychické pohodě určitě taky dvakrát nepřidalo.

Podle teorie naší kuchařky a uklízečky se nicméně Josef nenarodil běžným způsobem, ale „buď se z něčeho vylíhl v hrobce, nebo ho odněkud přivezla na ocase liška jak Budulínka“.

Po smrti Starého bubáka se funkce kas-

telána jaksi samovolně ujal Mladý bubák, aniž kdo dokázal říct, jak k tomu došlo. Nejspíš se jednalo o nějaký pohádkový postup, kdy se v jednu chvíli vymění strašidla. Ostatně doklad o jmenování Josefa do funkce kastelána je psaný rukou na zadní straně umolovaného jídelního lístku tehdejší „zámecké restaurace“, jejíž menu, jen tak na okraj, vykazuje podivuhodně shodné rysy s terminologií pitevního protokolu nějakého trpaslíka — ledvinky, mozeček, jatýrka, nožičky...

Okamžitě po svém nástupu projevil Josef nečekanou aktivitu, a nejspíš i usilovnou modlitbou růžence a čtyřicetidenním půstem se mu podařilo přesvědčit památkáře, že Kostka je v havarijním stavu ohrožujícím zdraví a životy návštěvníků a potřebuje generální rekonstrukci, což se v podmínkách socialistického plánování rovnalo časovému horizontu výstavby Velké čínské zdi. Na bráně se objevil nápis: KVŮLI GENERÁLNÍ REKONSTRUKCI DO ODVOLÁNÍ ZAVŘENO. ZKUSTE TO JINDE!

Josef věřil, že do smrti mufl ona neuvidí. Ze začátku to vypadalo nadějně. Hned jak tesaři postavili lešení, půlka se ho přes noc ztratila. Druhá půlka spadla. I se zedníky, kteří na něm pracovali. Řemeslníci z brigády socialistické práce byli v jednom kuse „namazaní jak vojenská kanady“.

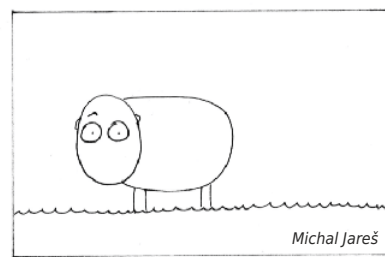
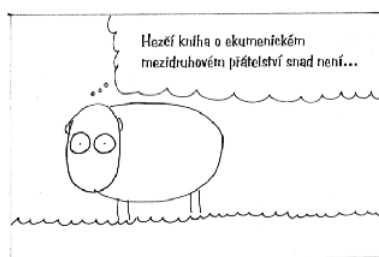
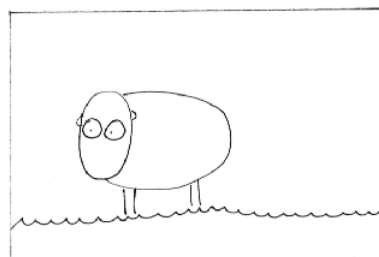
Dvakrát překopli přívod elektriny a třikrát vodovodní potrubí. Snědli zámecké pávy. Bohužel ne všechny, jakkoliv je k tomu Josef vybízel, jelikož nenáviděl jejich dábelské skřevy.

V míchačkách pravidelně tvrdl beton. Materiál se kradl ve dne v noci. Dva lidi skončili v kriminále. Nákladák s cementem zbořil bránu a pak se propadl do žumpy, odkud ho musel vyprostit obrněný transportér. Každý měsíc docházelo k pracovnímu úrazu a ze střechy spadnutí klempíř byl prý svého času v Československu nejděle ležícím člověkem v kómatu. Když se po pěti letech zázračně a nepochopitelně probral, dostal vyznamenání Hrdina socialistické práce.

Josef vrněl blahem a kromě modliteb v zámecké kapli a „závodního stravování“ v zámecké kuchyni neopouštěl svůj brloh, kde v županu ležel na umrlčím gauči svých kastelánských předchůdců — nejen otce, ale i dědy a pradědy — a většinu času trávil pozorováním naprosto nezajímavého stropu jak nihilističtí hrdinové ruských románů nebo čtením nejdepresivnějších částí Bible. Kvůli své absolutní netečnosti tak vůbec nezaznamenal, že se v jednu chvíli začala karta obracet a obnova Kostky nabrala nevidané tempo.

KOMIKS

Zlá ovce

Michal Jareš

rozruch, pekl prý si doma vepřové ocásky a trošku to chytlo. Ne, ne, nic se nestalo, oheň byl uhašen v zárodku, jenom byt je otevřen. Aby se mu nic neztratilo. Ukázalo se ovšem, že pan Gioglio Krňoch ani nikdo jiný jemu podobný v pokoji paní Loly není. Aby prý tedy laskavě vyšel pan Láce.

Pan Láce vyšel. Měl obhroublý výraz. Jakmile slyšel o vepřových ocáskách, pochopil, že se strejčkovi podařilo zdrhnout. Dotázal se, je-li v bytě toho pana Krňocha hodně vody a kolik ocásků se zachránilo. Pak pozval pány drze dovnitř. Zdráhali se, že prý jsou cizí. Ludva jim vysvětlil, že to nevadí, kojit se bude až za hodinu.

Detektivové se potom krátkým, ale vševídicím pohledem přesvědčili, že Gioglio Krňoch opravdu v místnosti není, poděkovali a šli. Nepronесли ani slůvka výtisky. Neměli v očích ani nejslabší hrozbičku, a přece se Ludva opět zachvěl.

„Kdo to byl?“ řekla paní Lola.

„Čert ví,“ odvětil Ludva celkem pravdivě, „nepředstavili se mi.“

Zdržel se s babičkami ještě chvíli. Šicí babička neříkala nic, jen přičinlivě sbírala Ivančiny poznamenané pleny, aby je doma vyprala. Zato druhá babička loupala očima a patrně jen kvůli šestinedělce Ludvu na místě přísně nepotahovala. Ivanka měla pootevřená očička a mlaskala jako šváb. Máma se v ní zhlížela.

Krstní hosté se postupně vytráceli, polaskavše se s větší nebo menší upřímností s paní Lolou. Kmotřička s brkem věnovala holičce zlatý přívěsek, přičemž jí bylo znát na očích i na úsměvu, kolik peněz jí to stálo. Babička s holí konečně odvrátila od Ludvy přísný pohled a začala Ivanku zbavovat křtící nádhery. Ivanka dostala kromě jména a přívěsku něžné náušničky, čtyřicet chřestítek nejrůznějších forem a hlasů, tisícovku na knižce a dvaatřicet růžových kabátků. S těmi, které měli doma už předtím, bylo možno podle Ludvova odhadu vyzbrojit celý pluk holičček. Ani dvě z těchto růžových barev nebyly ovšem stejné. Ludva naházel všecko do kufru, maje povinnost dopravit to domů. Pak vešla sestřička n holičku mamince nemilosrdně vzala. Zároveň vyzvala zbylou partu, aby už šla, že tady musí být klid.

Ludva se něžně rozloučil se svou manželkou, která si všimla, že má podivně studenou pleť. Tu bylo z hrůzy, ale Ludva se k tomu nepřiznal, sestřička se vrátila ještě jednou a pobrala náruč květin, které hosté mamince přinesli. Nebyla mezi nimi ani travička od Ludvy, neboť Ludva na květinový dar zapomněl.

Popadl kufr a vystrkal před sebou obě babičky, z nichž ona šicí nesla ranec plenek. Naskládal to do taxametru a jeli domů. Tak se dostali šťastně až ke dveřím Ludvova bytu, dále však ne. Ludva, hrabaje se ve všech kapsách, shledal, že nemá klíče.

„To je mi podivné,“ vzpomínal vztekle, „vždyť jsem sám zamykal. Nemáš je, mamí? Vy taky ne?“

Vzal rozum do hrsti a napadlo ho, že mu klíče hapaly do kufru, když se nad tím skladištěm shýbal. V pramizerné náladě kufr otevřel a vyházel z něho všecko na dlaždice. Klíče nenašel. Asi je tedy někde ztratil.

Šicí babička sbírala chřestítka a házela je zpátky do kufru. Druhá babička, méně pružná, shrnovala růžové prádelko na hromadu holí.

Ludva se otočil, zakopnul o rance pozlacených plenek.

„Sedněte si,“ ukázal na schody. „zajedu si do sanatoria, ty zatracené klíče tam jistě jsou.“

Najednou se dveře bytu otevřely samy, čímž se rodina značně polekala. Pod Ludvou podklesla kolena. Ukázalo se, že ženy jsou statečnější než muži. Babička zvedla hůl, aby zloděje natřela, šicí babička vytáhla odvážné z blůzy jehlu a postavila se s ní do střehu.

Úlek se ještě vystupňoval, když se mezi dveřmi objevila cizí, sehnutá babka s šátkem na hlavě a s tvářemi jako míšeňská jablka.

Poněvadž se dostavil také kostelník, který začal zdobit stolek, dále Ludvova domovnice s třemi odrůstajícími dcerami, čtyři závistivé přítelkyně paní Loly a tři fotografové profesionálové s odřevnými Leicami, bylo kolem holičky stále živěji, takže velebný pán se tam skoro nevešel.

Ludva na něj namířil fotoaparát s energií, které chyběly pouze výkřik: Ruce vzhůru! Velebný pán se na něho směle usmál, neboť s novými otci měl dosti zkušenosti. Kmotra Anna se ujala holičky a jelikož byla nejen svobodná, ale i bezdětná, musely jí babičky dát návod, jak miminko držet. Strejčka Krňocha zatlačily k oknu, ale možná, že se tam octl schválně, neboť se chvíli díval ven. Profesionální fotografové zjištěné utvořili před Ludvou neprodyšnou zeď, a než se Ludva vzpamatoval, měl vyfotoveny dva snímky jejich ošumělého pozadí, s brkem sestřence Anny nad tím. V této významné chvíli se nechtěl s nimi přít, vystoupil tudíž na okraj lůžka pata Loly a bral to pak shora. Paní Lola neviděla z obřadu nic. ačkoli natahovala ušlechtilou šíji jako labuť.

„Jakpak se bude jmenovat?“ zeptal se velebný pán vídně.

„Lácová,“ odpověděl Ludva s okem v hledáčku.

To bylo uvedeno matkou a babičkami na správnou míru. Velebný pán, nedávaje se rušit klapotem závěrek, začal n obřadem bez trémy. Sestřenice Anna, držící děťátko na rukou, tvářila se jako tlustší násadka v cukřence, a přísluhující kostelník nemohl odtrhnout zrak od jejího brka. Holička bezmocně usnula a spala tak tvrdě, že se Ludva obával, aby si vůbec něco z toho pamatovala.

Obřad byl právě uprostřed, když účastníci znamenali při podlaze jakýsi pohyb. Byl to Gioglio Krňoch, podlézající zástup po všech čtyřech směrem ke dveřím. Poplach nevznikl, všichni zachovali vážnost, pohlednuvše k zemi jen krátce. Pouze babička s holf tůkla strejčka Krňocha lehce kovovým hrotem hole do hlavy, neboť neuznávala ani nejsilnější nutnost od obřadu se vzdáti. Ale důvod byl asi jiný. Gioglio Krňoch, když podlezl lůžko, zatahal Ludvu za nohavici a od podlahy k němu vzhlédl.

Ludva sklonil hlavu. Gioglio Krňoch položil prst na ústa a rychle lezl dál. Tu ho Ludva z leknutí zezadu vyfotografovat. Nechal snímkáření, poněvadž měl kmotru s holičkou a velebného pána stejně už dvaadvacetkrát (pokud je ovšem zasáhl), sestoupil a usedl na okraj lůžka.

„Co dělá?“ zašeptala pant Lola.

„Spinká,“ řekl tiše Ludva a byl trochu bledý.

Gioglio Krňoch zpozoroval nebezpečí. Rozeznal civilního policistu spolehlivě přes devatery hory, a proto mu úpíně stačil letmý pohled na dva muže, které viděl přecházet z protějšího chodníku k sanatoriu. Bylo na nich podezřelé všecko, nevyjímaljic ani jejich občanské obleky. Byli příliš lhostejni. Příliš dbali toho, aby nespěchali. Nemluvili spolu, nikam si neukazovali a divali se klidně jako dva hrobníci.

Gioglio Krňoch se u východu z pokoje vztýčil a otevřel dveře tak opatrně, aby se ani brko kmoťičky Anny nezachvlelo. Proklouzl na chodbu a tiše a pružně jako kočka sestoupil o patro níž. Kdyby ho byl v té chvíli viděl pan rada Fřáček, byl by se dokonale přesvědčil, že stařecká věchost Gioglia Krňocha jako důvod k penzionování byla přinejmenším nehorázností.

Gioglio Krňoch, obeznámen s delikátností policejních orgánů, dovedl si živě představit, jak vídně se ti dva nenápadní poptávají dole vrátného, kde že jsou křtiny vážené slečny Lácové, že by ji rádi při té příležitosti pojistili na život. Samozřejmě budou na svou nabídkou odmrštěni, čímž se důstojně přiradí k pětadvaceti agentům již vyhozeným a k nepřehlednému množství těch, kteří teprve vyhozeni budou, a jejich nenápadnost je tedy zaručena. Ó, té mazanosti! Gioglio Krňoch se v tom vyznal, sám vystupoval za své prezenční služby jako pojistovací agent více než dvěstěkrát. Pražská policie proti němu sice na žádost policie brněnské ochotně vystoupila, ale váhá způsobit i nejmenší nepřijemnost panu spisovateli Ludvíku Láccemu, dokud to opravdu nemusí být. Na tyhle ohledy přčásto Gioglio Krňoch žehnal, když býval v činné službě. Míval prospěšnou zásadu, že lump je lump, nyní však cítil proti ní nepřekonatelný odpor.

Do Ludvova bytu se tedy detektivové až dotud neodvážili. Kroužili jen okolo. Snad se vyptávali domovníka, zůstávali však diskrétní a neviditelní. Bystře si vypočítali, co se bude dít. Nespěchali, poněvadž svou práci nedělali na akord. Zvolili pro zatčení Gioglia Krňocha neutrální půdu, to jest sanatorium. Ale ani zde nechtěli vystupovat bezohledně. Naprosto se nemohli odvážit vtrhnout doprostřed křestního obřadu. Zastanou přede dveřmi a budou čekat, až účastníci začnou z pokoje vycházet. Pak řeknou přátelsky své oběti, že by měli přání s ní důvěrně promluvit. Vystřihají se toho, aby ublížili šestinedělce nějakým rozčilením. A už za rohem začnou do delikventa strkat, jako by on sám pokřtěn ani nebyl.

Nyní, díky svým dlouholekým zkušenostem, uměl si Gioglio Krňoch dosti přesně odhadnout, kdy se ti dva dostanou před pokoj paní Lolvy. A ovšem byl nejvyšší čas jim zmlzet.

Gioglio Krňoch tedy, seběhnuv o patro níž, vstoupil bez rozpaků do místnosti, označené nápisem „Vstup co nejpřísněji zakázán“. Byla to čistá a bělostná místnost s velkým kovovým lůžkem, se stolem, jehož deska byla potažena vypanou koží, s umývadlem, s polici naplněnou roztočivými skleničkami a s nízkou skříňí, na níž

stály dětské váhy. Na jedné misce vah ležely čtyři kilovky, nu druhé zavinuté dítě. Rovnováha byla porušena ve prospěch dítěte. Devět dalších dětí spočívalo na lůžku, kam je někdo účelně naskládal jako nové natěněn zboží. Pět z nich otvíralo bezubě tlamičky a řvalo, čtyřem ostahním to vůbec nevadilo. Spaly jako perníková miminka v kramářské boudě. Na stole ležel další, zvlášť pořádný jedinec, s červenými tvářičkami tvaru dvou nebezpečně nafouknutých měchýřů. Ten pouze mrkal, ale byla dobrá naděje, že se co nejdřív dá rovněž do řvaní.

Staré oko Gioglia Krňocha, jenž po třicet let zíral do tváře zločinu, utěšilo se pohledem na tuto skládku dětských hlaviček, reprezentujících budoucí národ. Leckterý exemplář zde ještě ani neochutnal mateřského mléka. Ale mělo se to zřejmě k světu, a Gioglio Krňoch se rozhodl jim požeňnat stejně upřímně jako Láccovic Ivance. Jelikož však tři křížky krát jedenáct dává třiatřicet křížků a jelikož tolik času neměl, vzal to jako papež. Narýsoval ve vzduchu tři kříže dosti velké, aby se do nich třiatřicet malých vešlo, a pronesl tiše slova „Požehnej vám Pánbůh“. Pak vlezl pod postel.

Dětský brekot, tlumený slavníkem, doléhal potom k němu zvlášť příjemně.

Dlouho čas neměřil. Dveře se otevřely a vešla mladá sestřička s nožkama tak pěkně utvářenýma, že Krňochovi bylo čím dál tím veseleji.

Vzápětí však zapomněl na všecko, zejména na své detektivní čtlosti, a jen tak že nevyrazil chrapitvým výkřik. Toho příčinou byla švarná sestřička, která popadla dítě z koženého stolu za povíhan jako balík na pošťe. A tak s tím taký odešla.

Gioglio Krňoch se chvěl nad tím profesionalismem po celém těle. Jako nosí závoznici bochníky chleba z vozu hokynářům a jako se prodávají v obchodě knihy – tak se zde nosily děti. Je mnoho věcí na světě, které nabývali své ceny teprve v rukou jednotlivců. Pak uznal Gioglio Krňoch za dobře odejít rovněž. Předpoklady se plnily. Detektivové stáli v této chvíli patrně nahore před pokojem paní Lolvy.

Dole byl vrátný, zvukový to automat na gratulování šťastným otcům, z čehož mu vyplývaly daňově nepostizitelné příjmy. Gioglia Krňocha však oslovil nezištně.

„Račte dovolit, nejste pan Krňoch?“

Krňoch dobře věděl, odkud vítr vané, a tudíž se neukvapil. Ukázal svůj nevinný bramborový úsměv.

„Zrovna před chvíličkou se po vás poptávali dva páni,“ divil se vrátný. „To jste se asi minuli.“

„Nejmenuji se Krňoch,“ řekl Gioglio Krňoch a zavrtěl hlavou.

„Račte odpustit, Popisovali vás tak věrně, že jsem opravdu myslil...“

Gioglio Krňoch přátelsky pozdravil, neuznav za dobré sdělit, jak se opravdu jmenuje, a ubíral se bez prospěchu k východu. Bylo na čase. Velebný pán nahore v pokoji právě obřad skončil. Vyzval kmotru s brkem, aby data holičku mamince, a usedl k velikánskému archu s plnicím perem v ruce. Ludva, poněkud znepokojen záležitostí strejčka Krňocha, přihlásil se velebnému pánu nejdříve jako matka, pak jako kmoťička a teprve potom jako otec, a to pouze z donucení. Detektivové přede dveřmi špicovali uši. Pant Lola si pro svou malíčkou krasavici na strejčka Krňocha ani kloudně nevzpomněla. Právě ji profesionálové fotografovali, čemuž byl Ludva rád. Jemu samotnému se trochu chvěly ruce pomýšlením, že ubohého strejčka už vedou.

Nakonec velebný pán odešel s pěkným poručením, kostelník sebral pižmo a ostatní věci a drandil to připravít jinam. Za kostelníkem se hrnuli fotografové. Brko kmoťičky Anny trčelo nad zástupem jako tatarská korouhev.

Bdělym zrakům čekajících detektivů ovšem neušlo nic kromě toho, že Gioglio Krňoch už tam není. Nechali po knězi s kostelíkem projít fotografa, ale takzvanou porodní asistentku už zdvořile zastavili i s jejím spropitným. Tázali se, neviděla-li uvnitř takového a takového pána, jmenem Krňoch. Velmi rádi by s ním mluvili, ale jen žádny

BÁSEŇ MĚSÍCE

Dé mi ten klobók

Tomáš Přidal

Z bujaré veselice
ze domů vracela dvě
rozesmátá děvčata.

Šly domů pěšky,
bylo krátce po půlnoci;
měsíc krásně svítil na cestu.

Rozhodly se, že si cestu
zkrátí přes hřbitov,
jelikož kdyby ho musely
obcházet, zašly by kus cesty.

Jarmila, která měla trochu více popito
než Marie, se smála jako bláznivá.

„Vzbudíš i mrtvé,“
napomenula ji káravým hlasem Marie,
když procházely hřbitovní bránou,
stydící se za Jarmilinu rozpustilost.

Ta jen mávla rukou
a utíkala mezi hroby,
mlčící tváře zesnulých
se mračily nad jejím
neokázalým počínáním.

Marie se otřásla.
„Panebože a andělé na nebesích!“
pokřičovala se,
to zase bude ve vesnici pozdvižení,
jak její opilá kamarádka
„řádila“ na hřbitově.

Jarmila se opírala o protější bránu,
kterou se z „místa posledního odpočinku“
vycházelo - dusila v sobě hlasitý smích.

Marie přítelkyni dohnala
a v duchu se omlouvala
těm chudákům, kteří se jistě
obraceli v rakvích.

Jarmila si
za hřbitovní zdí všimla
černého klobouku, a ač nevěděla
komu patří,
vztáhla po něm ruku.

„Jarmilo!“ okřikla ji přísně Marie.
Ze zdi se vynořila
hlava starého mračícího se muže.

„Utíkej, díky staříku!“
pobídla Jarmila Marii,
ta na nic nečekala,
utíkaly jako o život;
krví podlité oči starce
se zúžily ve zlobné grimase.

Jarmila se pořád smála,
Marie byla ustaraná a posmutnělá.

„Jarmilo, ten klobouk bys měla vrátit,“
doléhala na kamarádku.

„Nemám z toho dobrý pocit.“

Pořád se jí před obličejem
zjevovala ta mrtvolně bílá tvář.

„Ten dědek si koupí novej,“
odbyla ji Jarmila.

Když dorazily domů,
šly se umýt pod venkovní sprchu,
poté ulehly ke spánku;
Marie ještě předtím poklekla před
obrazem Krista a pomodlila
se za Jarmilino odpuštění.

Po hodině se
ozvalo bouchání na okenici,
dívký sebou trhly.

„Jarmilo!
Cos mi vzala to mi dé,
chcu své klobók jediné!“

ozval se hrobový hlas z černé tmy.
Do Jarmily jako když v tu ránu udeří...

„Jarmilo!!
Cos mi vzala to mi dé,
chcu své klobók jediné!“

hrobový hlas trpělivě vyčkával.

Marie dostala strach
a skoro úpěnlivě
promlouvala k Jarmile:

„Jarmilo, vrať ho zpátky!
Nechceš mít přece problémy!“

Vypadalo, že má slzy na krajíčku,
byla bledá jako stěna.

Mrazilo ji po celém těle;
zcela jistě to nebylo nedostatkem tepla.

Jarmila rozžala svíčku
a posvítila do okna,
nikoho ovšem nespátřila.

Pohnulo se v ní svědomí,
vzala zcizený klobouk a zatáhla za kličku,
okenice sebou třískla ve větru;
ze tmy se vynořil mrtvolný obličej
a starý ohavný pařát.

Dívka se na nic nezmohla,
zaječela - upustila klobouk;
nebožtíkova ruka ji vtáhla do tmy.

Jarmila úpěla jenom chvíli,
poté jako když utne,
Marie vyběhla do vánice,
která se v ten okamžik přihnala...

...a poklekla před zohaveným
a zakrváceným tělem
Jarmily, kterou stihla smrt
za její opovážlivé chování.

SLOUPEK

Jak jsem se nepotkal s Errolem

Bylo nebylo, dávno tomu, skoro třicet let. Tenkrát jsem si myslel, že jedině království, ve kterém chci žít a pracovat, je království literatury. Tištěné umělecké slovo mě fascinovalo

natolik, že jsem se musel o své nadšení dělit se studenty nejprve pedagogické, poté filosofické fakulty. Spisovatelé byli - a někteří dodnes jsou - v mých očích ikony. A nejen mrtví klasici, ale i dámy i pánové, které jsem měl tu čest i štěstí potkávat, mluvit či psát si s nimi. Často jsem je zval na olomouckou alma mater, aby promlouvali ke svým čtenářům, aby s nimi diskutovali. A když byli zdaleka, poznávali i týneckou bytovku na Boční ulici. Namátkou. Michal Viewegh, tenkrát začínající velký talent české prózy, Jan Křesadlo, psycholog a nezářaditelná persona pendlující mezi východoanglickým Colchesterem a Prahou, Daniela Hodrová, literární vědkyně a experimentující prozaička, Miloš Urban, autor Hastrmana a řady dalších inteligentních příběhů, Vladimír Macura, nejvyšší šéf Ústavu pro českou literaturu, sémiotik i prozaik, Martin Pluháček, nakladatel a romanopisec ad.

Jedno velké přání mi však zůstalo nesplněno. Chtěl jsem si popovídat s Errolem a jeho paní Zdenou Salivarovou. Že nevíte, komu se říká a říká Errol? No přece Josefu Škvoreckému, skvělému autorovi Zbabělců, Lvíčete, Miráku, Inženýra lidských duší, Tankového praporu a mnoha dalších knižních hitů. Svou objemnou knihou (a to teprve vyšel první díl nazvaný Errol. Josefa Škvoreckého život první, 1924-1969!) ho v těchto dnech připomíná Michal Příbáň.

Byl rok 1996, naši fotbalisté tenkrát zaperlili na anglickém URU a my byli s mistrem Škvoreckým domluveni na jarní session v aule olomouckého „pajdaku“. Osud našemu setkání však nepřál. Tenkrát jsem ještě hrál za týnecké Kohúty malou kopanou, a to tak šikovně, že jsem si zlomil ruku v zápěstí. A místo povídání s Errolem jsem naslouchal v nemocničním pokoji vyprávění jednoho chlapíka z nějaké hanácké obce o tom, jak se pořezal motorovou pilou, jak pro něho přiletěl vrtulník, jak celý omámený mával svým spoluobčanům z okénka, když se stroj vznesl a odnášel ho do olomoucké fakulty. Musím popravdě říct, že byl úžasný vypravěč, protože náš pokoj do hluboké noci říchel chlapským smíchem, až na nás několikrát vletěla spanilá sestřička a opakovaně nás vyzývala k noční disciplíně...

Legendámí Errol mi popřál do telefonu brzké uzdravení a zase mi uletěl do Toronta. A už nikdy jsme se neměli potkat. Asi to tak mělo být. Mám však v domácí knihovně všechny jeho důležité knížky, takže si můžeme povídat, kdykoliv se nám oběma zachce. Díky za to, pane Errole alias Danny Smiřický!

Petr Hanuška

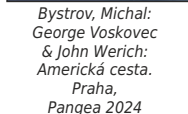
KULTURNÍ KURÝR

NOVINKY ZE SVĚTA KNIH, AUDIOKNIH A HUDBY

KNIHY

Step by step with V+W in America

Ještě nikdy nebyl příběh Jiřího Voskovce a Jana Wericha vyprávěn tak jako v této knize. Autor se spojil s týmem mladých odborníků, sledující stopu značky V + W po všech světových archívech. Výsledkem je zpracování neuvěřitelného množství unikátních dokumentů, na jejichž základě lze rekonstruovat americký příběh zakladatelů

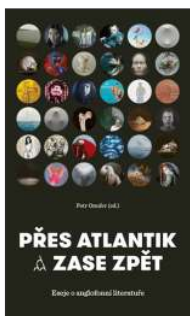
Bystrov, Michal:
George Voskovec
& John Werich:
Americká cesta.
Praha,
Pangea 2024

Osvobozeného divadla i jejich dvorního skladatele Jaroslava Ježka do slova den po dni. Kniha vyvrací sto plus jednu nepravdu, domněnku a mýtus. Ukazuje, co všechno Jan a Jiří ve Spojených státech dokázali. Kdo z legend jim pomáhal a fandil. A jak velkých met zde dosáhli. Vydejme se s Georgem Voskovcem a Johnem Werichem (jak se za mořem podepisovali) z New Yorku přes Chicago do umělecké kolonie v Pensylvánii. Prožijme s nimi rok a půl hraní na scéně divadla v Clevelandu, kde uvedli vlastní inscenace. Podnikněme tak jako oni dobrodružnou pouť od Velkých jezer přes Midwest až po matku všech cest, U. S. Route 66. A vychutnejme si jejich půlroční pobyt v Los Angeles, kde dokázali zaujmout ty nejlepší z nejlepších.

V této knize se - historicky poprvé - dočtete, jak to celé bylo. Myslíme si, že své milované komiky známe. Kniha Americká cesta nás vyvede z omylu a navzdory změně vnímání toho, co si představujeme pod jmény VOSKOVEC a WERICH.

Antologie doslovů k anglofonním románům v edici AAA

Kniha Přes Atlantik a zase zpět je souborem esejí, které vznikly v letech 1994-2024 jako doslovy k překladům anglofonních románů vycházejících v edici AAA nakladatelství Argo. V padesáti osmi textech se tu představuje dvacet pět autorů, vesměs předních českých anglistů. Editor Petr Onufer zvolil chronologické řazení esejí podle data vydání originálu; první esej tak pojednává o Kerouacově románu Na cestě, vydaném v roce 1957 (reeditovaný překlad Jiřího Joska byl v roce 1994 symbolicky rovněž prvním svazkem edice AAA), poslední pak o předloni vydaném románu Stella Maris od Cormaca McCarthyho, který v edici AAA vyšel na počátku roku 2024.

Onufer, Petr (ed.):
Přes Atlantik a zase zpět.
Praha, Argo 2024,
632 stran

Jednotlivé eseje přitom nenabízejí „jen“ zasvěcené pojednání o anglofonní beletrii, ale také výmluvně dokládají, jakým způsobem a v jaké kvalitě se u nás během posledních třiceti let psalo a píše o jinojazyčných literaturách. V tomto ohledu je kniha přínosem nejen pro čte-

naře se zájmem o anglofonní literatury nebo studenty anglistiky, ale rovněž pro bohemistickou obec či šířeji pro obecné kulturní publikum.

Výbor Přes Atlantik a zase zpět přitom nemá ambici být syntetickými dějinami anglofonní literatury (je ostatně otázkou, zda lze vůbec podobnou práci dnes ještě napsat, zvláště pak v tuzemském prostředí), naopak usiluje o to být výzvou k dialogu, k společnému uvažování nad kvalitními prozaickými texty, k utváření i přehodnocování literárního kánonu anglicky psaných literatur v českém překladu.

Průvodce Prahou Franze Kafky

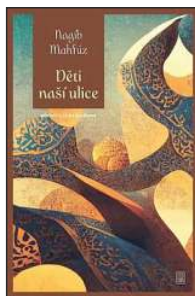
Obrazový průvodce po známých i neznámých zákoutích Prahy, spojených se životem a dílem světoznámého spisovatele Franze Kafky. Praha byla pro Kafku městem ne-jen rodným, ale též osudovým - právě tady napsal většinu svých textů, prožil první lásky, studoval i pracoval, chodil do bordelů či synagog, dokonce byl i spolujednatel továrny na azbestové výrobky. Bohatě ilustrováno z dobových zdrojů i současnými fotografiemi.

Kopáč, Radim
- Stančík, Petr:
Praha kaffkovská.
Praha, Academia 2024,
276 stran

Rozsáhlý alegorický román nositele Nobelovy ceny za literaturu Nagíba Mahfúze

Na začátku nebylo nic, jen pustina, v níž se tyčil dům mocného Gabaláwího, otce pěti synů. Slabosti neoddělitelně spjaté s lidskou podstatou vedou k vyhnání nejstaršího ze synů, jehož posléze do pouště následuje i syn nejmladší. Rodí se věčná touha po návratu do velkého domu našeho otce, kde jsme mohli žít v radosti a v blaženosti, jejichž míru jsme si dokázali uvědomit teprve poté, co jsme o ně přišli...

Mahfúz, Nagib:
Děti naší ulice.
Praha, Dybbuk 2024,
376 stran

Děti naší ulice jsou ambiciózní mnohovrstevný román, který lze číst jako prosté příběhy rodů obývajících jednu káhirskou čtvrť devatenáctého století, ale i jako alegorii dějin lidstva, třech hlavních monotheistických náboženství, jejich proroků Abraháma, Ježíše a Muhammada nebo doby, kdy zpítí vědou a technikou zapomínáme pečovat o duchovno. Doby, kdy bezděčně zabíjíme Boha a pak se ho zase zoufale snažíme oživit.

Nagib Mahfúz se ve svém kontroverzním románu nezabývá ničím menším než těmi nejzásadnějšími otázkami: Proč je na světě tolik bolesti? Co se stane, když se připravíme o víru? Co pro Boha znamená lidstvo? A co pro lidstvo znamená Bůh? Děti naší ulice dnes nejsou jen knihou. Jsou symbolem politic-

kého, společenského a kulturního boje, jenž nikdy nekončí a jenž s každou další generací a s každým dalším obdobím nabírá novou fascinující podobu. Jsou věčným příběhem o neměnnosti toho dobrého i zlého v nás.

AUDIOKNIHY

Minulost nás vždycky dožene. Horác a Vašátko se představují Měsíc s dýmku, 6 + 1 a Zvláštní případ

Amatérský detektiv malíř Horác a kriminalista Vašátko hrdiny výtečných detektivních povídek. Tři zapleklité příběhy řeší Horác, sympaťák a smolař, malíř na volné noze, který se řídí citem a intuicí a chápe pohutky činů, ať jsou jakékoli. Všechno začíná naléhavým telegramem, který Horáce zve, aby se přijel podívat na obrazy naivního samouka, který namaluje současně jaro, léto, podzim i zimu do jednoho obrazu. Co je však na plátně nejpodivnější, je měsíc s dýmku, navíc dodatečně přemalovaný. Výtvar primitivního malíře, nebo se za tím skrývá něco víc? Proč zemřel Horácův přítel a kdo je jeho vrahem? Každý ze skupiny přátel má co skrývat...Brilantním úsporným stylem jsou napsány i další dvě povídky, 6 + 1 a Zvláštní případ, v nichž se Horác opět nechtěně stává detektivem amatérem po boku svého přítele, kriminalisty kapitána Vašátka.

Prošková, Hana:
Měsíc s dýmku.
Praha, Tympanum 2024.
Čte Gustav Hašek.
Čas: 09:05:00 hodin

Pověsti z Olomouckého kraje

Poutavá série devadesáti pověstí, v níž vystoupáme z Hané až do Jeseníků a pak se vydáme zpět. Podíváme se, jak se do krajiny otiskly a do vyprávění propadly různé kulturní tradice, víry a pověry a události velkých dějin - jako křížové výpravy, války třicetiletá či prusko-rakouská, Napoleonovo tažení Evropou, epidemie nemocí.

A přestože cestou narazíme taky na kouzla a nadpřirozené bytosti, spíš prozkoumáme lidskou povahu tváří v tvář nečekaným situacím.

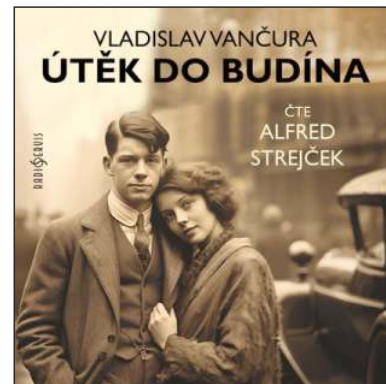

Pověsti z Olomouckého kraje.
Praha, Radioservis 2024. Čte Igor Bareš.
Režie Michal Bureš. Celkový čas: 07:04:00 hodin

Vančurovská klasika

Román z roku 1932 prozaika, dramatika a esejisty Vladislava Vančury (1891-1942) vypráví dramatický příběh o lásce a nezdařeném manželství pražské studentky se slovenským šlechticem. Vyprávění je podobné jako Vančurův

Konec starých časů (1934) situováno do dvacátých let 20. století.

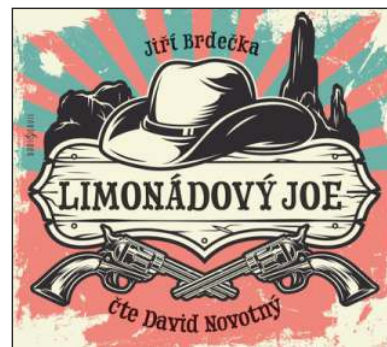

Vančura, Vladislav: Útěk do Budína.
Praha, Radioservis 2020. Čte Alfred Strejček.
Režie Josef Melč. Celkový čas: 03:22:01 hodin

Pije jedině kolaloku!

Humoristický román z roku 1946 o pistolníkově z Divokého západu, který pije pouze Catlettovu limonádu, pomáhá utlačovaným a bojuje proti zlu a neřestem.

Knižní předloha se od pozdějšího slavného filmu v mnohém liší, některé známé postavy mají jiné jméno, mnohé se ve filmu ani neobjevily.

Brdečka, Jiří: Limonádový Joe.
Praha, Radioservis 2024. Čte David Novotný.
Celkový čas: 05:16:33 hodin

HUDBA

Vteřiny, měsíce a roky Vladimíra Mišíka

Vladimír Mišík, jeden z nejvýznamnějších českých hudebníků, opět potvrdil své mistrovství novým albem Vteřiny, měsíce a roky. Tato deska je již třetím počinem, na kterém spolupracoval s producentem Petrem Ostrouchovem, a navazuje tak na úspěšně předchozí tituly Jednou tě potkám a Noční obraz. Mišík na kolekci opět prokazuje svou schopnost spojit rockové kořeny s poetickými texty. Najdete zde patnáct písní, z nichž některé vznikly ve spolupráci s Michaelem Žantovským, a také z h u d e b n ě b á s n ě předních českých autorů jako Josefa Kainara, Jana Skácela, Jiřího Dědečka a Františka Gellnera, jeden text napsal Tomáš Belko. Album přináší pestrý hudební zážitek, který nabízí širokou škálu emocí a myšlenek. Ačkoli zpěvák na této ko-

Mišík, Vladimír: Vteřiny, měsíce a roky.
Praha, Animal 2024.
Celkový čas: 01:00:20 hodin

lekcí experimentuje s různými hudebními styly, zůstává věrný svému charakteristickému zvuku. Jeho nezaměnitelný hlas a hluboké texty dodávají albu osobitý charakter a činí jej nezapomenutelným poslechovým zážitkem.

Hudba plná nečekaných zvratů

Field Music opět posouvají hranice žánrů

a představivost posluchačů svým novým albem *Limits of Language*. Tato britská kapela, známá svým originálním propojením indie rocku, experimentální elektroniky a sofistikovaných aranžů, přichází s další perlou do své diskografie. Novinka zahrnuje kaleidoskop zvuků, který posluchače zavede na hudební cest-

Field Music:
Limits Of Language.
Memphis Industries 2024.
Celkový čas: 43:10 minut

tu plnou nečekaných zvratů. Na své deváté studiovce muzikanti zkoumají možnosti jazyka, jak hudebního, tak toho mluveného, a vytváří tak bohaté a vrstvené kompozice. I přes experimentální prvky si zachovávají svou charakteristickou melodičnost a hravost, díky čemuž kolekce zní zároveň inovativně a přístupně.

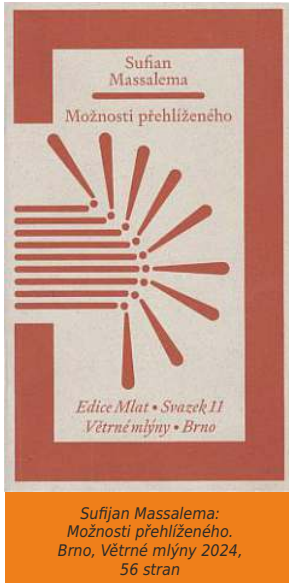
Pokud hledáte hudbu, která vás překvapí a zároveň potěší, tak si nahrávku nenechte ujít.

Sestavil Petr Hanuška

RECENZE

Kdo z nás je cizí?

O Sufijanu Massalemovi (*1999) bylo slyšet zejména díky jeho aktivitám v okruhu autorů slam poetry. I když je to rodák z Jablonce nad Nisou, jeho kořeny jsou – jak už jméno naznačuje – na Blízkém východě. První Massalemova sbírka s názvem *Možnosti přehlíženého*, která vyšla v edici Mlat nakladatelství Větrné mlýny, patří asi k tomu nejzajímavějšímu, co zatím letošní debuty přinesly. Vedle Tichého sbírky *Místní*, kterou jsme zde před časem recenzovali, a sbírky Aleše Berného *K Helmovskému jezu* je asi nejjvětší „novou“ poezii (tedy poezií debutantů).

Sufijan Massalema:
Možnosti přehlíženého.
Brno, Větrné mlýny 2024,
56 stran

Není tu skoro ani stopa po rozvátosti a určité volnosti a rozptýlenosti, kterou nabízí slam poetry – i když si Massalema tu a tam neodpustí malý štouchanec, zejména do pivního xenofobického rozpravování, které je v našem prostoru bohužel nevymýtitelné a zřejmě asi trvalé: „*připadal jsem si / jako Čech / až do doby / než jsem si tak / připa-*

dat přestal“ (b. *Být Čechem*). Lehký humor s hlubokým přesahem, dalo by se říci. I když humor... spíše jde o konstatační stav věci.

Sbírka je jinak výtečně koncipovaná: první oddíl, *Plynutí*, je vyrovnávání se s místem rodiště a přílehlými oblastmi (Liberec, Jizerské hory, ale i blízké Polsko a zejména pověstné povrchové doly v Turowě). Druhý oddíl s názvem *Mysterium Tremendum* (tedy děsivé nebo posvátné tajemství) je úplně jiný poetický svět Blízkého východu s „exotikou“ a situací, jakou spíše známe z válečných zpravodajství. Pokud je vůbec ještě chceme vnímat a naslouchat jim. Massalemovi se daří pojmenovávat na malé ploše řadu věcí, které můžeme nahlížet jako „cizí“

anebo možná jako „nepatřící“ do našeho světa. Právě tady je někde místo onoho „*přehlíženého*“ z názvu celé sbírky: je trochu jiný – když už ne úplně cizí – v „našem“ prostředí („*naproti sedí chla-*

pi ze stavby / pokládal jsem s nimi minulé léto asfalt / nejradiji by všechny tmavě vyhnali / ale já jim nevodím“, b. *Srpnové slavnosti*, stejně jako krutě pravdivá báseň *Levantský zápis*, popisující „standardní kontrolu“ s odhalováním bezbréhého trapnosti ve verších jako: „*nebo víte co / svlékněte se celý*“). Zároveň v místě otcovských kořenů je cizí úplně stejně. Skvělá analýza nás všech: a hlavně „našeho“ stereotypního a zjednodušeného myšlení. Bez obžalování, spíše jen skládáním zcela běžných slov a situací, aby víc vylynula určitá obdlnost.

Třetí oddíl (*Po proudu*) je vlastně syntézou předešlých částí. Baví mě autorovy skryté návraty témat, stejně jako motivů, které se prolínají celou sbírkou. Vůbec téma času a jeho uplývání, téma cesty a jejího mizení, stejně jako téma mlčení – to vše by si zasloužilo vlastní úvahy. Básník je účastník, který má dar vidění a drobné ironie („*zeptala ses mě / co poslouchám / odpověděl jsem / že korán nebo techno*“, b. *Diskotéka Držkov*). V mnoha případech spíše naznačuje možné budoucí směřování, než aby ho sledoval: šlo by určitě najít ještě pořad verše trochu odvozené nežli úplně svoje (b. *Ztrouchnivělá pani*), zábavné, ale přesto trošinku na první dobrou. To všechno ovšem do prvotiny patří a musí

v ní být, aby se to vyladilo do budoucna a do dalších možných cest. Massalema nás nechce vychovávat ani poučovat, jen mluví za sebe z pozice „vydědence“ anebo snad právě toho „*přehlíženého*“ a „barevného“ („*občas hrajem zápasy bílí s tmavými / a tak jsme s bráchou v týmu s Romy / občas hrajem zápasy se smíšenými týmy / a tak jsme s bráchou sami*“, b. *Fotbal na umělce*). Není to stěžování si, jako spíše skvělá obrana před vším a právě ona „možnost“ z názvu sbírky. Co jiného totiž zbývá básníkovi, než dar vidět a pojmenovat?

A že je pojmenovávat co – když v básni s příznačným názvem *Blízko k čemu na východ od čeho?* píše: „*to ráno lidé vypadající jako já / vraždili lidi vypadající jako já*“, už dávno nejde o rasu, ale o zoufání si nad člověkem jako takovým. Nemůžeme tohle číst pohodlně jako zprávu z nějakého světa, který je daleko, ale jako verše o nás všech. Ne obžaloba, ale stav věci. Už proto, že je vše blízkočko, ne-li přímo usazené v nás. Jaké jsou pak „naše“ možnosti a jak se rozhodneme, kterým směrem půjdeme?

Michal Jareš

Autor je literární historik a kritik

MIXZÓNA

Raz, dva, tři! - JŠ 100

V románu Josefa Škvoreckého *Lviče* (1969) má přímý vypravěč a zároveň hlavní postava, básník Karel Leden, dvě základní starosti: získat krásnou ženu, která ho po celou dobu umíněně odmítá, a uchovat si dobré zaměstnání nakladatelského redaktora. U příležitosti 100. výročí autorových narozenin (27. 9. 1924 – 3. 1. 2012) se věnujeme té druhé linii.

Pracovní pozice ve fiktivním nakladatelství Naše kniha je ve *Lvičeti* vystavena jako privilegovaná, což je z dnešního hlediska možná stěží pochopitelné. Pokud si nakladatelství v našich časech totiž vůbec může kmenového redaktora dovolit, je takový zaměstnanec společensky i finančně oceňován bůdně, v zajištěnějších vydavatelských domech korporátního typu je zas náplní jeho práce spíše činnost administrativní, než aby jí byla obsahová a jazyková stránka věci, tj. ideová a formální jakost vydávaných publikací.

Ve *Lvičeti* je sice privilegovanost redaktorova postavení zřejmá, ale v textu nijak vysvětlena nebo osmyslena není. Tématem románu, předznamenáným tzv. vnitřními paratexty (výmluvným podtitulem, „upozorněním“, dedikací a mottem), ovšem není popis pracovní činnosti. Zaměříme-li se ale provizorně na obraz nakladatelské profese jako na dílčí nebo průvodní prvek výstavby této Škvoreckého prózy, seznáme, že Karel

Leden i jeho kolegové a kolegyně jsou zjevně sociálně zabezpečeni, a současně v práci nemusejí skoro vůbec nic dělat.

Svůj čas tráví klábosením s různou mírou otevřeností či důvěrností, oslavováním narozenin, odbíháním na zálety, případně ke kadeřníkovi. Pomineme-li epizodické vzpomínky ve vypravěčově vnitřním monologu, lze za úkony, které při zpodobení Karla Ledna navozují iluzi redakčního povolání, pokládat jediné rozečtení rukopisu, jehož existence je součástí zápletky nakladatelské linie románu, koncipování odmítavé korespondenční odpovědi na nabídku překladatelské spolupráce a dodání „doslovu k jakési sbírce“ do kanceláře šéfredaktora nakladatelství, kde je elaborát hozen „bez zájmu do koše na nevyřízené spisy“.

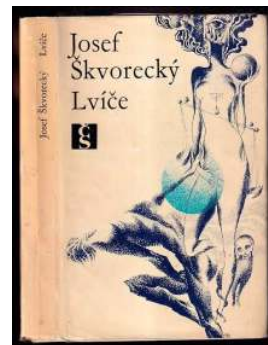
V čem tedy spočívá výsada, již požívají zaměstnanci románového nakladatelství stejně jako skuteční adresáti autorovy dedikace („Vladimíru Justlovi a všem přátelům v nakladatelství za jejich blumenfeldské úsilí“)? – Děj prózy, jejíž vznik je datován léty 1963–1967, se odehrává během letních měsíců převážně v Praze někdy na přelomu padesátých a šedesátých let. Podle několika zmínek o blíže neurčených „odhaleních“ a zároveň estetické doktríně, jejíž dodržování se nadále vyžaduje a kontroluje, je jasné, že nejdutější stalinismus se už otřásl v základech, ale dogmata tzv.

socialistického realismu platí neochvějně dál.

Psaní veršů a výkon redakčního řemesla jsou ve *Lvičeti* spojeny se slávou, manévrováním, zpronevěřením se opravdovosti a s „osobní bezpečností“. Je to svět, jehož zákonitostí ovládá politika, a ta používá literaturu a vydáváním knih jako jeden z hlavních nástrojů prosazování svých zájmů. Odtud se odvíjí ona privilegovaná role knižního redaktora, která ve Škvoreckého literární fikci lomeně – v podléhání zbytněle autocenzuře i v odvaze riskovat – vystihuje základní důležitost této profese v české knižní kultuře do konce roku 1989.

Vypravěč románu přitom svůj oportunismus docela věcně reflektuje a zdrženlivě se účastní nakladatelské frašky kolem rukopisu nazvaného *Mezi námi děvčaty*, který má v ději prózy překračovat námetové a jazykové normy centrálně dohlíženého modelu písemnictví. Je myslím vedlejší, že ukázky z fiktivního rukopisu, které jsou ve *Lvičeti* „citovány“, se ani zdaleka nemohou porovnávat se stylistickou výrazností skutečných Zbabělců nebo s českým překladem americké prózy Prezident Kroka-

dýlu (*The Cool World*), jejichž fakturou i okolnostmi zveřejňování v letech 1958–1963 je motiv této novely v románu inspirován.

Lviče pravděpodobně není autorovo nejpovedenější dílo, ale pasáže, v nichž přímý vypravěč s obdivem sleduje šéfredaktorův promyšlený postup vedoucí k zamítnutí rukopisu, jsou skvostné. Karel Leden při objektivně ohavné věci sám opatrně asistuje, přesto před novelou Jarmily Cibulové stojí ve skutečnosti v úžasu: „Taky jsem, sakra, kdysi chtěl takhle psát. [...] Ta Cibulová je krásná, k nevíře.“

Škvoreckého mistrovství, připomínající svým tempem a razancí například scenáristické a režijní nasazení Billyho Wildera ve filmech *One, Two, Three* (1961) nebo *The Front Page* (1974), spočívá v ustavení takového dějového ovzduší, v němž jsou korupce, obojetnost, pokrytectví nebo nekalá manipulace předvedeny jako nejsamozřejmější, obnažené, autentické jednání. Účastníci téhle přehlídky totiž v systému obchvatů, vydírání a současně přepatrnosti před tahy druhé strany dokonale ztratili sami sebe.

Michael Špirit, i-kanon

Martin C. Putna: S „úpadkem“ Říma je to jinak, než tvrdí proroci úpadku Západu

Martin C. Putna je literární historik a přednáší na Fakultě humanitních věd Univerzity Karlovy. Současně je výpomocným kazatelem v Českobratrské církvi evangelické. Zabývá se evropskými kulturními a duchovními dějinami. Půlroční tvůrčí volno strávil v Římě, kde jsme se na jaře setkali, a v pozdním létě jsme spolu v pražském Café Louvre pořídili tento rozhovor pro náš internetový deník FORUM 24.

Měl jsem tam možnost strávit „sabatikl“ čili takzvané tvůrčí volno, čímž se mi splnil odvěký sen nějakou dobu žít v Římě. Kdysi jsem napsal knížku o tom, jak Evropané snili o životě v Římě nebo obecně v Itálii, aby si užívali úžasné poetické středomořské atmosféry, kde nemrzne a nesněží. A na stará kolena se mi tehle sen splnil.

Připomínám, že „sabatikl“, kdy je člověk uvolněn od univerzitních povinností, znamená, že se fláká, nybrž musí složit svatosvatý slib, co všechno za ten čas napíše. Tak jsem i já složil slib a ten jsem díky Nebesům naplnil. V Římě vznikly tři knihy, což zní strašidelně, ale vysvětlím to. První kniha, která bude velmi tlustá a již jsem tam vlastně jen dokončoval, se jmenuje *Oni poslední Římané* a jsou to obrazy z kulturních dějin pozdní antiky.

Mimochodem, Martine, když jsme se letos na jaře v Římě potkali, mluvili jsme o tom, že je to trochu aluze na tvoji prvotinu *My poslední křesťané, kterou jsme v devadesátkách četli jako zjevení, mystérium, proroctví*...

On je to takový vtípek... Tu zmiňovanou knížku řadím mezi své juvenile, které nedoporučuji brát vážně. Zatímco název mojí poslední knihy, jakési senilie, je ironický, přičemž mezi oběma díly se klene zvláštní oblouk. Jenže kniha *Oni poslední Římané* neobsahuje žádné proroctví, chraň nás Pán Bůh od pokušení „prorokovat“, ale je to zpráva o tom, jak svou dobu vnímali a jaká proroctví pěstovali sami poslední Římané. Schválně jsem se zaměřoval na méně známé osobnosti, takže Augustin tam samozřejmě je, ale spíše jako stafáž v kapitole o „kacířích“ Pelagioví.

Zásadní otázka knihy není, proč Řím padl, ale jak lidé oné epochy, která trvala zhruba pět set let, to sami reflektovali. Jestli jako epochu úpadku, anebo naopak rozkvětu. Kříží se tu dvě linie: jedna je křesťansko-pohanská a druhá řecko-římská, ovšem řada osobností tehdejších časů stála vždy někde na mezích. Mým oblíbeným hrdinou je Nennos z Panopole, který žil v 5. století

v Egyptě a řecky napsal jak epos o bohu vína Dionýsovi, tak epos o Kristu. Friedrich Nietzsche by se z toho asi zbláznil. Anebo by byl naopak nadšen?

Co je tedy jádrem tvé nejnovější knihy? Má nějakou hlavní tezi?

V knize nesleduji žádnou „velkou tezi“, jen dávám hlas lidem oné doby. Zhruba třetinu tvoří překlady dosud nepřeložených textů, ze kterých pak vycházím při interpretaci. Ilustruji jimi vývoj od

rozvoje první „dekadence“ za Caliguly a Nerona v 1. století, nahlížené skrze falešný obraz, který vytvořili jejich odpůrci. Římský císařové Nero a Caligula byli samozřejmě zločinci, ale je mylné zprávy z opozičních kruhů císařského dvora brát jako objektivní popis stavu římské společnosti.

To je stejné, jako kdyby někdo z klausovských kruhů napsal pamflet o dění na Pražském hradě za Václava Havla, a naopak... A teď si představte, že bychom na základě toho hodnotili českou společnost konce 20. století.

Na úvodním ceremonálu olympiády v Paříži se objevila performance s hostinou boha Dionýsa, kterou někteří „tradicionalisté“ označili za parodii Kristovy Poslední večeře. A hned se spustil povyk o dekadenci Západu, jenž podobně „jako Řím“ směřuje k pádu...

Jsem jenom historik, nikoliv prorok či prognostik, nebudu věštit... Jak už jsem říkal, ta moje kniha nemá žádnou velkou jednotící tezi, jako měli například Gibbon či Spengler, kteří měli pocit, že přišli na to, proč došlo k pádu Říma a jak se to vlastně stalo... Záměrně dávám tuto otázku do závorky.

Jde prostě o slyšení hlasů dobových svědků a ohledávání neuralgických bodů, na kterých se kulturní silokřivky zauzlují a pak vedou třeba i někam jinam. Zjednodušeně, jak vedou od pozdní antiky ke středověku... Vedou ke společnosti, která už je jiná, stejně jako středověké křesťanství je jiné než antické. Křesťanství Origenovo a Tertuliánovo je zcela odlišné od náboženství, které „věří“ na ikony, papeže a podobné věci. Křesťané 1. až 3. století mají jiná témata...

Podobně to je i s romantickými nebo moderními idealizovanými představami o harmonickém a jednotném „křesťanském středověku“. Houbeles! Nic takového nikdy nebylo, to jsou jen klerofašistické sny o něčem, co neexistovalo... V knize nabízím pohled na křesťanské proudy marginální a potlačené, protože oficiální patristika se velmi rychle utopila ve sporech o detaily dogmatu. Křesťanstvo promeškalo svůj „kai-

ros“ čili příhodnou dobu, kdy křesťané mohli úplně změnit svět. Místo toho se teologové zabývali vztahy osob v Nejsvětější Trojici. To je první velké selhání křesťanství.

Co tě při studiu pramenů ke knize nejméně zaujalo?

Především to, co si pro sebe označuji jako kontrakturní étos, který nalézám například u Tertuliána. To je autor mnohým velmi sympatický, neboť jaktož dobrý žák římských rétorů vybraně nadává pohanskému světu a chová se excentricky. Jenže současně reprezentuje étos utváření křesťanské komunity jako nositelky nových, alternativních hodnot, založených na odporu k tupé a násilnické moci. Podle Tertuliána znamená církev kontrakturní.

Zajímavá je také ženská spiritualita té doby, která se realizuje obzvláště v poutnictví. Konstantinova matka svatá Helena podle legendy přinesla z Jeruzaléma do Říma Kristův kříž, což sice možná není pravda, ale ve Svaté zemi opravdu byla. Ale co je důležitější: Zatímco mužští teologové řešili složité teologické otázky týkající se Kristovy podstaty, ženy chtěly vidět, kde se Ježíšův příběh odehrával, jak to tam vypadá... Chtěly si Ježíše Krista nějak představit...

Pokud je křesťanství následováním Krista, tak postavy jako Helena či Etheria, tyto slavné poutnice ze 4. století, přinášejí něco, co oficiální teologie ztrácí. Podobně Pelagius, ten „heretik“, navázal své učení o svobodné vůli a pomáhající milosti na to, co v biblických textech opravdu je a co augustinovská linie opomíjí.

Stále se objevuje představa, že církev, pokud chce ve světě prosadit své učení, tak by měla kooperovat se státní mocí... Někteří velebí papeže Františka, jak prý laskavě používá svou moc římského biskupa... Jenže není samotná existence státu Vatikán věc mimokřesťanská, či rovnou protikřesťanská? Jak jsi v Římě prožíval „papežský cirkus“... Není i obraz „hodného“ papeže spíše kýč?

Neřekl bych to lépe... Vedl jsem v Římě hovory s českými přáteli tam usazenými, často jsem chodil k jezuitům do jejich mateřského kostela Il Gesù a v přilehlé jezuitské rezidenci jsem mohl naslouchat lidem, kteří „věří“ v současného papeže a proměnu římskokatolické církve k lepšímu. Pro jejich víru mám pochopení. Ale stejně. Ba, tím spíš. Ve skutečnosti neexistuje jedna římskokatolická církev, ale církve dvě. Jedna věří, že Wojtyła je „Bůh“ a Ratzinger je jeho prorok, zatímco ta druhá věří, že František je mesiáš.

Stačí přijít do jakéhokoliv kostela, nejen v Římě, člověk se jen podívá, který portrét jim tam u vchodu visí, a hned pozná, na kterého papeže se tam „věří“. Jsou to dva papežské fankluby a to je úplně špatně. Křesťanství je následování Krista. Tady se však de facto – jistě že nikoliv otevřeně – tvrdí: následujete Krista, když budete následovat papeže... A dokonce se rozebírá, co jeden nebo druhý papež řekl, jak se zatvářil, co a jak komentoval.

Není v tomto ohledu postmoderní papežství horší než v časech pozdního středověku, z čehož povstala reakce evropských reformací?

Na počátku problému stojí víra v ontologickou funkci papežství, totiž že jde o Ježíšem ustanovenou funkci, kterou přisoudil Petrovi, a jeho nástupci jsou římský

biskupové. Historicky je to samozřejmě pitomost, v Římě byl apoštol Pavel, nikoliv Petr, jehož stopa mizí v Jeruzalémě, a ostatní jsou apokryfy z 2. a 3. století. Tečka.

Až do 20. století nezáleželo na tom, kdo je papežem, šlo právě o víru v papežství jako takové. A pak přišla masová média a představa papeže jakožto mediální hvězdy, takže nyní je každý papež nejen „svatý“, poněvadž je nástupcem svatého Petra, ale ještě dychtivě sledujeme, jak se obléká, co má rád k snídani... Tato podoba papežství je už čistě antikristovská.

Takže tu máme papežský kult, kdy lidé vkládají naději nikoliv v Krista, ale v konkrétního papeže, který přinese buď stabilitu, anebo změnu, vždyť to je hřích proti Duchu svatému, jak by řekl apoštol Pavel, jde o rouhání...

A kromě toho, velké části lidí v Itálii je to úplně jedno. Představa, že Řím je katolické město, je mylná. Jde o multikulturní metropoli. Samozřejmě je Řím neustále plný křesťanských poutníků z různých koutů světa, zároveň je však Řím plný prázdných nebo zavřených kostelů, a to i velmi starých a vzácných. Třeba taková bazilika svatých Nerea a Achillea na začátku Via Appia už možná nikdy otevřena nebude, a mnohé jiné.

Kulturní historik Tomaso Montanari vydal letos knížku s názvem *„Chiese chiuse - Zavřené kostely“* a ptá se, co s tím nikoliv církev, ale my všichni můžeme udělat. Představa, že jednou nastane jakési velké obrození a minulost se vrátí zpátky, je lichá. Obyvatelé Říma jsou z velké části levicové a liberální orientace, někdy i komunistické. Velkou skupinu tvoří též přistěhovalci, tisíce a tisíce lidí z Afriky a Blízkého východu, většinou muslimové. Italové vážně řeší, co to znamená pro italskou společnost.

To ostatně vyneslo k moci i premiérku Giorgiu Meloniovou a její stranu Fratelli d'Italia, které je předhazována fašistická minulost. Jenže Meloniová má například na rozdíl od papeže Františka jasno v tom, že je třeba podporovat Ukrajinu napadenou Ruskem...

Bohužel platí, že když současný papež otevře ústa, aby komentoval válku Ruska proti Ukrajině, tak je lépe si okamžitě zacpat uši. Pokud jde o premiérku Meloniovou, tu lze kritizovat za velmi mnohé, ale aspoň to jedno malé příjemné překvapení: není proruská. Jenže pozor, ona v té vládě není ten nejpravocivější element, ještě je tam Matteo Salvini, který Rusku otevřeně straní.

Nedaleko odtud je univerzitní kostel Nejsvětějšího Salvátora, kde působí Tomáš Halík, který papeže Františka vidí jinak a asi by nesouhlasil, že i v jeho výkonu papežské funkce se vyskytují antikristovské rysy... Mluvíte o tom spolu?

Když jsou lidé přáteli tak dlouhá léta, jako my s Tomášem, to jest asi od roku 1988, tak dojdou k tomu, že mají-li zcela rozdílné názory na některé otázky – tak je, když se potkají, dávají do závorky. I Tomáše Halíka jsem vodil po Římě, jako mnohé jiné hosty, vzal jsem ho do muzea antického sochařství v Palazzo Massimo a on měl z toho velkou radost. O papežích si myslíme každý svoje.

Půl roku si mohl sledovat z perspektivy Věčného Města globální dění, ať už jde o válku Ruska proti Ukrajině nebo konflikt na Blízkém východě. Jak bys tyto fenomény komentoval?

V Římě jsem si úplně vypnul česká mé-

dia. Kdyby se snad stalo v Česku něco opravdu zásadního, tak bych se to stejně dozvěděl. Jinak řečeno, nesledoval jsem, co řekl Fiala nebo Babiš. Sledoval jsem, co se děje v Itálii, a pozoroval, zdali do zdejších médií pronikne něco z českých luhů a hájů. Neproniklo sem nic. Jediné atentát na Roberta Fica, ale to se týká Slovenska. V Itálii řadu věcí vidí jinak a musím hned dodat: bohužel. Ukrajina je většinou Itálii úplně lhostejná, v italských médiích to není zásadní téma.

Naopak se hodně řeší konflikt Izrael-Palestina a k mému zděšení se italská veřejnost projevuje jako jednostranně propalestinská. Celý Řím je počmáraný nápisy „Svobodná Palestina“ a „Stop genocidě“, izraelskou vlajku jsem viděl jen v židovské čtvrti na židovské škole, zatímco ta palestinská visí všude. Tedy, přinejmenším italská mládež a speciálně univerzitní studenti jsou jednoznačně propalestinství.

Jak si to vysvětluješ? Vidíš nějaký historický kořen takového postoje?

Má to hluboké kořeny v prostředí prosovětské italské levice, vždyť Palestina je sovětský výmysl. Žádní Palestinci neexistovali, prostě šlo o Araby žijící v jedné z provincií Osmanské říše, neměli žádný svůj stát, ani půda jim tam nepatřila. Představa o Palestincích, kteří tam od věků šťastně žili, dokud nepřišli „zlí Židé“, to je ahistorický blábol.

Když v roce 1948 vznikl Stát Izrael, dělo se tak za velké podpory Sovětského svazu, neboť panovala naděje, že to bude další satelit Moskvy. Jenže následovalo velké zklamání, když se Izrael spojil s USA. Tak si sovětská propaganda vymyslela Palestince a vznikla OOP čili Organizace pro osvobození Palestiny. My starší si ještě pamatujeme, jak se představitel OOP Jásir Arafat jezdil objímat s Brežněvem a Husákem. Součástí komunistické masírky bylo, že Palestinci jsou dobří, Izraelci špatní.

Pohádal jsem se kvůli tomu i s některými svými českými studenty, s nimiž si jinak v leccm rozumíme, nebo aspoň nějak najdeme společnou řeč. Když jsme měli v Římě týdenní výjezdový seminář, seděli jsme tak jednoho večera u vína a najednou zaznělo: Hele, Martine, vysvětlí nám jednu věc. Jak můžeš podporovat Izrael a nevnímat utrpení Palestinců? Dlouho jsme diskutovali, ostře i zdvořile, ale neshodli jsme se. A nejde s tím hnout.

Samozřejmě že vnímám utrpení civilistů v arabských oblastech. Ale odmítám ideologii odvěké a nevině trpící Palestiny. Napadla mne strašlivá metafora: Palestina je jako Jan Nepomucký! Takže, na počátku byly v Palestině i v Nepomuku nějaké faktografické základy, byť zcela bezvýznamné. Ale potom přišla nová ideologie vyfytrovaná obrovskými penězi, vlivem a lobbismem, se sovětskou podporou vznikla OOP – podobně, jako když mašinérie katolického kléru a habsburské moci v Čechách protlačila kanonizaci té bezvýznamné historické postavičky – a v obou případech vznikla představa, že jde o něco velkého, svatého a nedotknutelného.

Takže znovu: Kdo mává palestinskou vlajkou a říká, že je mu líto palestinských civilistů, ale nedodá, že odsuzuje Hamás, tak v posledku podporuje Hamás, islamistickou ideologii, iránský imperialismus a genocidu Židů.

Jak v souvislosti s brutální válkou Ruska proti Ukrajině vnímají Italové Rusy?

V liberální a levicové části italské společnosti je Rusko stále vnímáno jako země velké kultury. Včetně takových detailů, že v Římě se jedna zastávka městské dopravy jmenuje „Lenin“, takže jsem jednou s hrůzou zjistil, že jedu

autobusem do „Lenina“. Kdybych mohl, tak bych zrušil i Marxovy ulice, ale budiž, je to myslitel 19. století, byť kontroverzní. Ale Lenin byl masový vrah a zločinec, a v Římě má svoji autobusovou zastávku – a tedy pravděpodobně i ulici! Mentální dekolonizace, která v českých zemích do značné míry proběhla, mám na mysli určitou ztrátu iluzí o Rusku, v Itálii v levicových intelektuálních kruzích vůbec nenastala. S tímto tématem souvisí i druhá kniha, kterou jsem v Římě napsal.

A týká se Pasoliniho, jak jsi mi v Římě říkal?

Jasně, jde o výběr z textů básníka a režiséra Piera Paola Pasoliniho a bude se jmenovat *Evangelium, Tvaroh, Svatý Pavel*. Jsou to moje překlady Pasoliniho textů s komentářem, které se týkají jeho tří filmů, jejichž názvy jsem dal do titulu knihy. U *Svatého Pavla* jde vlastně jen o scénář, poněvadž film už nebyl realizován. Pasolini je vskutku velký intelektuál se zajímavým vztahem ke křesťanství, Ital, který není „křesťan“, ale přesto je fascinován Ježíšovým příběhem. V Římě jsou murály s Pasolinim, vznikají o něm pořád divadelní hry a filmové dokumenty.

Pasolini je fenomén, jako kdybychom v českém kontextu sloučili Kunderu, Formana a Patočku, prostě gigantický spisovatel, filmař i myslitel. A i tento italský intelektuální veličán měl až do konce svého života iluze o Rusku, v jeho díle probleskuje přesvědčení, že Rusko je svaté, a to i po sovětské invazi do Maďarska v roce 1956 a do Československa v roce 1968, kdy se velká část západoevropských komunistů od Moskvy odvrátila.

Ukrajinci popisují Rusko jako koloniální impérium a upozorňují, že naše západní optika je rusocentrická. Jako bychom trpěli zvláštní slepotou a nevidíme země jako Ukrajina či Bělorus. I v našem českém akademickém prostředí bude nejspíše nutná dekolonizace...

Pokud bych měl například hovořit o východoevropských studiích na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy, tak to je proruské propagandistické středisko, které není jen zbytečné, ale je dokonce škodlivé. Neustále vyzývám investigativní novináře, ať se zajímají o to, kdo tam přednáší a co vyučuje...

Když jsi byl v Římě, ve střední Evropě se mnohé změnilo. V Polsku nastoupila nová Tuskova vláda, Orbánovo Maďarsko se už úplně zbláznilo a Ficovo Slovensko mu v tom zdárně sekunduje. Co se to děje? Existuje vůbec něco jako střední Evropa?

Občas mám pocit, že bych měl svou knížku *Obrazy z kulturních dějin Střední Evropy* odvolat. Vyšla v roce 2018 a vznikala s nadějí, že střední Evropa představuje region, pro který je v moderních dějinách nejtýpější fenomén rozumného a pomalého habsburského osvícenství a plodný přenos kultury od západu k východu. Jenže v posledních letech mám pocit, že jsem se mylil, sice to byl jeden ze středoevropských proudů, ale mnohem více se nyní projevuje

regres k podivným formám klerofašismu a autoritářství, které se navíc odvolává na náboženství.

Mám v té knize i Kapitulu o Štýrsku, kde ukazují ono „jiné Rakousko“, rurální, stojící v opozici k intelektuální a avantgardní a židovské Vídní. Proti ní stojí příslovečný „štýrský sedlák“, přičemž ideologizace „štýrského sedláka“ v jistém typu rakouské literatury vyústí později v pletky s nácky. Zdá se, že střední Evropou se valí vlna obnoveného autoritářství, což hodně připomíná situaci třicátých let 20. století a hesly „Národ, církev, rodina, pořádek“.

Myslíš, že podobná hesla, často s církevním podtextem, mohou rezonovat i v „ateistickém“ Česku?

Římskokatolická církev v Česku představuje silnou mediální lobby a biskup, natož kardinál v červené sukni a s vysokou čepicí, dobře vypadá na Instagramu. Naopak o jiné církve se média téměř nezajímají. Nejde ale o vlastní obsah té či oné náboženské konfese, jde o tu autoritářskou ideologii. Běsové se

toho nastalo mlčení. Přitom Jan Kollár je jedním z původců fantasmagorické ideologie panslavismu, na níž je založena česká moderní kultura od 19. století. K této ideologické konstrukci patří i Muchova *Slovanská epopej*, pořád je to tady přítomné, ovlivňuje to dokonce české školství, znovu a znovu musí člověk jako osamocený pěšák všechno vysvětlovat a vystupovat proti mašinérii panslovanského blábolu. Vždyť i v názvech pražských ulic se to hemží slovanskými topografickými pojmy a osobnostmi. Česká rusofilie bývala původně od Jana Kollára až po Karla Kramáře pravicově konzervativní, ale po roce 1917 vzniká jako reakce na Leninovu bolševickou revoluci české levicové rusofilství, kdy takový Julius Fučík sní o zemi, kde zítra již znamená včera. Ačkoliv jsou to všechno fantasmagorie, tak Rusko je prostě velké a máme ho rádi. Naštěstí na rozdíl od Slováků disponujeme i tradicí vůči Rusku kritickou, počínaje Karlem Havlíčkem Borovským. Nemáme svého Štúra, který na konci

už probudili a bylo by příliš laciné vidět za středoevropskou mizérií jen ruský vliv a peníze. Kdyby tady tradice autoritářství nerezonovala, tak by se Rusové mohli snažit sebevíce, ale úspěšní by nebyli. Rada lidí ve střední Evropě si nejspíše opravdu myslí, že Putin je génius a obránce tradičních hodnot.

Bizarní je, že na absurdní lásce k Rusku se autoritářská ultrapravicová shodne s ultralevicí, byť spíše s tou generačně starší. On to má podobně i současný papež, který se v tomto punktu chová jako běžný jihoamerický komošť. U svých přátel z prostředí mladé levice to naštěstí nenacházím, protože ti už Rusko znají jenom jako klerikální a militaristické impérium s odporným režimem, který zavírá zpěváky a básníky. Opravdu nemůžu být levičák, neboť nevěřím na svatého Marxe, svatý Lid, svaté Rusko a svatou Palestinu.

Je česká společnost imunní vůči ruskému vábení? A kde se podle tebe bere ono podivné slovanské nadšení a česká juxtaopozice vůči Západu, jako bychom ani nebyli jeho součástí?

U Čechů je to dáno vývojem v časech národního obrození. Připomněl bych tady svou knihu, v níž vyšla kompletní Kollárová *Slávy dcera* s mým paralelním komentářem ke každému sonetu a která v podstatě zapadla, ani Slováci na ni ne-reagovali. Čekal jsem polemiky, místo

života doporučuje Slovákům rusifikaci a konverzi k pravoslaví. Dokud Slováci nebudou mít odvahu říct, že tato láska k Mordoru je temná strana jejich dějin, tak se z toho nikdy nevyhrabou.

Cítíš jako literární historik a křesťan, že to není jen metafora, když se nyní hovoří o pozdní době a čase přechodu? Co ti dává naději?

Možná bych v této souvislosti nejprve zmínil třetí rukopis, který jsem dokončil v Římě, a sice překlad knihy ruského básníka Vjačeslava Ivanova *Římský deník*. Ten na stará kolena napsal sérii krásných básní o Římě, ale ani on se ve svých esejích nevyvaroval blábolu o úpadku Západu a naději v duchovních hodnotách slovanství.

A co mi osobně dává naději? Po návratu z Říma do Prahy jsem začal pro nakladatelství *Biblion* a jeho edici *Dennodenně* psát komentář ke starozákonní knize *Kazatel*. Ta mi teď dodává naději. Protože to je ta možná nejtvrději biblická kniha, která drsně demaskuje všechny naděje tohoto světa, aniž by dávala lacinou naději a rychlou náboženskou odpověď ve stylu „neboj, neboj, všechno dobře dopadne“. Je to kniha, která vychází vstříc naší beznaději. A právě její četba je to, co mi teď v těchto časech dodává naději.

*Ptal se Petr Hlaváček
Autor je historik, filosof
a editor Nové Orientace*

HISTORIE

Listopadová výročí středomoravského regionu

Před 95 lety - dne 5. listopadu 1929 se v Brodce u Přerova narodil Mgr. Miroslav SPÁČIL, duchovní Církve československé husitské.

V jedenácti letech začal studovat Státní reálné gymnázium v Přerově, kde maturoval v r. 1948. Poté odešel do Prahy na Husovu bohosloveckou fakultu, kde se seznámil se svou nastávající ženou Dagmar. Po promoci a vysvěcení v r. 1952 působil krátce ve Vsetíně. Po vojně v Lipníku nad Bečvou nastoupil jako farář v Pěnčíně, odkud v r. 1957 odešel do Bohuovic. Zde působil do r. 1961, kdy mu byla státními úřady zakázána duchovní činnost a musel nastoupit do výroby. Do konce r. 1966 pracoval v Hutní odbytové základně (později Feron) v Olomouci. Poté v l. 1967-73 se vrátil k původnímu povolání a působil

v náboženských obcích v Přerově a okolí. Ale v období normalizace zase ztratil státní souhlas s výkonem kněžské služby, a tak se vrátil do Ferony, kde pracoval až do konce r. 1989. Ve volných chvílích se věnoval knihovnictví v závodní knihovně. Počátkem r. 1990 se trvale vrátil do služeb církve. V l. 1990-95 sloužil v Husově sboru v Olomouci a od r. 1995 působil necelých 6 let jako farář ve Velkém Týnci, kde duchovenskou službu definitivně ukončil. Měl možnost poznat i dalších 5 obcí z okolí: Grygov, Vsisko, Hostkovice, Vacanovice a Suchonice. Od r. 1997 bydlel s manželkou již v Olomouci, a tak musel poslední 4 roky denně dojíždět. Pravidelně publikoval v odborném i regionálním tisku. S jeho Duchovním slovem jsme se občas setkávali i na stránkách Týneckých listů. Zemřel 12. 3. 2016 v Olomouci.

Před 130 lety - dne 6. listopadu 1894 se v Praze narodil univ. prof. PhDr. Josef Ludvík FISCHER, český filozof, sociolog, literární vědec a knihovník.

Klasické gymnázium studoval v Třeboni a Českých Budějovicích, kde maturoval r. 1912. Poté absolvoval FFUK v Praze, obor čeština, němčina a filozofie. V l. 1921-23 působil v Praze nejdříve jako svobodný literát a pak od r. 1921 jako asistent univerzitní knihovny. Úřady s nelibostí sledovaly jeho levicovou orientaci, která se projevovala publikací článků v Studentské revui, Kmeni a Varu. V r. 1923 byl z trestu přeložen do Olomouce a stal se pracovníkem Studijní knihovny. Za ředitele Bohuše Vybírala se významně podílel na její reorganizaci v moderní knihovnu. Zde působil do r. 1931, kdy se přestěhoval do Brna, kde se stal komisařem Zemské a univerzitní knihovny. Podílel se na práci Levé fronty, byl členem redakce časopisu Index a v l. 1930-40 stál u zrodu Sociologické revue. V r. 1935 se stal mimořádným profesorem Masarykovy univerzity v Brně pro sociologii a dějiny filozofie. Po nacistické okupaci až do konce války přebýval v Amsterdamu. V r. 1945 se vrátil do vlasti a tentýž rok byl jmenován řádným profesorem FFMU v Brně, kde do r. 1946 zastával funkci jejího děkana. Zároveň se podílel na obnovení Univerzity Palackého v Olomouci, na které byl v l. 1946-49 prvním rektorem. V r. 1956 přešel na univerzitu do Brna a v r. 1960 byl penzionován. V r. 1968 byl znovu povolán za profesora filozofie a sociologie na olomouckou univerzitu, ale v r. 1970 byl definitivně poslán do důchodu. Zemřel 17. 2. 1973 v Olomouci. V r. 1992 mu byl udělen Řád T. G. Masaryka IV.tř. in memoriam a od r. 1994 je na rektorátu UPOL umístěna jeho pamětní deska.

Před 115 lety - dne 7. listopadu 1909 se narodil v Řimicích na Litovelsku Bohumír ALEŠ, rodným jménem AXMAN, duchovní, archivář, knihovník a odborný publicista.

Od r. 1924 studoval bohosloví na pravoslavném učilišti sv. Sávy ve Sremských Karlovcích. Po složení maturitní zkoušky pokračoval ve studiu na teologické fakultě v Bělehradě. Vzhledem k nedostatku pravoslavných duchovních ho vладыka Gorazd vyzval k návratu do vlasti. Po absolvování povinné maturitní zkoušky na státním gymnáziu v Praze na Vinohradech, která mu zaručovala státní podporu, se r. 1933 oženil. Téhož roku byl v chrámu Zesnutí přespáté Bohorodice v Praze na Olšanech biskupem Gorazdem vysvěcen na kněze. Po vysvěcení krátce pracoval v ústředí pravoslavné církve v Praze. Od r. 1934 působil jako archivář a knihovník eparchiální rady v Řimicích. Současně vypomáhal jako duchovní v přílehlých církevních obcích (Střemeničko, Kroměříž). V rámci Sokola se zapojoval i do kulturního a společenského života obce, byl účastníkem několika všesokolských sletů. Po realizaci vojenské operace Anthropoid a následné smrti

Reinharda Heydricha patřil mezi perzekvované duchovní České pravoslavné eparchie. V r. 1942 byl v Řimicích zatčen a uvězněn v Olomouci. Jako první z pravoslavných duchovních a laických činovníků byl nuceně nasazen v Říši, konkrétně v saském Plavnu. V r. 1943 se díky ukrajinskému lékaři mohl ze zdravotních důvodů vrátit domů. Po návratu pracoval jako úředník u stavitele Sovy v Lošticích. I přes vleklé zdravotní obtíže až do osvobození tajně konal ve svém domě v Řimicích za podpory manželky Boženy pravoslavné pobožnosti. V r. 1945 se podílel na obnově bohoslužebného života v Řimicích a konal zde první bohoslužby v chrámu. Záhy byl povolán jako pomocný duchovní do Prahy, kam se za ním v r. 1946 přestěhovala také rodina. V l. 1947-50 působil jako vojenský duchovní pro pravoslavnou církev při MNO. Po likvidaci vojenské duchovní služby ke konci r. 1950 mu bylo nabídnuto místo osvětového důstojníka (politruka), což odmítl. V důsledku toho musel odejít sloužit mimo Prahu. Po období působení v Táboře (1950-52) byl povolán zpět do Prahy, kde sloužil jako duchovní v katedrálním chrámu sv. Cyrila a Metoděje až do odchodu na odpočinek v r. 1976. Významně se rovněž podílel na práci tiskového odboru, byl redaktorem Hlasu pravoslavní. Zemřel po dlouhé těžké nemoci ve věku 70 let 18. 1. 1980 v Praze.

Před 90 lety - dne 12. listopadu 1934 se v Konici narodil Zeno DOSTÁL, český spisovatel, režisér a scénárista.

Vyrůstal v rodině advokáta a starosty města Konice. Po uvěznění obou rodičů v koncentračním táboře se od r. 1944 skrýval u příbuzných v obci Luká u Litovle. Studoval na gymnáziu v Prostějově, kde maturoval v r. 1952. Poté chtěl pokračovat na AVU v Praze, ale nebyl přijat z politických důvodů. Začal studovat matematiku a výtvarnou výchovu na PdF UK, ale z kádrových důvodů byl po 2 letech vyloučen. V l. 1954-56 absolvoval základní vojenskou službu v Trebišově na Slovensku. Pak vystřídal řadu dělnických profesí. Pracoval v acetovárně v Litovli, v ostravských dolech, byl skladníkem, truhlářem, topičem a strojívedcem parní lokomotivy v kladenských hutích. V l. 1960-91 byl zaměstnán ve Filmovém studiu Barrandov, kde se postupně vypracoval na II. režiséra. Spolupracoval s Otakarem Vávrou, Jiřím Krejčíkem, Jurajem Herzem, Karlem Kachyňou. V r. 1969 mu bylo opět z politických důvodů znemožněno debutovat jako režisér. K samostatné práci se dostal až v r. 1990, kdy natočil podle vlastní prózy Lev celovečerní film Král kolonád. Do literatury vstoupil v r. 1981 triptychem Býk, Beran a Váhy, kterými zahájil cyklus inspirovaný znameními zvěrokruhu. Teprve až v 90. l. se mohl věnovat plně psaní a filmové režii. Od r. 1992 působil jako předseda Židovské obce v Praze. Zemřel 30. 1. 1996 v Praze.

Před 85 lety - dne 13. listopadu 1939 se v Olomouci narodil Karel BRÜCKNER, fotbalový hráč a trenér.

Vyrůstal na řepčinském předměstí a ve věku třinácti let vstoupil do nově založeného žákovského týmu Spartaku Moravské železářny. Vystudoval střední průmyslovou školu strojní a poté se aktivně věnoval fotbalu i hokeji. Jako útočný záložník vynikal v mužstvu Moravských železáren, které se v r. 1961 dostalo do krajského přeboru a za 2 roky do 2. ligy. Za Olomouc hrál i 2. ligu v hokeji. V r. 1965 přestoupil do Baníku Ostrava. Záhy se vrátil do rodiště. Pracoval v projekci a brzy odešel do investičního oddělení a podílel se na výstavbě Sigmy v Hranicích. Fotbal hrál do čtyřiatřiceti let a ze dne na den se stal trenérem v Sigmě MŽ Olomouc. Když po 6 sezónách v r. 1979 odcházela, klub hrál 2. ligu a náš jubilant měl trenérský diplom. Po 3 roky dojížděl do Prahy na Fakultu tělesné výchovy a sportu. Působil pak v Prostějově a v prvoligové Zbrojovce Brno. V r. 1983 se vrátil domů, aby Sigmu opět vrátil mezi elitu. Když v r. 1986 skončil tým pod jeho vedením na 4. místě v lize a dostal se do Poháru UEFA, byl to největší úspěch ve fotbalových dějinách Olomouce. V r. 1987 začal působit v reprezentaci do 21 let, kde byl 1. sezónu, pak přešel do Žiliny, do TJ Vítkovice a znovu se vrátil a opět dosáhl v Olomouci 3. místo v lize, startoval s mužstvem v poháru UEFA a v něm zaznamenal vítězství nad Torpédem Moskva i PSV Hamburk. Poté Hanáky vyřadil až Real Madrid. O rok později skončil tým opět na 3. místě a v Poháru UEFA ho vyřadil ve 3. kole Juventus Turín. V l. 1994-95 působil v týmu Petra Drnovice a v Internu Bratislava a opět se po návratu na 2 sezóny 1995-1997 zapsal do historie Olomouce. Nejstarší český profesionální trenér vedl další 4 roky reprezentaci do 21 let. Získal s ním 2. místo na mistrovství Evropy, čímž si tým zajistil účast na olympiádě v Sydney, kde ale ve skupině ani jednou nevyhráli. Koncem r. 2001 přešel reprezentaci do 21 let jeho asistent Miroslav Beránek a tým v r. 2002 vyhrál mistrovství Evropy. Od r. 2002 převzal A tým reprezentace. Na EURu v r. 2004 v Portugalsku se jeho tým probojoval do semifinále. V r. 2006 postoupil na Mistrovství světa v kopané v Německu, kde tým skončil v základní skupině. O dva roky později na

švýcarském EURu skončil s týmem ve čtvrtfinále. Krátce působil u rakouské fotbalové reprezentace. V r. 1998 obdržel Cenu města Olomouce za vynikající a dlouholetou činnost oddílu kopané SK Sigma Olomouc.

**Jubilantovi srdečně gratulujeme
a přejeme mu zdraví, elán a pohodu do dalších let!**

Před 165 lety - 16. listopadu 1859 se narodil ve Velké Bystřici akademický sochař Mořic ČERNIL, výtvarný pedagog.

Po maturitě studoval Akademii výtvarného umění ve Vídni, kde promoval r. 1885. Poté byl jmenován učitelem na nové Odborné škole sochařsko-kamenické v Hořovicích, kde v l. 1885-1914 vyučoval modelování a plastickou anatomii. Jeho sochy najdeme v Hořovicích na portálu nového hřbitova (anděl), ve Smetanových sadech (B. Smetana), v České Skalici (B. Němcová). V Hořovicích stojí také pomník Václava Hanky, který vytvořil z bílého hořického pískovce r. 1890 a byl odhalen přímo před rodným domem národního buditele. Je též spoluautorem Památníku bitvy u Kolína (1898), který je nyní v majetku obce Křečhoř. Napsal několik odborných spisů. Zemřel 27. 6. 1933 v Brně.

Před 115 lety - dne 20. listopadu 1909 se narodil v Cholenicích u Jičína Josef ŠTAFL, cukrář a sportovní funkcionář.

Narodil se v rodině kovářského mistra. Cukrářem se vyučil v l. 1923-27 ve Veltrusích u Kladna. Za prací musel jezdit po celém Československu, protože se mu nedařilo usadit se v Praze. Pravidelně sledoval Cukrářské listy, kde nakonec našel inzerát a nabídku místa na Moravě. V r. 1933 přišel do Olomouce, kde se trvale usadil. Zprvu prodával své výrobky na ulici, později v kárárnách a pak si pronajal na tehdejší Nádražní čp.50 dům, kde sídlila Štaflova cukrárna. Od r. 1935 na doporučení věhlasného cukráře pana Jaroslava Dejmalu vyučoval na Živnostenské škole. S panem Dejmalem se kamarádil a byl jeho pravou rukou. Záhy se stal předsedou Společnosti cukrářů pro kraj se sídlem v Olomouci. Byl vyhlášeným cukrářem a měl vynikající nejen zákusky, ale i zmrzlinu známou široko daleko. Ve volném čase se věnoval sportovní funkcionářské činnosti. Několik let byl předsedou SK Hodolany. Na úplném konci 2. sv. války zabránil s nasazením vlastního života vyhození vysokého mostu, který spojoval Nové Hodolany se Starými Hodolany. Podmínovaný most byl strážěn devíti německými vojáky, kteří měli rozkaz vyhodit jej do povětří. Na základě této události obdržel od Velitelství Moravské brigády pochvalné uznání. Po znárodnění cukrářny nemohl být jako bývalý živnostník vedoucím cukrářské výroby. Až do penze však pracoval ve svém oboru. Prošel komunálním podnikem, podnikem TOKO, Severomoravskými pekárny a cukrárnami, kde působil ve funkci vedoucího cukrářského provozu. Aktivně působil v cukrářské branži až do r. 1976 a dále příležitostně vypomáhal i na cukrářské škole v Litovli. V r. 1999 mu udělila Společnost cukrářů ČR diplom a zlatou medaili Český cukrář. Hanácká cukrářská legenda zemřela 16. 2. 2005 v Olomouci.

Před 70 lety - dne 20. listopadu 1954 zemřel v Olomouci prof. Klement KRÁLÍK, jazykovědec, překladatel a pedagog.

Narodil se 5. 11. 1881 v Kelči. Po maturitě na českém gymnáziu ve Valašském Meziříčí studoval v Praze a v Jeně filologii. Po promoci s aprobací středoškolského učitele češtiny, němčiny, latiny a těsnopisu učil na reálném gymnáziu v Mladé Boleslavi a v Telči. V l. 1911-22 učil na České reálce v Olomouci. V této době také začal pravidelně publikovat v různých časopisech. Psal fejetony, drobné črty, překládal z němčiny, dokumentoval kulturní život v působišti. Publikoval též pod pseudonymy Regulus, Adolf Skřehota a pod šiframi KKK, K.K., -k, a to zejména v časopisech Pozor, Lidové noviny, Stráž Moravy, Slezský sborník, Péče o studentstvo a průběžně do Prombergrových kalendářů. Po r. 1918 se intenzivně věnoval osvětové činnosti v Národní jednotě, byl výborným řečníkem. Patřil mezi významné členy Městského osvětového sboru, Městské knihovny rady a v r. 1928 se stal jejím předsedou. V r. 1920 přijal provizorní místo profesora češtiny a němčiny na Divčím reálném gymnáziu, kde byl v r. 1923 jmenován ředitelem. Vedl pak školu na vysoké odborné úrovni až do r. 1939, kdy byl předčasně penzionován. Odstěhoval se pak z Olomouce do rodiště své ženy Skaličky u Hranic. Zde v ústraní se věnoval náročné vědecké práci. Zkoumal odlišnosti kelečského nářečí, jímž se mluví jen v 9 obcích kolem rodiště. Spolupracoval se Slezským ústavem ČSAV v Opavě. Vracel se rád do Olomouce, kde také zemřel.

Před 90 lety - dne 22. listopadu 1934 se v Uherském Hradišti narodil Ing. Jan CETKOVSKÝ, společenský a kulturní pracovník.

V dětství a mládí jej velmi ovlivnil strýček Arnošt Hrabal, kněz a tzv. básník lesa, a spisovatel Bedřich Beneš Buchlovan, který mu natrvalo vštípil lásku ke knize. V r. 1953 absolvoval gymnázium v rodišti a odešel studovat do Brna na Vysokou školu stavitelství. Po promoci v r. 1958 začal pracovat v Lesprojektu Kroměříž, ale brzy pře-

šel do Zlína, kde působil v Agroprojektu. Lásku ke kumštu i členství v brněnském Klubu přátel výtvarného umění pokračovala i na Hané, kde založil v r. 1974 olomouckou pobočku KPVO. Začátkem 80. let se vrátil do Brna, kde pracoval v Ústavu hlavního architekta města, odkud přesídlil do Olomouce, kde trvale zakotvil. Od r. 1990 podnikal, zprvu v cestovním ruchu od r. 1994 v kultuře. Založil Agenturu Rytíři ze Sovince, která patří mezi nestátní neziskové organizace Olomouckého kraje. Pořádal pravidelná kulturní setkání s umělci v zajímavých objektech měst, a to jak pro dospělé, tak i pro základní školy nejen v Olomouci, ale i v Prostějově, Šumperku a na dalších místech střední Moravy. Zpracovával katalogy výstav, pěstoval kaktusy, skalničky, sbíral ex libris, publikoval v klubech Orchis a Astrouhytum, psal do periodik AZET a Živa, časopisu Knižní značka a do kulturního měsíčníku Kdy-kdeco. V r. 1991 založil v Olomouci spolu s Alešem Přichystalem Hanácký dýmkařský klub, který byl oficiálně s náležitými stanovami zapsán na Ministerstvu vnitra ČR v r. 1995. Stal se jeho prezidentem a od r. 1997 je tajemníkem Asociace dýmkařských klubů ČR. Průběžně publikuje v občasníku pro přátele dýmkařského kouře, který vychází pod názvem Kalumet. Vše souvisí se vším. V r. 1994 se stal členem občanského sdružení Československá napoleonská společnost se sídlem v Brně a aktivním vojákem 8. regimentu francouzských vojáků. O 10 let později vstoupil do České společnosti Sherlocka Holmese se sídlem v Praze. Nyní žije v domově pro seniory Pohoda.

**Jubilantovi srdečně gratulujeme
a přejeme mu zdraví a pohodu do dalších let!**

Před 75 lety - dne 22. listopadu 1949 se v Prostějově narodila Jana DVORSKÁ, ilustrátorka, umělecká fotografka a předsedkyně Klubu přátel výtvarného umění v Olomouci.

Pravnučka JUDr. Mořice Hrubana žila od r. 1950 s rodiči v Olomouci, kde chodila do základní školy. Poté studovala Střední umělecko-průmyslovou školu v Brně, kde maturovala v r. 1969. Poté pracovala v propagaci v Lutíně a po 5 letech odešla do Olomouce, kde do r. 1991 působil ve VHJ STS. Začátkem 70. l. absolvovala Školu výtvarné fotografie. V r. 1979 se provdala a bydlela několik let v Hostkovicích u Tršic. V l. 1991-96 samostatně podnikala jako ilustrátorka a výtvarnice. Pak pracovala v nemocniční administrativě a podílela se na náboru dárců krve. Od r. 2006 byla předsedkyní KPVO v Olomouci. Od r. 1982 vydávala bibliofilie básnických textů či výběry citátů. Věnuje se také knižní ilustraci. Spolupracuje s Edicí Salvator v Kobeřicích. Je také dlouholetou členkou KČT. Do povědomí kulturní veřejnosti pronikla svými fotografiemi božích muk, smířčích křížů, kapliček a dalších lidových staveb o jejichž evidenci a poznání se ve velké míře zasloužila.

**Jubilantce srdečně gratulujeme
a přejeme jí tvůrčí elán, zdraví a pohodu do dalších let!**

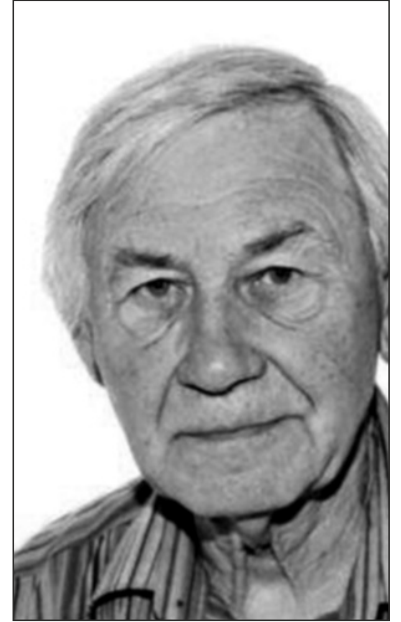
Před 60 lety - dne 23. listopadu 1964 zemřel v Nákle Josef VRBKA, lidový historik a spisovatel, ornitolog, včelař a vydavatel pověstí.

Narozen 6. 5. 1888 v Nákle. V osmi letech utrpěl těžký úraz, byla mu amputována levá noha a tak žil na invalidním vozíku. Od 12 let se věnoval chovu drobného zvířectva, o němž pak často publikoval do různých odborných časopisů. Byl členem ornitologické společnosti a za svoji práci o tuhých byl odměněn Akademií práce v Praze. Vydal řadu odborných knih a byl redaktorem různých chovatelských časopisů, např. Český holubář. V l. 1937-41 vydával vlastivědný časopis Mojžírova říše. Většinu života prožil v Nákle u Litovle, s výjimkou 12 let, kdy žil v Bezděčích u Trnavky. Ze svého rodného kraje napsal více než 150 pověstí, z nichž většina zůstala

v rukopise. Pověsti z Nákla a okolí byly pojaty do Koudelákovy knihy Pověsti z kraje básníka F. S. Procházky II. (Olomouc 1940). V témže roce vydal též Dějiny obce Nákla na Moravě, která vyšla v Lošticích. Literární pozůstalost je uložena v olomouckém muzeu, pověsti z okolí Bezděčích ve skanzenu v Rožnově pod Radhoštěm.

Před 150 lety - dne 26. listopadu 1874 se narodil ve Velké Bystřici prof. Josef DOSOUDIL, kněz, sborníčník a středoškolský pedagog.

Studoval Slovanské gymnázium v Olomouci, kde maturoval r. 1893. Poté studoval teologickou fakultu a byl na kněze vysvěcen r. 1897. Záhy byl jmenován prefektem kněžského semináře a profesorem arcibiskupského gymnázia v Kroměříži. Do r. 1903 studoval FF v Innsbrucku. Od r. 1904 byl ředitelem kůru v chrámu u sv. Mořice v Kroměříži, členem výboru Cyrillské jednoty v Praze a výboru Moravana. Komponoval chrámové skladby. Zemřel 17. 2. 1920 v Kroměříži.

Před 15 lety - dne 30. listopadu 2009 zemřela v Olomouci Helena LISICKÁ, knihovnice, česká spisovatelka, folkloristka, národopisná pracovníce, dramaturgyně a zakladatelka festivalů Lidový rok a tradice odborných konferencí o Hané.

Pocházela z Olomouce, kde se narodila 26. 11. 1930. Do školy chodila v rodišti a v l. 1944-1945 v Třebíči. Po návratu do Olomouce začala studovat gymnázium, které nedokončila ze zdravotních důvodů. V l. 1947-49 absolvovala odbornou školu pro ženskou povolání, krátce pracovala v n. p. Milo, poté byla v domácnosti. Od r. 1960 pracovala v Domě armády jako knihovnice, organizační referentka a později sekre-

tářka vojenského útvaru. Od r. 1968 byla spisovatelkou z povolání. Začala publikovat ve Stráži lidu pod jménem H. Sedláková a dále přispívala do regionálních periodik a celostátního tisku, např. Nová Svoboda, Štafeta (Prostějov), Zemědělské noviny, Květy, Obrana lidu, Práce, Literární měsíčník aj. Knižně debutovala sbírkou pověstí Za horama, za dolama (1965). Je autorkou pohádek, pověstí, povídek, národopisných studií, reportáží, fejetonů, rozhlasových a televizních námětů, libret a scénářů, divadelních a loutkových her. Na svém kontě má přes 20 knižních titulů. Zpracovala pohádkové a báje motivy z Olomoucka a okolí, pověsti o českých a moravských hradech, ze Záhoří, převyprávění moravských lidových příběhů i hanácká říkadla ve středohanáckém dialektu. Od r. 1983 vedla národopisný soubor Haná ve Velké Bystřici. O 5 let později se stala členkou Národopisné společnosti při ČSAV a v r. 1990 stála u zrodu festivalu folklorních souborů Lidový rok a konference o lidové kultuře na Hané. V r. 2013 se konala v místě jejího posledního spočinutí ve Velké Bystřici XII. odborná konference o Hané.

Rubriku připravila Hana Ševčíková

HISTORICKÝM OBJEKTIVEM

archiv Pavla Peňašky

Školní závody ve skoku vysokém pravděpodobně v roce 1969. V hlavní roli Pavel Peňaška st..

Při dostatku místa vám na tomto místě Týneckých listů v nepravidelné rubrice přinášíme historické fotografie z naší obce a okolí.

Náš archiv není však bezedný, a proto vás prosíme, máte-li zájem se pochlubit nějakou historickou fotografií, nafotíte ji, naskenujete nebo nám ji prostě půjčte v papírové podobě a my ji zveřejníme. Adresy, kam fotografie zaslat, najdete v tiráži na straně 2.

Děkujeme za spolupráci.

ARCHEOLOGICKÁ AKTUALITA

V Itálii nalezeny 17 000 let staré ostatky modrookého chlapce - moderní věda pomáhá odhalit podobu a život dávných populací

Dobře zachované pozůstatky chlapečka, který zemřel před 17 000 lety na území dnešní Itálie, prozrazují, že měl modré oči, tmavou pleť a kudrnaté vlasy. Hrob tohoto chlapce byl objeven v roce 1998 během vykopávek v jeskyni Grotta delle Mura na jihovýchodě Apulie neboli „patě italské boty“. Pohřeb byl zakryt dvěma plochými kameny, díky nimž zůstaly pozůstatky dítěte neporušené. V jeskyni nebyly nalezeny žádné jiné hroby.

Ilustr. foto - quora.com

Je velmi vzácné nalézt dobře zachované pozůstatky dítěte, které žilo krátce po posledním ledovcovém maximu před 20 000 lety, kdy byly ledovcové příkrovy v Evropě největší. Místa jako jižní Itálie byla v té době o něco teplejší než jiné části kontinentální Evropy a pravdě-

podobně poskytovala útočiště lidem, kteří chlapečka pohřbili.

Antropologická analýza odhalila, že chlapec byl zhruba 75-80 centimetrů vysoký a zemřel ve věku mezi 16 až 18 měsíci (přesné určení je u malých dětí možné na základě vývoje zubů). Radiokarbonové datování nám zase ukázalo, že žil v době zhruba před 16 900 až 17 300 lety.

Kromě chlapcova věku umožnila podrobná analýza jeho zubů odvodit zdravotní stav či spíše stres, který zažívalo dítě nebo jeho matka během těhotenství. Izotopy v zubech naznačují, že se jeho matka během těhotenství zdržovala v jedné oblasti a byla podvyživená. A soudě podle zlomeniny klíční kosti dítěte byl jeho porod pravděpodobně obtížný.

Díky chladnému prostředí jeskyně se nám také nezvykle dobře zachoval jeho genom, na jehož základě bylo možné učinit unikátní závěry o původu dítěte, jeho fyzických vlastnostech, a dokonce určitých zdravotních aspektech. Chlapcova kůže byla tmavší než kůže většiny moderních Evropanů a jeho bledě modré oči odpovídají očím jiných pravěkých západoevropských lovců-sběračů. Chlapcův genom také pomohl

vědcům určit příčinu jeho smrti. Měl dědičné onemocnění srdce (hypertrofickou kardiomyopatii), které způsobuje tuhnutí a ztlustění srdečního svalu, což znamená, že srdce nemůže přijímat nebo pumpovat dostatek krve při každém úderu srdce. Podle vědců byla tato vrozená srdeční choroba s největší pravděpodobností příčinou chlapcovy smrti. Jeho genom také naznačuje vysoký stupeň příbuznosti jeho rodičů, kteří byli pravděpodobně bratranec a sestřenice. Tyto příbuzenské svazky nebyly u větši-

ny lovecko-sběračských populací rozšířené. V tomto případě mohla být příčinou velká izolovanost skupiny, ze které chlapec pocházel.

Jak je vidět na příkladě nálezů pohřbu chlapce z doby kamenné, moderní vědecké metody nám pomáhají dozvídat se stále více zásadních informací o podobě a životě populací doby ledové.

Vendula Vránová

Dětský pohřeb v době jeho nalezení v roce 1998, jeskyně Grotta delle Mura, Itálie

dějiny a současnost

č. 8 (říjen)

Sledujete předvolební prezidentské klání ve Spojených státech? A jak intenzivně? Jedním z důsledků globalizace je totiž i skutečnost, že prezidentské volby na severoamerickém kontinentu mají bezprostřední dosah nejen do středu Evropy. Můžeme diskutovat, jestli je to správné, či nikoliv, v každém případě však můžeme sledovat vývoj, jímž společnost Spojených států prochází a jak se dnes i v minulosti mění její vztah k hlavě vlastního státu. Je to příběh plný nečekaných událostí a zvratů, nechyběj v něm prohry ani vize... Mottem říjnového tematického bloku *DaSu* Amerika volí prezidenta. Prohry, výhry, vize je citát specialisty na americkou ústavu Erwina Chemerinského, jeho český překlad by mohl znít přibližně takto: *Na demokracii se neustále pracuje. A možná právě vize nekončící práce a kontinuální proměny je pro část společnosti natolik znejšťující, že (podle nedávno zveřejněných výsledků sociologického průzkumu) v českém prostředí takřka třetina respondentů považuje stav polistopadové demokracie v Česku za stejný nebo horší než jednoznačně nedemokratický systém před rokem 1989...*

Co se v *DaSu* 8/2024 dočtete

Tematický blok:

Odvážný experiment. Americká ústava, občanská práva a volební systém (J. Sehnálková)
Zrozeny z krize. Spojené státy a jejich politický systém pod tlakem (J. Pondělíček)

Modrá, červená a fialová. Polarizace společnosti a volební preference (J. Hornát)
Předběhli svou dobu – a prohráli. Goldwater a Gore před branami Bílého domu (K. Kozák)

Seriály a netematické články:

Z pokladů knihoven (Yucatan na renesančních mapách); Dějiny do uší (Československo a američtí posluchači rozhlasu); Korespondence z archivu (Duch a čín: Příběh knihy v korespondenci T. G. M. a Emila Ludwiga); Historik na cestách (Řím a likvidace odpadků); O filmovém dokumentu o Radolu Gajdovi; Proč mně strana nevěří? Myšlenkový svět funkcionáře Viléma Nového; recenze atd.

<http://dejinyasoucasnost.cz/>

LIDOVÉ OKÉNKO

Využití ovoce v kuchyni našich předků

Nedávno jsem byla na přednášce své bývalé profesorky historie I. Korbelářové o kuchařských knihách a způsobech stravování v minulosti. To mě inspirovalo k napsání možné série článků na téma, jak se lidé v minulosti stravovali a co bylo základem jejich každodenního jídelníčku. Protože je podzim, všechno ovoce uzrálo a teď je třeba s ním nějak naložit. V dalších řádcích se seznámíme s využitím ovoce v kuchyni našich předků.

Lidé odjakživa využívali planě rostoucí ovoce. Již před 10. stoletím Slované znali řadu ovocných stromů – jabloně, hrušně, slivoně, třešně, višně, ořechy. Běžné bylo sbírání lesních plodů. Zhruba od počátku 18. století vrchnost u poddaných podporovala vysazování ovocných stromů. Vytvořili se ovocnářské kraje, např. Znojemsko, odkud se čerstvé nebo sušené ovoce rozváželo do vzdálenějších obcí na trhy.

Ovoce se v sezoně samozřejmě konzumovalo hlavně syrové, aby se ušetřila práce s vařením. Proto nebylo neobvyklé mít na večeri jahody nebo borůvky s mlékem a krajícem chleba. Část sklizeného ovoce se uskladnila, ale většina byla dál zpracovávána na povidla, sušila se, popřípadě se z něj páčila pálenka. Vaření povidel bylo běžnou záležitostí, čemuž ostatně napovídá i to, že slovo povidla je v češtině doloženo již od 14. století. Povidla se připravovala nejčastěji z jablek, hrušek a švestek. Ale také například z borůvek. Připravovala se také hustá šípková povidla a povidla

z bezinek, kterým se říkalo kecanda. Povidla se používala jako dnes, tedy do sladkých jídel, ale navíc se často mazala na chleba a připravovaly se z nich omáčky. Povidla byla také nedílnou součástí pokrmu nazývaný netyja či metyja, což je bramborová kaše s povidly a mákem. Většina ovoce, které k tomu bylo vhodné, se ovšem pokrájelo, sušilo a konzumovalo se celou zimu, kdy představovalo bohatý zdroj vitamínů. Sušeným ovocem se také obdarovávaly děti na Mikuláše nebo koledníci o Vánocích.

Zajímavé je, že sušené ovoce se také mlelo a používalo se jako sladidlo. Tzv. pracharandou (moučkou ze sušených jablek a hrušek) se posypávala kaše a různé moučnický. Spařená horkým mlékem sloužila jako náhražka povidel. Na Hané se k uzenému masu podávala omáčka trčenička ze sušených švestek. Vařené sušené ovoce s chlebem také často nahradilo celou večeři.

Běžná byla také, pro nás dnes již poněkud nezvyklá, příprava polévek z ovoce. Přes léto se často připravovaly studené ovocné polévky z kombinace čerstvého a sušeného ovoce, zahuštěné máslovou jíškou a někdy zjemněné smetanou. Studené ovocovky se jedly zejména v době polních prací. Běžná byla také šípková polévka, která se zahušťovala jíškou.

Vendula Vránová

Čerpáno z: Kubásková, I. - Jírovcová, J. 2021: Kulinární tradice moravských a slezských regionů, Praha.

www.nmvp.cz/roznov

KAPSAŘ

V sousedním Rakousku se na konci září psaly dějiny. Vůbec poprvé od druhé světové války totiž v tamních parlamentních volbách zvítězila strana, která bývá politology označována za krajně pravcovou. Svobodná strana Rakouska (FPÖ) pod vedením bývalého ministra vnitra Herberta Kickla poměrně přesvědčivě porazila druhé lidovce (ÖVP) dosavadního kancléře Karla Nehammera. Teprve se značným odstupem pak na třetím místě skončila Sociálnědemokratická strana Rakouska (SPÖ), která historicky bývala spolu s lidovci jednou ze dvou nejvýznamnějších politických uskupení v zemi. Vypadá to však – našťastí – že vládu nesestaví! Česká republika zablokovala společné prohlášení Evropské unie vyzývající k „okamžitému příměří“ mezi Izraelem a Hizballáhem. Sedmadvacítka tak k vyostřujícímu se konfliktu nemohla jednot-

ně prohlášení vydat. Informaci, kterou přinesl server Euronews, následně potvrdilo ministerstvo zahraničí. Místopředseda ruské Bezpečnostní rady a bývalý ruský prezident Dmitrij Medvěděv prohlásil, že svržení bomby na Londýn je málo a že by bylo lepší rovnou potopit celý ten „prokletý ostrov anglosaských psů“, čímž měl na mysli Britské ostrovy. Medvěděv se takto rozjel na telegramu. Progressivní paralyza myslí bývalého prezidenta se prohlubuje... Ruský vůdce Vladimir Putin nechal zbourat svoji prázdninovou vilu u Černého moře nedaleko Soči. Informuje o tom britský deník The Telegraph s odkazem na ruský exilový web Proekt, podle něhož tak šéf Kremlu učinil kvůli tomu, že se bojí útoku ukrajinských dronů. Tuto informaci nelze bezprostředně nezávisle ověřit. Síla hurikánu Milton, blížícího se k břehům Floridy, zdtřila i zkušeného 62letého meteorologa Johna Moralese, který v přenosu televizní stanice NBC jen těžko hledal slova, když rozechvělým hlasem popisoval parametry blížící se monstrozní bouře.

Velká pardubická má poprvé v historii dva vítěze. Po dlouhém zkoumání cílové kamery rozhodla dostihová komise, že 134. ročník slavné steeplechase cross country skončil po dramatickém závěru

„mrtvým doběhem“ osmiletých koní Sexy Lorda a Godfreyho.

Pokud se Austrálie chce stát republikou, nebudu jí stát v cestě, řekl podle britských médií král Karel III., který tento měsíc Austrálii navštíví a čeká ho tam schůzka se zástupci Australského republikánského hnutí (ARM). Naposledy o této záležitosti v Austrálii proběhlo referendum v roce 1999, kdy bylo 54,9 % Australanů proti odtržení od Velké Británie.

Pokud Rusko zaútočí na východní křídlo NATO, bude čelit ničivým následkům. Na bezpečnostní konferenci Defending Baltics v Litvě to prohlásil polský generál a bývalý náčelník generálního štábu Rajmund Andrzejczak. Spojenci jsou podle něj připraveni zaútočit přímo na Petrohrad. Pokud zaútočí byť jen na centimetr litevského území, odpověď přijde okamžitě. Ne hned první den, ale hned v první minutě. Zasažneme všechny strategické cíle v okruhu 300 kilometrů. Současné houbarské žně přináší i kapitální úlovky. Martina Ostrýžová z Českokrumlovka našla v lesích u Světlíku na Českokrumlovsku hřib smrkový, na jaký nenarazí naprostá většina houbařů ani jednou za život. Byl u zvířecí stezky a měl průměr klobouku 42,5 centimetru, obvod potom 102 centimetrů.

Němec Thomas Tuchel byl oficiálně potvrzen jako nový trenér anglické fotbalové reprezentace. Tým převezme v lednu příštího roku, oznámila dnes anglická asociace, která uvedla, že s Tuchelem podepsala smlouvu již 8. října. Jeho úkolem bude dovést úřadující vicemistry Evropy na světový šampionát v roce 2026.

Moldavsko se těsnou většinou vyslovilo pro zakotvení vstupu země do EU v ústavě. Vyplývá to z dat moldavské volební komise, která udává, že se po sečtení 99,64 procenta hlasů „pro“ vyjádřilo 50,46 procenta lidí. Kromě referenda hlasovali lidé i v prezidentských volbách, kde po zpracování 99,50 procenta hlasů vedla s více než 42 procenty současná proevropská prezidentka Maia Sanduová před druhým Alexandrem Stoianoglem, jenž měl lehce přes 26 procent.

Letiště v novozélandském Dunedinu jako první na světě stanovilo časový limit pro objímání lidí při loučení ve výstupní zóně před odletovou halou. Objetí by nemělo trvat déle než tři minuty, a pokud se chce někdo takto vroucně loučit déle, musí na parkoviště.

Australská senátorka domorodého původu Lidia Thorpeová narušila konec proslovy britského krále Karla III. v australském parlamentu v Canbře. Obvinila jej z krádeže země a genocidy a pokřikovala, že Karel „není jejím králem“. Král byl na pětidenní návštěvě Austrálie, jeho první od korunovace.

Rozhodnutí slovenského ministerstva vnitra uzavřít smír s Andrejem Babišem podle Ústavu paměti národa nemění nic na tom, že je evidence šéfa ANO jako spolupracovníka StB oprávněná. „Je to

směšné. Protože jde pouze o politické gesto,“ řekl Deníku N exšéf této instituce Ondrej Krajňák.

Planeta se otepluje, ledovce tají, ale postupně dospějeme do fáze, kdy vlivem nižší intenzity slunečního záření začnou ledovce zase růst, budou blokovat teplé oceánské proudy v severním Atlantiku a do Evropy se bude dostávat méně tepla, říká geolog Jan Hošek.

„Milé ministerstvo obrany, jsem FAB s UMPK. Brzy poletím ničit okupanty v Kurské oblasti. Jsem uražená za svou posádku, od srpna nedostává bonusy za

účast v protiteroristické operaci. Dejte to do pořádku! P.S. Můžete dělat chyby, ale nesmíte lhát,“ přál si na bombě rukou napsaný vzkaz od ruského pilota, který vyjádřil nespokojenost s platem. Absurdní šílenství pokračuje!

Skupina zemí G7 významně pokročila se zajišťováním půjčky Ukrajině v celkové výši 50 miliard dolarů (1,17 bilionu korun), která bude kryta výnosy ze zmrazeného ruského majetku. Spojené státy plánují v rámci tohoto balíku poskytnout 20 miliard dolarů (469 miliard korun), potvrdil ve středu americký prezident Joe Biden.

Zázrak se nekoná. Fotbalisté pražské Sparty prohráli v Lize mistrů na půdě Manchesteru City jednoznačně 0:5, když zápas ozdobila parádní branka hvězdného útočníka Erlinga Haalanda. Angličané mají zároveň rekord soutěže, v základní hrací době neprohráli už 26 duelů v řadě. Dívat se na hru na jednu branku jsem vydržel jen polčas...

Připravil Petr Hanuška

To, o co usilujeme, bych nenazval mírem. Spíše speciální mírovou operací...

Kemel

MORAVSKÁ FILHARMONIE INFORMUJE

Skvosty rakouské hudby v Moravské filharmonii Olomouc

Rok 2024 byl v Olomouci vyhlášen rokem rakouské kultury, která se promítá nejen do turistické sezóny, ale především do kulturních akcí. Jedním z vrcholů Rakouské sezony v Olomouci bude koncert „Skvosty rakouské hudby“ Moravské filharmonie Olomouc 29. listopadu. Tento večer bude oslavou nejen rakouské hudební tradice, ale také významného výročí jednoho z největších představitelů romantického symfonismu, Antona Brucknera.

Anton Bruckner: 200 let od narození

Brucknerova hudba oslovuje svou monumentální a duchovní hloubkou, a při příležitosti 200. výročí jeho narození zazní na tomto koncertu slavná Třetí symfonie, kterou dokončil během pobytu v Mariánských Lázních. Symfonie je známá svými mohutnými zvukovými plochami a hlubokým citovým nábojem,

který je charakteristický pro Brucknerovu tvorbu. Program večera povede rakouský dirigent Martin Sieghart, uznávaný odborník na Brucknerovu hudbu, který předvede své interpretační mistrovství.

Kukal Quartet a Arnold Schönberg

Vedle Brucknerovy symfonie zazní také méně obvyklé, avšak velmi zajímavé dílo pro smyčcové kvarteto a orchestr od Arnolda Schönberga. Schönbergův Koncert pro smyčcové kvarteto a orchestr, který je neoklasicistní úpravou koncerta grossa Georga Friedricha Händela, přinese na pódium kombinaci staré a nové hudby v jedinečném provedení. Sólový part provede Kukal Quartet (Eliška Kukalová a Klára Lešková - housle, Daniel Macho - viola, Filip Rufer - violoncello).

Rakouský rok pokračuje

Do konce roku se posluchači v rámci rakouského roku mohou těšit například na koncert MFO „Vánoce s Mahlerem a Mozartem“ 19. prosince, který nabídne další skvosty světové hudby. V Mozartově *Koncertantní symfonii* pro čtyři sólové dechové nástroje - hoboj, klarinet, lesní roh a fagot - se v rolích sólistů představí první hráči Moravské filharmonie, aby společně nabídli skladatelovu nevyčerpatelnou škálu vtipů a hravých nápadů. Vánočním darem pro publikum bude také čtvrtá symfonie Gustava Mahlera, jednoho z největších symfoniků všech dob, který se narodil na českomoravském pomezí. Známa je zejména poslední věta díla, v níž se zpívá o nebeské blaženosti a o tom, jak děti, andělé a svatí požívají hojnosti jídla, koření, nápojů, ovoce a zvěřiny. Záhy pak zaznívá hlas pokání, který mluví o porušení deseti Božích přikázání.

Přidán třetí koncert Malý princ s Janem Cinou

Pro obrovský zájem návštěvníků, kteří vyprodali již dva crossoverové koncerty MFO Malý princ s Janem Cinou, byl přidán třetí termín 5. 12. 2024 od 19 hodin. Malý princ s Janem Cinou přináší divákům jedinečné pojetí kouzelného příběhu Antoina de Saint-Exupéryho. Cina zavede posluchače do moudrého a laskavého světa, kde vše, co je důležité, je očím neviditelné. Nečekejte původní vyprávění příběhu Malého prince, ale originální spojení hudby a slova, které rozehraje vaši fantazii a pohladí na duši. Představení je vhodné pro diváky všech generací, kteří chtějí zažít příběh plný dobrodružství, poznání a citu. Spolu s Janem Cinou zazpívá Kateřina Bohatová, večer povede dirigent Kryštof Marek.

Listopad v Moravském

1.	pá 19:00 V	●	Modrovousův hrad / Klub mdo+ - 40 % Tance z Galanty / Sbory pro mužské hlasy	B. Bartók, B. Balázs, Z. Kodály	Opera ****
2.	so 16:00 ZO	●	Sedlák kavalír / Komedianti / Senioři - 30 %	P. Mascagni, R. Leoncavallo	Opera *
3.	ne 10:00 RPP	●	Rychlebské pohádky Divadlo Šumperk / Výtvarné dílny ve foyer	K. Jedonek, M. Sodomka	Pohádka
	14:00 OPP	●	Rychlebské pohádky Divadlo Šumperk / Výtvarné dílny ve foyer	K. Jedonek, M. Sodomka	Pohádka
	19:00	●	Revizor / Hudebně-dramatické studio při MDO		
4.	po 19:00 A	●	Natěrač / Arter - 50 %	D. Churchill	Činohra
5.	út 19:00 B	●	Manon Lescaut / Arter - 50 % / Klub mdo+ - 50 %	V. Nezval	Činohra
	19:00	●	Malý třesk / Hrajeme v červeném kostele	P. Kofroň, M. Piaček, M. Cáb	Opera °
8.	pá 19:00	●	Labutí jezero	P. I. Čajkovskij	Balet
9.	so 09:30	●	Dobrodružství se záchranáři		Dílna pro děti
	10:00	●	Poznejte zblízka divadelní profesi: garderoba		Interaktivní beseda
	16:00	●	Noc na Karlštejně / Rodinné divadlo K. Svoboda, J. Štáidl, E. Krečmar, Z. Podskalský, Z. Podskalský ml.		Muzikál
10.	ne 10:00	●	Lekce lidovek pro dospělé začátečníky		Workshop
	16:00 YO	●	Fantastické divadlo	G. Koren	Činohra °
11.	po 19:00 K	●	Liška B. Dramaturgický úvod od 18:15 hod.	R. Těsnohlídek, M. Krobot, L. Smékal	Činohra °
15.	pá 19:00 P	●	Jenůfa / Premiéra První verze (1904) v edici Marka Auduse	L. Janáček	Opera
	19:00	●	Teror / Hrajeme v Červeném kostele	F. von Schirach	Činohra °
16.	so 09:30	●	Poznejte zblízka divadelní profesi: modistka		Interaktivní beseda
	11:00	●	Poznejte zblízka divadelní profesi: modistka		Interaktivní beseda
	14:00	●	Splašené nůžky	P. Pörtner	Činohra
17.	ne 14:30 NO	●	Přelet nad kukaččím hnízdem Dramaturgický úvod od 13:45 hod.	D. Wasserman	Činohra
19.	út 19:00 L	●	Brouk v hlavě	G. Feydeau	Činohra
20.	st 19:00 C	●	Kytice / Arter - 50 % Dramaturgický úvod od 18:15 hod.	K. J. Erben	Činohra
21.	čt 16:00	●	Otevřená zkouška Louskáček		
	19:00 D	●	Sherlock Holmes: Vraždy vousatých žen Klub mdo+ - 30 %	D. Drábek	Činohra
23.	so 15:00	●	Prožij den baletky		Workshop pro děti
25.	po 19:00	●	Louskáček - Kouzelný příběh	P. I. Čajkovskij	Balet
26.	út 19:00	●	Louskáček - Kouzelný příběh	P. I. Čajkovskij	Balet
27.	st 19:00	●	Louskáček - Kouzelný příběh	P. I. Čajkovskij	Balet
29.	pá 19:00 V	●	Želary / Arter - 50 %, Klub mdo+ - 30 %	Z. Lapčiková, H. Litterová	Balet
30.	so 15:00	●	Prožij den baletky		Workshop pro děti
	17:00	●	Dokud nás lež nerozdělí / Senioři - 30 %	J. DiPietro	Činohra

* v italském originále s českými a anglickými titulky
 ** v českém znění s hudebními čísly v německém originále
 *** ve francouzském originále s českými titulky
 **** v maďarském originále s českými titulky
 ***** v českém a polském originále s českými a anglickými titulky
 ° představení bez přestávky

www.moravskedivadlo.cz
tel.: 585 500 500